

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljem, razmočen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni «Dobrodo»
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni «Slovenija» pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužni Evropi.

primorski

dnevnik

Politična pločana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 700 lir - Leto XLII. št. 189 (12.514)

Trst, torek, 12. avgusta 1989

TRST
OSREDNJA KNJIZN.
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1
66001 KOPER
7096 AA
559
nile)
23

Pogovore, ki so se pričeli včeraj v Moskvi, ovija strog molk

Sestanek razorožitvenih izvedencev

odločilen za razvoj odnosov SZ-ZDA

Od uspeha pogovorov bo odvisno, ali se bosta drugič sestala Reagan in Gorbačov

MOSKVA — V neki vili blizu Moskve se je včeraj pričel sestanek, ki bo velikega pomena za bodoči razvoj ameriško-sovjetskih odnosov. Začeli so se pogovori med vrhunskimi izvedenci za razorožitvena vprašanja obeh velesil. Od njih izida bo v veliki meri odvisno, ali bo uspel sestanek med zunanjima ministroma SZ Ševardnadzejem in ZDA Shultzem, ki bo predvidoma 19. in 20. septembra v Washingtonu in ki bi moral dokončno zgledati pot do drugega srečanja med ameriškim predsednikom Ronaldom Reaganom in glavnim tajnikom KP SZ Mihailom Gorbačovem.

Ameriško odposlanstvo šteje sedem članov in ga vodi posební Reaganov svetovalec za razorožitvena vprašanja Paul Nitze. Nitze velja za »goloba«, toda med člani odposlanstva so tudi ljudje, kot je namestnik obrambnega ministra Richard Perle, ki slovi kot eden izmed najbolj zagriženih »jastrebov« v ameriški administraciji. Skupino sovjetskih razorožitvenih izvedencev vodi Viktor Karpov.

Pogovori so se včeraj pričeli ob 10. uri in se po krajšem premoru za kosilo nadaljevali do poznega popoldneva. Skupno so trajali okrog osem ur. Tako je deljal glasnik ameriškega veleposlaništva v Moskvi, ki pa ni nicesar razodel o njih poteku, razen tega, da so bili »resni«. Obe strani sta se namreč dogovorili, da se bosta do zaključka pogovorov držali strogega molka. Pogovori bi se morali končati drevi in za ta čas je že napovedana tiskovna konferenca glasnika sovjetskega zunanjega ministrstva Genadija Gerasimova, toda sinoči se razširile govorice, da bi se sestanek med izvedenci lahko zavlekel za en dan, tako da bi se končal v sredo.

Ob pomanjkanju uradnih in poluradnih vesti pa se množijo najrazličnejša ugibanja. Pozornost dopisnikov je

npr. pritegnilo dejstvo, da ameriškega odposlanstva ni sprejel noben vidnejši predstavnik Kremlija, ko je v nedejo zvečer priletelo na moskovsko letališče. Večina kajpak vidi v tem slabo znamenje. Pesimiste pa potrjuje v njih prepričanju tudi pisanje sovjetskih časopisov. »Pravda«, »Izvestija« in druga glasila sovjetskih oblasti so namreč v zadnjih dneh objavila vrsto kritičnih komentarjev na račun Reaganovega odgovora na pismo, s katerim je junija Gorbačov predložil ameriški vladi vrsto razorožitvenih načrtov. Pripomniti pa velja, da so te časopisne komentarje vselej podpisali časnikarji, ki so poudarili, da izražajo »osebna« stališča. Drugo zanimivo okolnost predstavlja dejstvo, da sovjetska občila niso do včeraj spregovorila o sestanku med razorožitvenimi izvedenci. Njihov molk je šel tako daleč, da niso objavila niti vesti o prihodu ameriškega odposlanstva.

Mimo ugibanj pa ni nobena skrivnost, da je eno glavnih jabolk spora na ameriško-sovjetskih razorožitvenih pogajanjih Reaganov »vesoljski ščit«. Spor ne zadeva toliko raziskav za njegovo izdelavo kolikor čas njegove morebitne postavitve. SZ predlaga, naj bi ščit ne postavljali vsaj v prihodnjih 15 letih, ZDA pa bi rade ta rok skrajšale za polovico. Slednje bi hotel pravzaprav predvsem Reagan, saj se je npr. ameriški senat prav v teh dneh zavzel za drugačno stališče s tem, da je znatno oklestil predvidene stroške za vojaške potrebe. In ne gre pozabiti, da so zdaj v ameriški delegaciji v Moskvi tudi »golobje«.

O moskovskem sestanku je včeraj spregovoril tudi italijanski zunanji minister Andreotti. V nekem intervjuju je podčrtal, da bi drugi vrh Gorbačov - Reagan moral obroditi, tudi spričo priprav, kak konkreten rezultat. V nasprotnem primeru, je dejal, bi na obeh straneh položaj lahko izkoristili tisti, ki so proti dialogu.

Goriška Lega naziv

prijavila sodišču

Teritorialni odbor SKGZ

GORICA — Slovensko kulturno gospodarsko zvezo, točneje njen Teritorialni odbor za Goriško, sta goriška Lega nazionale in njen Odbor za obrambo italijanske identitete Gorice prijavila sodniku. To razberemo iz pisma uredništvu Piccola, ki je bilo objavljeno v nedeljo, 10. avgusta na goriški strani.

Predsednik prej omenjenega odbora inž. Guido Fornasir se sklicuje na izjavo SKGZ, ki je bila v istem Piccolu objavljena 4. avgusta. S to izjavo je TO SKGZ ostro obsojal tiste, ki so pomazali Kulturni dom in z enako barvo poškovali osebno vozilo prof. Alda Rupla, ter videl v teh dejanjih logično posledico protislovenske kampanje,

ki je v zadnjem času v Gorici prišla v modo.

V izjavi TO SKGZ je bilo dobesedno napisano: »... obsoja netilce narodnostne mržnje na Goriškem in ponovno vabi italijanske demokrate k zavračanju tudi besednih napadov, katerih pobudniki se občasno podpisujejo na plakatih z nacionalistično in protislovensko vsebino na goriških ulicah.«

Očitno se Lega nazionale in prej imenovani odbor, ki sta dala nalepiti vrsto plakatov z vsebino, ki je za Slovence žaljiva (sem sodi v prvi vrsti gnusni protislovenski plakat, ki so ga dali nalepiti lani oktobra, in ki je, s tiho izjemo fašistov, odločno obsodil ves goriški občinski svet z županom na čelu) in ki ne odgovarja resnici, čutila »prizadeta«, ker je v izjavi govor o plakatih in se tudi čutila dovolj močna, da stopnjujeta protislovenske akcije, tokrat pred sodiščem.

Na izjavo TO SKGZ, v kateri so bile obsojane tudi nekatere izjave župana Scarana na nekaterih prireditvah, je s pismom uredništvu ostro odgovoril goriški župan s trditvijo, da se zavzema za mirno sožitje med Slovenci in Italijani. Scarano zavrača krivdo za slabe odnose na slovenske kroge, še zlasti na SKGZ.

V zvezi z mazaško akcijo lahko vse, kar smo doslej napisali dopolnimo s tem, da povemo, da je bila istega večera, ko je bil pomazan Kulturni dom in ko je bil poškodovan Ruplov avtomobil, pomazana s prav tako gnusno protislovensko frazo tudi občinska last, telovadnica v Štandrežu.

Opozorilo Magnaga

italijanski vladi

DUNAJ — Predsednik Južnotirolske ljudske stranke Magnago je v intervjuju za avstrijsko televizijsko postajo ORF rekel, da ni zadovoljen z izjavami predsednika italijanske vlade Craxija v senatu o gornjopodiškem problemu. Ne da bi omenil Avstrijo kot zaščitnico nemško govorečih ljudi v bencinski pokrajini, je dejal, da bo za izenačenje italijanščine in nemščine na Južnem Tirolskem treba sprejeti bolj drastične ukrepe.

Prvi in zadnji preko zidu

Conrad Schumann (desno) je bil prvi Vzhodni Nemec, ki je po zgraditvi berlinskega zidu pred 25 leti pobegnil na Zahod. Njegova slika, ko je v uniformi vzhodnonemškega voposa skočil čez zid, je zaslovela po vsem svetu. Ob obletnici zgraditve zidu se je srečalo vseh 18 voposov, ki so v teh letih pobegnili na Zahod. Zadnji v časovnem razdobju je bil Gunter Wurmehl (levo), ki pa je zbežal maja letos.

Sodstvo je zavrnilo zahtevo staršev po obdukciji

Podplutbe na zapestju vojaka

ki je v Osoppu naredil samomor?

VIDEM — Starši 19-letnega Paola Delle Vedove, zadnjega izmed šestih otrok kmečke družine, ki se je v petek obesil v bližini vojašnice Osoppo pri Vidmu, kjer je bil nabornik pri topničarjih, so pri državnem pravdniku v Vidmu zahtevali strogo preiskavo, ki naj ugotovi dejanske vzroke mladeničeve smrti. Sodstvo je njihovo zahtevo zavrnilo, preiskava na vojakovem truplu pa naj bi pokazala, da na telesu ni drugih znakov kot na vratu.

Starši zahtevo po obdukciji (državno pravdnništvo in vojaška oblast sta že izstavili dovoljenje za pokop) utemeljujejo zaradi sumov, ki jih goji Paolov oče, Alfonso Delle Vedove, po obisku svojega sina nekaj dni pred njegovo tragično odločitvijo. Takrat naj bi bil Paolo podhranjen in je imel čudne podplutbe na zapestju in trebuhu. Ko ga je oče vprašal po vzrokih teh znakov, sin, verjetno zaradi prisotnosti oficirja, ni hotel nič povedati. Kot je izjavil župan občine Gruaro, starši sumijo, da so zaradi slabega zdravja sina zavezali, in ko so mu zvečer dovolili izhod iz vojašnice, je šel naravnost v neko opuščeno hišo in se obesil na tram. »Vojaška oblast ga v takšnem stanju ne bi smela tako brezskrbno pustiti iz vojašnice, je izjavil župan D'Agnolo.

V zadnjih treh mesecih je bilo v Furlaniji, kjer je večji del italijanskih vojašnic, že pet samomorov, ta, poslednji pa je že četrti, ki se je pripetil v oddelkih petega armadnega zbora.

Kot so povedali, so na vojaku v bolnišnici San Vito ob Tilmentu izvedli neprijeten, toda nenevaren kirurški poseg, ki ga je psihično potrl. Njegovi starši so o tem obvestili nadrejeno vojaško oblast. Sedaj se vsiljuje vprašanje, zakaj vojaka, v bistvu mladega človeka, v takšnem duševnem stanju niso raje poslali domov.

Tudi župnik v Gruaru, Giuseppe Coicuto, ki je na pogrebu opisal vzorno Paolovo vedenje, je izjavil, da je »Paolo doživljal dramo v napačnem okolju: če bi bil doma, bi se verjetno rešil«.

Mladenč je zapustil dnevnik, v katerem je opisal ubijajoč dolčas v vojašnici.

Koordinator Treh Benečij Zdrženja roditeljev v vojašnicah umrlih nabornikov Ferruccio Gemmellaro iz Trevisa je pozval parlamentarce in vlado, naj komisiji za obrambo poslanske zbornice in senata temeljito preučita stanje v vojašnicah. Poleg tega je povabil občine, na katerih so vojašnice, naj se zanimajo za razmere vojakov.

Gorje Ortegi in nikaragujski revoluciji!

VATIKAN — V zadnjih letih se Mati božja kar pogosto prikazuje kmetom, ki živijo v nikaragujski pokrajini Juigalpa in jim napoveduje, da se bo državi slabo godilo, če se situacija ne bo spremenila. Tako vsaj trdi msgr. Pablo Antonio Vega, škof istoimenske pokrajine, ki mu nikaragujska vlada ni dovolila vrnitve v domovino zaradi povezav s somozistično kontrarevolucionarno skupino. Msgr. Vega, ki je v teh dneh v Vatikanu, da bi se z odgovornimi Svetle stolice dogovoril o novih zadolžitvah, se je v soboto srečal s papežem, nato pa je preživel nekaj dni v samostanu trapistov pri Frattocchia kot gost reda, kateremu tudi sam pripada.

In ravno opatu ter sobratom samostana je msgr. Vega pripovedoval o Materi božji, ki naj bi se večkrat prikazala nekemu kmetu ter mu napovedala, da bo »Nikaragvi šlo slabo, če se ne bo kaj spremenilo«. Msgr. Vega je, po poročanju časopisnih agencij, o teh vizijah govoril ne povsem prepričano.

Pojav, je po poročanju agencij priznal msgr. Vega sobratom trapistom, je sorazmerno nov, saj naj bi se Marija prikazala kmetu prvič 1980. leta, medtem ko ni vedeti, da bi se prikazala kdaj prej, za časa Somozo-ve diktature.

Med svojim bivanjem v Vatikanu msgr. Vega preučuje predvsem možnosti novih zadolžitvev in v tem ok-

viru je izjavil, da je na razpolago za kateri koli predlog. Preučil pa naj bi tudi možnost neke vrste »osebne nunciature« za Nikaragujce, ki živijo izven domovine.

Odkar je v Italiji, msgr. Vega ni imel več stikov z nikaragujskim klerom. Novinarjem je pojasnil, da si ne upa telefonirati v domovino, češ da režim stalno nadzoruje telefonske linije. Zaradi tega je poslal po diplomatski poti tamkajšnji škofovski konferenci dosje o svojem položaju. Zato ni znano — pravijo agencije — ali bo dosje objavljen v Nikaragvi in ali bo sandinistični režim odgovoril, prek veleposlaništva v Vatikanu, na »opravičilo«, s katerimi je msgr. Vega repliciral na dokumentirane obtožbe kolaboracionizma s »contras«, ki so bile povod za njegov izgon.

Šolsko leto se bo pri nas

pričelo 18. septembra

NA 4. STRANI

Union Carbide: Nesrečo v Bhopalu

naj bi povzročil uslužbenec

WASHINGTON — Katastrofo iz decembra 1984 v indijski podružnici ameriške multinacionalke Union Carbide, ki je terjala smrt več kot 2.000 oseb, naj bi povzročil neki uslužbenec kemijske tovarne v Bhopalu. Tako je včeraj uradno izjavil glasnik matične družbe U. C. Harvey Cobert, ki sicer ni razkril ne imena ne priimka domnevnega krivca, je pa povedal, da je ta zžil v enega od hranilnikov kemikalij veliko količino vode, kar je imelo za posledico uhajanje smrtonosnega strupa (zaradi katerega je danes tudi na tisoče pohabljenih). Cobert ni hotel komentirati pisanja londonskega časopisa »Sunday Times«, po katerem naj bi omenjeni uslužbenec dejanje zakrivil po prepiru z oddelkovodjo.

Cobertova izjava, ki odraža pač uradno stališče ameriške multinacionalke, je prišla samo nekaj dni po odlo-

čitvi indijske vlade, da svojem žrtev v Bhopalu priskoči na pomoč v sodni obravnavi proti družbi Union Carbide, ki je že v teku. Družba tvega obsodbo na poravnavo odškodnin za več milijonov dolarjev, seveda le, če bodo sodniki lahko dokazali, da so njeni uslužbenci zanemarljivo pregledovali varnostne naprave v bhopalski tovarni. V resnici je že brž po tragediji bil govor o slabem vzdrževanju teh naprav, tako da so v rezervuarjih strupenih plinov popustile varnostne sklopke. Izvedenci so pravzaprav še zmerom tega mnenja, vprašanje pa je seveda, koliko glasu lahko imajo ob okoliščinah, da gre pri povzročiteljih ene izmed najhujših industrijskih nesreč v zgodovini za značilen primerek neokolonialistične tvorbe, za katero se skrivajo velikanski finančni in politični interesi.

V ozadju ostaja nerešeno palestinsko vprašanje

Sporazum o Tabi odpira pot k popolni ureditvi odnosov med Egiptom in Izraelom

JERUZALEM — Egipt in Izrael sta se po dolgih pogajanjih sporazumela za način rešitve spora o suverenosti nad Tabo na Sinajskem polotoku, ki je predstavljal eno izmed največjih ovir na poti popolne normalizacije odnosov med državama, odkar sta leta 1979 podpisali mirovni sporazum. Dogodek je velikega pomena ne samo za bodoči razvoj egiptovsko-izraelskih odnosov, marveč za pomiritev celotnega Bližnjega vzhoda, saj zblizuje državi, ki na tem prizorišču odigravata osrednji vlogi. Toda drugi dogodki iz zadnjih dni opozarjajo, da bo treba razvozlati še marsikateri voz, preden bo pomiritveni proces zanesljiveje stekel.

Taba je kraj ob Rdečem morju, ki meri komaj kvadrantni kilometer. Gre za plažo z manjšim zaledjem, na katerem so Izraelci zgradili hotel. Izraelci menijo, da pripada njihovemu ozemlju in se zato niso iz njega umaknili kot iz drugih predelov Sinajskega polotoka, potem ko sta Begin in Sadat podpisala mirovni sporazum. Toda Egipt si je ta košček zemlje vedno lastil in ob sklenitvi

mirovnega sporazuma sta obe strani pristali na to, da bi spor rešilo mednarodno razsodišče. Treba pa je bilo pripraviti gradivo, na osnovi katerega bi se razsodišče lahko izreklo o pripadnosti ozemlja. In ravno pri pripravljanju tega gradiva so se stvari na neverjeten način zapletale. Že večkrat je kazalo, da sta Egipt in Izrael tik pred rešitvijo, a napovedi so se redno izkazale kot preuranjene, tako da je sporočilo o doseženem sporazumu, ki je te dni končno prišlo iz Kaira, marsikoga presenetilo.

Sporazum sta dosegli egiptovska in izraelska delegacija ob posredovanju ZDA. Zdaj ga bosta morala ratificirati še vladi v Tel Avivu in v Kairu. O suverenosti nad Tabo bo na osnovi sporazuma pripravljena gradiva odločalo razsodišče, v katerem bodo tri osebnosti mednarodnega ugleda in po en zastopnik Egipta in Izraela. Dosežen sporazum je velikega pomena, saj je odprl zeleno luč za vrsto korakov v smeri popolne normalizacije egiptovsko-izraelskih odnosov. Kairo bi

moral v kratkem poslati v Izrael svojega veleposlanika, stekle bodo številne pobude na področju gospodarskega in kulturnega sodelovanja med državama. Napovedujejo tudi, da se bosta čez nekaj tednov srečala egiptovski predsednik Mubarak in izraelski premier Peres.

Sporazum o Tabi je naletel zlasti na Zahodu na številne pozitivne reakcije. Posebno so ga pozdravili v Washingtonu. Ameriški podpredsednik Bush je tudi na osnovi drugih elementov, ki jih je zbral med svojim nedavnim potovanjem po Bližnjem vzhodu, dejal, da se odpirajo stvarne možnosti za rešitev celotne bližnjevzhodne krize. Pri vsem tem pa ostaja odprto palestinsko vprašanje. Izrael je včeraj ponovno poslal svoje bombe nad oporišča PLO v Libanonu, kar potrjuje, da ne namerava pristati na pogajanja s palestinsko osvobodilno organizacijo. Jasno pa je, da bo težko govoriti o miru na Bližnjem vzhodu, dokler bo ta voz neresen.

Djuranović v Pakistanu

ISLAMABAD — Član predsedstva SFRJ Veselin Djuranović se mudi na tridnevni delovni in prijateljski obiski v Islamski republiki Pakistan. V tej državi pripisujejo velik pomen obisku jugoslovanske delegacije. O tem pričajo številni komentarji v pakistanskem časopisu. (dd)

Huda prometna nesreča pri Gradcu

GRADEC — V težki prometni nesreči, ki se je pripetila v nedeljo zvečer v bližini avstrijskega Gradca, so umrli štirje Jugoslavlani, težje in lažje poškodovano pa se je 38 delavcev, ki so se peljali na obisk v domovino. Avtobus zahodnonemške firme Ringtur se je zaradi prevelike hitrosti in spolzke ceste prevrnil, pri čemer je vozilo dobesedno prepolnilo. Cesti, na kateri se je pripetila nesreča, domačini pravijo tudi »cesta strahu«. (dd)

Oster poseg proti desničarjem

Indijska policija je trdo posegla proti skupini desničarskih skrajnežev, ki so protestirali pred kitajskim veleposlaništvom v Novem Delhiju. Poslužila se je pendrekov in solzilnega plina, na marsikatero demonstranta pa se je spravila tudi s puškinimi kopiti, kar so častniki, kot vidimo na sliki, skušali preprečiti. (Telefoto AP)

V dveh hudih prometnih nesrečah izgubile življenje tri osebe

RIM — Italijanske prometnice so v teh dneh pogostoma okrvavljene. Včerajšnja kronika beleži vsaj dve hudi prometni nesreči s tremi smrtnimi žrtvami.

V videmski pokrajini, točneje v kraju Muzzana del Turgnano, je v dveh ločenih nesrečah, ki sta se pripetili na istem kraju, izgubila življenje ena oseba, tri pa so bile ranjene. Nesreča se je pripetila ob 3.20, ko se je 20-letni Fabio Moras iz kraja Terzo d'Aquileia zaletel v platano. Nekaj voznikov se je ustavilo, da bi mu nudilo pomoč, takrat pa se je v skupino s svojo alfo zaletel 27-letni Giuseppe Podrecca iz Ronchisa pri Latisani. Moras, ki so ga najprej odpeljali v bolnišnico v Latisano, je umrl med prevozom v videmsko bolnišnico.

Ob 3.40 pa se je v Corgnalu di Porpetto z vespo do smrti pobil 21-letni Andrea Barusso iz San Giorgia di Nogaro.

Na cesti ob jadranski obali sta v bližini kraja Porto Recanati, znanega turističnega kraja v Markah, v podobni nesreči kot v Furlaniji izgubili življenje dve osebi. Nesreča se je pripetila skupini turistov, ki se je vračala s praznika Unità. Nekaj pred polnočjo sta dve družini v gosjem redu hodili ob državni cesti. Vračali sta se z nogometnega igrišča, kjer sta preživeli lep večer. Bili sta srečni tudi zato, ker sta na loteriji zadeli pršut. Na vsem lepem pa se je vanje zaletel avtomobilist 25-letni Marco Pierini. Izid je bil nadvse tragičen: dva mrtva in osem ranjenih.

Saudskoarabski petroleji septembra brez popustov

RIAD — Saudska Arabija septembra ne bo dajala popustov velikim uvoznikom njene nafte. Kot je izjavilo vodstvo družbe Middle East Economic Survey, bo s tem mogoče znatno zmanjšati saudskoarabsko petrolejsko proizvodnjo in jo prilagoditi sporazumu, ki so ga nedavno dosegle članice organizacije OPEC. Po sporazumu, ki prične veljati 1. septembra in določa zgornjo proizvodno mejo 16,8 milijona sodčkov dnevno, lahko Saudska Arabija navrti največ 4,35 milijona sodčkov.

Popuste, ki veljajo, kot rečeno, le za najpomembnejše odjemalce, je Saudska Arabija uvedla maja letos dodatno k obstoječemu sistemu cen netback, ki se oblikuje glede na količino naročene nafte. Kolikor večje je bilo naročilo toliko večji je bil pač popust, ta pa je šel od 50 stotink dolarja do nekaj nad dolarjem pri sodčku.

Države članice OPEC so zaradi padca petrolejskih cen v zadnjem polletju utrpeli 20 milijard dolarjev izgube, ki pa bi po zatrdilu nigerijskega ministra za naftno gospodarstvo Lukmana lahko znašala celo 30 milijard, ko bi se na zasедanju OPEC ne bili dogovorili za omejitve proizvodnje.

Veliko dela za graničarje na srečo brez nasilja

BEOGRAD — V prvih šestih mesecih letošnjega leta je Jugoslavijo poskušalo ilegalno zapustiti 520 oseb, mimo mejnih organov pa je v državo poskušalo priti 727 ljudi. Mejo je ilegalno poskušalo prestopiti največ Jugoslovancev, na drugem mestu so državljani sosednjih držav, najmanj pa je bilo tistih, ki so državljani tretjih držav. V tem času so graničarji javili 28 kršitev zračnega prostora, štirinajstkrat pa so tujci kršili meje jugoslovanskih teritorialnih voda.

Razen primera, ko je jugoslovanske teritorialne vode kršila italijanska ribiška ladja in ko so morali pripadniki obmejne milice uporabiti orožje, so skoraj vsi ostali incidenti minili brez uporabe orožja. Večina kršiteljev je bila ujeta in so jih mejni organi predali organom za notranje zadeve. (dd)

Predsednik burmanske vlade na obisku v Beogradu

BEOGRAD — Predsednik vlade Burmanske unije U Maung Maung je včeraj dopotoval v Jugoslavijo na uradni in prijateljski obisk na povabilo predsednika zveznega izvršnega sveta Branka Mikulića. Z burmanskim premierom so dopotovali tudi ministri za zunanje zadeve U Je Gung in druge visoke osebnosti.

Med jugoslovansko-burmanskimi pogovori bodo največ pozornosti namenili razvoju medsebojnega sodelovanja, še zlasti ekonomskega. Obe strani bosta izmenjali tudi mnenja o aktualnem mednarodnem ekonomskem in političnem položaju.

Burmanska delegacija bo obiskala tudi nekatere delovne organizacije. (dd)

V Romagni preganjajo še kramarje

CERVIA — Za temnopoltimi, ki jih niso hoteli sprejeti v hotel v Riminiju, handikapiranimi, ki so jih nagnali s plaže v Cervii in ljubitelji spalne vreče, nad katere so se spravili v Riccioneju, so se na obali Romagne zdaj raztogotili še zaradi kramarjev. Gre za armado moških in žensk, ki kopalcem vzdolž peščenih obrežij v Cervii in Cesenaticu ponujajo vse mogoče blago, za kar pa nimajo uradne dovolilnice. »Zakoniti« trgovci so se odločili, da proti »prodajalcem med sončniki« nastopijo s četrtturno zatemnitvijo svojih izložb jutri med 21.15 in 21.30. Stanovska združenja trgovcev, turističnih delavcev, gostincev in obrtnikov ter organizacija kopališčnih mojstrov so v pozivu krajevnim in državnim oblastem zagrozili še z ostrejšimi oblikami protesta, če kramarjev ne bodo nagnali. Značilno je, da »dobro mislečih« ne moti le finančna škoda, ki jo nezakoniti prodajalci povzročajo zakonitim, ampak tudi (in morda predvsem) okoliščina, da gre v lepem letu za osebe, ki niso bele polti: »Gre za problem morale in javnega reda«, trdijo, seveda s pripombo, da kramarji motijo letovišcarje. Vendar ni znano, da bi se ti kaj pritoževali.

Danes začetek kongresa južnoafriške večinske stranke

Kongres bo verjetno potrdil sedanjo rasistično politiko

formističnega politika med tistim delom članstva nacionalne stranke, ki v domačih razmerah velja za reformistično. Po drugi strani je nepopustljivost predsednika glede globljih in vsebinskih notranjih političnih, gospodarskih in socialnih reform (reformiranja ali celo ukinitja apartheida) očitno prepričala večinske, nacionalistično-konservativni del belske manjšine, da Pieter Botha ni osebnost, ki bo »izdala« interese vladajoče manjšine.

Na tretji strani si je južnoafriški predsednik utrdil glas odločnega in nepopustljivega sogovornika v mednarodnih razmerah, predvsem če jih opazujemo s stališča belske manjšine. Javno izražena in večkrat ponavljana nepopustljivost glede mednarodnih pritiskov na Pretorijo, da bi reformirala ali ukinita apartheidski sistem, je Bothi prinesla pomembne politične

točke med večino članstva nacionalne stranke, ki je prej kone konservativno usmerjeno v obrambi skozi stoletja pridobljenih privilegijev.

Izredni kongres stranke, ki je na oblasti že od leta 1948, ko je za marsikoga presenetljivo gladko premagala takratno vodilno belsko politično silo (združeno stranko, UP), bi mogel biti zanimiv tudi zato, ker naj bi po mnenju dela političnih analitikov izprizical nekatere nove politične poudarke. Kakšne, je v tem trenutku še prezgodaj napovedovati (če jih seveda sploh bo). Ob tem ni odveč spomniti na to, da je nacionalna stranka nastala sredi globoke svetovne gospodarske krize v tridesetih letih in da sprva ni bila protiafriški rasistično usmerjena, temveč se je predvsem zavzemala za izboljšanje socialno-gospodarskih razmer dela Afrikanerjev (afrikanersko govorečih pre-

bivalcev, ki so večinoma potomci nizozemskih, nemških in deloma tudi francoskih priseljencev in so v različni večini v primerjavi z angleško govorečimi belci: vseh je okrog 4,8 milijona, Afrikanerjev pa približno 60 odstotkov belskega prebivalstva, ki med 32 milijonov Južnoafričanov predstavlja izrazito manjšino, vendar z vsemi vzvodi politične, gospodarske in vojaške moči.

Do tako imenovane teologizacije apartheida in rasizma ter prevlade belske manjšine, ki so jo (in jo še) opravičevali z dogmami reformirane holandske protestantske cerkve in neokalinizma, je prišlo kasneje, v začetku štiridesetih let. Teološkemu opravičevanju rasizma se je pridružil bojeviti nacionalizem, ki se je po veliki volilni zmagi leta 1948 povezal z južnoafriškim gospodarskim razcvetom, temelječim predvsem na pri-

livu tujega kapitala in izkoriščanju poceni črnske delovne sile.

Do drugega političnega zasuka je v nacionalni stranki prišlo v šestdesetih letih in v začetku sedemdesetih, ko se je začela oddaljevati od afrikanerskega nacionalizma in se čedalje bolj približevali thatcherjanski konservativni ideologiji svobodnega podjetništva, ki ima socialno-gospodarske korenine v apartheidu in v trdni podpori vojaško-policijskega establishmenta. V tem okviru se je v nacionalni stranki razvila tako imenovana reformistična struja (njen glasnik je tudi Pieter Botha), ki se zavzema za ohranitev apartheida, iz katerega naj bi izločili najbolj grobe elemente rasizma. Zaradi takšnega »reformizma« je v stranki prišlo do dveh razcepov: leta 1969 je del skrajne desnice ustanovil obnovljeno nacionalno stranko (HNP), leta 1981 pa je še druga skrajna frakcija ustanovila konservativno stranko (CP). Kljub tem razcepom je nacionalna stranka na zadnjih volitvah pred dvema letoma obdržala udobno večino (128 od skupaj 178 poslanskih mest). Le-ta naj bi bila zaradi poglobljanja notranje krize po mnenju dela poznavalcev ogrožena, medtem ko drugi trdijo, da v Južni Afriki na belskem političnem prizorišču kakšnega dramatičnega zasuka ni mogoče pričakovati.

AVGUST PUDGAR

NAIROBI — Danes se bo v Durbanu začel izredni kongres vladajoče nacionalne stranke (NP), ki ga je predsednik stranke in države Pieter Botha napovedal že pred časom. Večji del južnoafriških komentatorjev izraža mnenje, da bo kongres označil politično zmago vladajočih vladno-strankarskih struktur na čelu s Pieterom Bothom.

Razloge za takšno na prvi pogled presenetljivo oceno pojasnjujejo tako z dogodki na notranjem političnem prizorišču in na mednarodnem. Predsednik Botha, ki so ga nekateri opazovali zaradi njegove starosti (69 let) in nekaterih političnih potez v zadnjem času, malone že odpisali, naj bi se tokrat pokazal v povsem drugačni, zmagoviti podobi, če seveda na srečanju v Durbanu ne bi prišlo do presenetljivih zasukov, v katere pa le malokdo verjame.

Za večino afrikanersko-angleško govorečega članstva nacionalne stranke je Pieter Botha v obdobju zaostrene južnoafriške krize, regionalne krize na Jugu celine in (ali celo predvsem) zaradi mednarodnih gospodarskih, političnih in diplomatskih pritiskov na Južno Afriko najbolj sprejemljiva osebnost. Najprej zato, ker si je Botha z nekaterimi predvidnimi (za afriško večino preveč obotavljivimi) reformami pridobil sloves konservativno-re-

Tropska vročina izpraznila mesta v deželi

Tudi potoki in reke dobri za osvežitev

Turistična sezona se bliža svojemu vrhuncu in minuli konec tedna je potekal v vzdušju pravega vročnega poletja. Že več dni trajajoče suho in sončno vreme je vzbudilo počitniško vzdušje po vsej deželi in zvalilo iz svojih prebivališč in od vsakdanjega dela tudi tiste najbolj počitniško nerazporejene. V soboto in nedeljo so bila vsa večja mesta kot ne. V Vidmu ni bilo na ulicah videti nikogar, izumrla. V Furlaniji so si mnogi skrajšali in olajšali potovanje ter se namestili kar ob rečnih obalah. Nekateri za kopanje bolj pripravne reke so doživele pravi množični obisk.

V poletnem, vročem in turističnem vzdušju je minil konec tedna tudi v Sloveniji. Iz Obale sporočajo, da je obiska dosegel vrhunec, kapacitete so skoraj polno zasedene. O rekordnem obisku poročajo tudi s Paga in Dubrovnika. Iz Ljubljane in notranjosti Slovenije pa so se proti morju pomikale trume avtomobilov, poleg turij, tudi veliko domačih, ki so si osvežitev ob morju privoščili samo za konec tedna. Živahno je bilo tudi v gorah. V Bovcu so v soboto praznovali že tradicionalno "Comparsko noč", kjer so ob glasbi in zabavi gostom ponujali domače kmečke kulinarične specialitete, kot so na primer čompe (krompir) z ovčjo skuto in podobno. Sloves-

nost je bila tudi v Bohinju, mirnem kraju, kjer se turizem še ni razpasel do te mere, da bi ogrožal harmonično lepoto okoliških gora, ki odsevajo v gladini Bohinjskega jezera. Sobotno noč pa je napolnila zabavna prireditev s privlačnim naslovom: "Bohinj v

času Žige Zoisa". Nekateri, bolj korenjaško razporejeni in ljubitelji gorske narave so se podali na sam vrh Triglava. Pravkar poteka namreč 90. - letnica Aljaževega stolpa, ki ga je župnik iz Mojstrane Jakob Aljaž dal postaviti na vrh Triglava in prav tako 90-letnica Aljaževe kočice v Vratih (sprva Triglavski dom). Ob tej priložnosti je bila v nedeljo na Kredarici velika slovesnost, na kateri so bili prisotni tudi mnogi tuji planinci iz Češkoslovaške, Nemčije, Italije in drugod.

Nastopilo je torej polno poletje in zadnji konec tedna pred velikim šmarnom si je skoraj vsako poiskal ustrezno počitniško razvedrilo. Nekaj mladih, ki z vlakom potujejo preko Evrope, si je kratek odidih poiskalo kar v senčnih čakalnicah in mestnih parkih, zabeležujoč si vtise ob spoznavanju novih krajev.

● ŠENTILJ — Na mednarodnem prehodu na Šentilju so cariniki in obmejna milica imeli tudi v petek, soboto in včeraj polne roke dela. Od petka na soboto je bilo odprtih deset vstopnih kolon za osebnih avtomobile in je znašala čakalna doba do ene ure.

Tudi v soboto se je promet povečal in so morali od časa do časa odpreti kar 12 kolon za osebna vozila in eno kolono za avtobuse. Tako je prišlo v Jugoslavijo skoraj 44 tisoč potnikov, državo pa je zapustilo nekaj nad 34 tisoč ljudi. V soboto pa se je število še povečalo, saj je v SFRJ prišlo kar 67 tisoč potnikov, državo pa jih je zapustilo 42 tisoč.

Konec akcije MBA Brkini

BRKINI — V soboto se je s krajšo poslovilno slovesnostjo zaključila letošnja MBA Brkini '86. 175 brigadirjev je v šestih tednih naredilo dosti več, kot so investitorji Komunalno podjetje Ilirska Bistrica pričakovali. Marljivi mladinci so skoraj vsak dan delali čez normo. Očistili so kar 23,828 hektarov področja ob okumulacijskem jezeru Plivnik v skupni vrednosti 24 milijonov 267.600 dinarjev. Akcija je bila tako več kot uspešna, kljub temu da brigade niso bile popolne, kar je skupni problem vseh mladinskih delovnih akcij. Poslavlajočim se brigadirjem se je zahvalil predsednik skupščine akcije Jadran Možina, spregovorila pa sta jim tudi predstavnik Zveze združenih borcev Ilirske Bistrice Jože Znidaršič in predsednik slovenske mladine Tone Anderlič. Na njihov zadnji brigadirski dan pa so jih obiskali tudi predstavniki občinskih konferenc ZSMS, ki so na Brkine poslane brigade, predstavniki ilirsko-bistriške občine ter republiške konference ZSMS. Najboljšim brigadirjem so podelili naslov udarnika. Letos so izročili kar 7 udarniških značk in 7 pohval.

Delo na trasi je bilo naporno, brigadirski večeri, veseli, skupno življenje pa brigadirsko. Novincem na akciji ni ušel brigadirski krst, zaljubljenec pa ne poroka. Lopate, krampi in druge zanimive priprave so sedaj z njimi v red šle na zaslužen počitek do drugega leta.

METKA ČELIGOJ

V okviru številnih prireditev teh dni

Festival folklore v Reziji

RAVENCA (Rezija) — Številka tri-najst je Rezijanom prinesla srečo: po dveh letih premora so namreč prav v tistem, ki bi praviloma moralo biti trinajsto leto, oživel mednarodno srečanje folklornih skupin. Pobudnik letošnjega kot vseh dosedanjih praznikov je bila domača folklorna skupina, ki pa je letos prvič prireditev preselila v Dom rezijanske kulture na Ravenci.

Na prireditveni večer so domačini in gostje do zadnjega koticčka zapolnili dvorano, ki je bila dejansko pretesna za prireditev. Vendar pa je drugačno rešitev težko najti, saj so festival morali pred dvema letoma ukiniti prav zaradi pomanjkanja primerne prostora, kajti travnik pri Ravenci, kjer se je prireditev odvijala prvih deset let, so preuredili v športno igrišče.

Zato v nedeljo zvečer, kljub gneči in toploti, ni bilo glasnejših pritožb, razen na račun zamude, s katero se je program začel. V imenu organizatorjev se je opravičil predsednik Rezijanske folklorne skupine Luigi Paletti, ki je med drugim povedal, da je španska skupina prišla z veliko zamudo, tako da je odpadel ves popoldanski del festivala. Predvideno je namreč bilo, da bi skupine s krajšim programom nastopile po nekaterih vaseh.

Tega torej v nedeljo ni bilo, zato so domačini s toliko večjim pričakovanjem čakali na večerni nastop, ki bi med drugim dokončno potrdil, da stome drugim festival v novo življenje. Nedeljski program je bil zasnovan kot prejšnji, le da je trajal samo večer, na katerem so tri skupine predstavile ples iz lastnega kroja.

Pred nečakanim občinstvom je najprej nastopila domača folklorna skupina v nekoliko okrnjeni postavi zaradi majhnega prostora. O Rezijanski folklorni skupini smo že večkrat pisali, zato naj tokrat opomnimo le na dejstvo, da gre za skupino, ki obstaja že zelo dolgo in ki goji ljudsko plesno in glasbeno izročilo Rezije. V nedeljo je ob spremljavi treh citiravcev in bunculaš zaplesala štiri značilne "rezijanke": "Pravimi no pravizo", "Ta Zagatina", "Ta Lipauska" in "Lipa Mažitza" (tako so naslove sami zapisali na kaseti, ki jo je izdala skupina).

Po zelo svojstvenih zvokih rezijanske ljudske glasbe je malo dvorano zapolnil zelo znan španski melos. S prvim delom svojega živega programa je namreč nastopila španska skupina "Adolfo de Castro" iz mesta Cadiz, ki je v glavnem prikazala značilne španske plesne v andaluzijskih inačicah. Ob spremljavi nepogrešljivih kitar, ženskega petja in ritmu kastanjet je plesna skupina izvedla nekaj temperamentnih plesov (kot sta na primer "el vito" in "fandango") in bolj pristrčnih ter poskočnih kmečkih plesov. Ansambel je vplesan, saj skupina "Adolfo de Castro" deluje približno od leta 1940, nastopala pa je že širom po svetu.

Tretji gost nedeljskega praznika folklorne pa je bila furlanska skupina Danzerini udinesi di Blessano di Basigliano. Gre za skupino, ki je nastala pred 26 leti, a so jo pred približno petimi — šestimi leti popolnoma preno-

vili. V Reziji je prikazala nekaj značilnih furlanskih plesov, kot so "la furlana", "la vinca" in "la staire", in pa simpatičnih plesnih igrice. Rezijanski folklorni festival pa je bučno zaključila španska gostujoča skupina.

Teden kulturnih prireditev v Reziji pa se nadaljuje v četrtek, ko bo v Domu rezijanske kulture prvi Kra-marjavi din. Kulturno društvo "Rozajanski dum" je namreč pripravilo dve razstavi, slikarsko, na kateri se bo predstavila domačinka Brunetta Di Lenardo, in pa fotografsko z deli Gabrieleja Cherubinija. Otvoritev obeh bo ob 19.30, medtem ko bo uro kasneje na sporedu večer starih ljudskih viž in pesmi. V petek pa bo na vaškem trgu tradicionalna Šmar-na miša, ki sodi med najstarejše rezijanske običaje.

BREDA PAHOR

Povečan promet na puljskem letališču

PULJ — Promet letal in potnikov na puljskem letališču se je prejšnji mesec povečal za 11 odstotkov v primerjavi z julijem lani, medtem ko je bil v prvem polletju letos letalski promet za en odstotek večji kakor lani v istem obdobju.

Takšno poslovanje puljskega letališča je posledica povečanega turističnega prometa na istrski obali. Če se bo takšno gibanje nadaljevalo, potem bo pristalo in vzletelo več kot 4 tisoč letal s 6 tisoč potniki, med katerimi je 80 odstotkov tujcev.

● SALZBURG — Avstrijski zunanji minister Jankowitsch priganja Italijane k hitri ureditvi odprtih točk tako imenovanega Južnotirolskega paketa. V Salzburgu je Jankowitsch pred nekaj dnevi med drugim dejal, da bo Avstrija tudi naprej odigrala vlogo zaščitnice južnih Tirolcev. Poudaril je, da nameravajo, če ne gre drugače, celo na mednarodne forume.

Vprašanja sen. Gerbčeve pristojnima ministroma

Kako je s podporo slovenskim učbenikom

TRST — Senatorka KPI Jelka Gerbec je skupno s senatorko Carlo Nespolo naslovila ministru za šolstvo vprašanje glede državnega finansiranja učbenikov za šole s slovenskim učnim jezikom. Gerbčeva najprej ugo-

ta, da je v proračunu za leto 1986 za učbenike namenjenih 94.500.000 lir.

Senatorka v vprašanju ugotavlja, da sedanji državni proračun namenja slovenskim učbenikom isto vsoto, kot jo je določil zakon iz leta 1976, ki je že

takrat znižal za več kot deset milijonov lir prvotni znesek.

V tem smislu Gerbčeva ugotavlja, da ministrstvo nikakor ni upoštevalo potrebe slovenskih šol, saj je sam Vse-državni svet za šolstvo predlagal, naj se za slovenske učbenike dodeli 200 milijonov lir, to je še enkrat toliko, kolikor predvideva državni proračun.

Potrebe pa so večje in nujne. Dejstvo je, da posebni sklad ne more izplačevati honorarjev za nove učbenike in dolgove v tiskarnah. Sedanji deficit sklada znaša kar 160 milijonov lir. Ob tem je Urad za šolstvo Furlanije-Julijske krajine poslal pristojnim organom vso dokumentacijo o stvarnih potrebah slovenskih šol.

Komunistični senatorki Gerbec in Nespolo sprašujeta zato ministra, če ne namerava povišati sklad za slovenske učbenike na 200 milijonov lir in če ne namerava plačati zaostalih delov.

Rešiti vprašanje gledališč

TRST — Senatorka Jelka Gerbec je naslovila ministru za predstave vprašanje, v katerem sprašuje, kdaj bo ministrstvo sprejelo odstavko nadzornika gledališča Verdi. Gian Paolo De Ferra je namreč podal odstavko že pred nekaj meseci, njegove odstavke pa ministrstvo formalno ni sprejelo. Zato sedaj v gledališču Verdi ne morejo izvoliti novega nadzornika.

Gerbčeva nadaljuje vprašanje ministrstvu za predstave s hudimi težavami ki bremenijo slovensko in italijansko gledališče v Trstu. Poslanka sprašuje ministra, naj skuša določiti datum za sestanek s predsednikoma in ravnateljema obeh ustanov. Sestanku z ministrom naj bi prisostvovali tudi trije tržaški poslanci. Sestanek naj bi se vršil v tednu po 15. septembru.

Gerbčeva v svojem pismu poudarja pomen, ki ga imata ob meji obe gledališči, hkrati pa opozarja na njun nevzdržen finančni položaj.

jem prizadevanju, da bi si podjarmili cvetočo Helado, se ne ustrašijo še tako sramotnega dejanja.

Črnobradec je padel pred vojskovodjem na kolena, udaril z glavo na hrapave deske krova in začel z jokajočim glasom zatrjevati, da do zdaj še ni izdal barbarom ničesar razen nepomembnih stvari, ki bi Helenom komajda lahko kdaj škodile.

»Lažeš!« je zavpil Temistokles in potegnil črnobradca kvišku za kodraste lase, »plamteči ogenj hada naj te pogoltne, če te bo areopag najprej obsodil na smrt med mlin-skima kamnom. Tale meč bi ti moral zabosti v prsi, da bi bila tvoja umazana dejanja oprana pred bogovi Grčije. Vendar sem Grk in ne barbar, ki pozna krvno maščevanje in ubije vsakogar, ki se mu postavi sovražno na pot.

»O, gospod, pomisli, da sem tudi jaz Grk, in da niti dosmrtno obleganje Perzijcev ne bi naredilo iz mene barbara.

»Eh! Saj si vendar že barbar, ničvredni sovražnik Grčije, ki za nekaj min izda deželo svojih očetov. Nisi več Grk in zaslužiš si smrt. Na lastne oči sem videl, kako si meril sprednje osti našega ladjevja. Ko bi tvoji zapiski dosegli Perzije, bi bila Grčija izgubljena.

Črnobradec je zavpil, se vrgel na tla in začel tarnati kot kakšna žalovalka. Vendar na Temistokla to ni naredilo nobenega vtisa. Z nogo je brnil Aiakida v ramo, da se je obrnil in obležal na hrbtu, potem pa mu je nastavljal meč na vrat: »Kje imaš svoje zapiske? Sem z njimi!«

Počasi se je Aiakidas dvignil na zibajoči se ladji, ker so bile njegove roke še vedno zvezane na hrbtu, tako da mu je vojskovodja pomagal vstati. Potem se je počasi opotekel k pisalni plošči, ki je bila pritrdjena na ladijski steni in obešana na dveh vrvičah. Pod njo sta dva obrabljena lesena predala. Tukaj! je pokazal Aiakides z gibom glave.

Temistokles je odprl desni predal: pisalo, nekaj drahem, umetniško izdelano srebrno bodalo in — ne, vojskovodja je umaknil roko, kakor da bi bil prijel zarazarjen kamen, na katerem zdravnik sežiga čudodelni zobnik: pred njim je v medaljon ležal — ne, nikakršnega dvoma ni bilo — tisti medaljon z golobom, ki ga je nosila Dafne okoli vratu. Dafne!

Tisoč misli se je kot blisk rodilo v Temistoklovi glavi, raztrganih misli, ki so bile v prvem hipu videti logično povezane, takoj zatem so se mu zazdele spet nesmiselne, fantastične ali neumne. Dafne! Z drhtečo roko je segel po golobu in ga stisnil, kakor da bi ga hotel zdrobiti, uničiti, kakor moro izbrisati ves dogodek. Ko pa je spet razprl prste, je na medaljonu spoznal začarano podobo dekleta, njene čiste, resne oči, visoke ličnice in okrogle, zahtevne ustnice, ki so drhtele. Dafne vohunka, Afrodita izdajalka? Pri Zeusu, Temistokles je molil, da to ne bi bilo res. Saj je toliko medaljonov! Morda obstojita dva te vrste. Ali pa se je zmotil? Je morda preveč mislil na Dafne, da ga zdaj že vsak medaljon spominja nanjo.

Philipp Vandenberg

Hetera

49.

Zvezani je zmagal z glavo. »Sem Aiakides iz Magnesije ob desnem Meandru.«

In ali veš, koga imaš pred seboj? — Ne? — Temistokles sem, atenski vojskovodja iz rodu Likonidov.

Tedaj je mož iz Magnesije vztrepetal: »Oh, olimpijski bogovi, zakaj ste me tako strašno kaznovali? Bil sem skromen, pravičen trgovec z blagom, kupoval sem feničansko blago in velike bale azijske volne, živel pa sem od četrtine, ki sem jo zaslužil s prodajo. Nikoli nisem nikogar prevaral več kot za dve drahmi. Toda bilo je premalo za življenje, preveč za umreti. Zato sem kupil to ladjo, si nakopal velike dolgove na svoje ime in upal, da bom našel večje kupčije. Upanje je bilo prazno, nisem vedel, kaj naj naredim, in ko sem se obrnil s prošnjo na enega izmed posojevalcev denarja, sem naletel kot po naključju na najvišjega oglednika Ahemenidov...«

»Tvoja zgodba ni edini takšen primer,« mu je segel v besedo Temistokles, »barbari so zahrbtno ljudstvo. V svo-

Končalo naj bi se 11. junija

V F-JK se šolsko leto prične 18. septembra

Poročali smo že, da je senat v soboto dokončno odobril zakonski odlok, ki določa nove predpise za razporeditev šolskega pouka. Na osnovi tega odloka bodo odslej deželni šolski skrbniki določevali datum začetka in konca šolskega leta ter njegov celoten potek ob upoštevanju mnenj pokrajinskih šolskih svetov in deželnih uprav.

In tako je deželna uprava Furlanije-Juljske krajine preko pristojnega odbornika Daria Barnabe s posebno noto že izrazila svoje mnenje glede šolskega leta 1986-87. To mnenje — skupno z mnenji pokrajinskih šolskih svetov — je proučil deželni šolski skrbnik, ki je dokončno določil začetek šolskega leta 1986-87 v posameznih pokrajinah. Šolsko leto se bo namreč začelo 18. septembra. Deželni šolski skrbnik ob tem sporoča, da bo v kratkem objavljen odlok z navodili o vseh obveznostih, ki čakajo posamezna šolska skrbništva pred začetkom novega šolskega leta.

Deželni odbor Furlanije-Juljske krajine se vsekakor strinja z navodili, ki so jih posredovali pokrajinski šolski sveti, po mnenju katerih bi se šolsko leto lahko začelo med 18. in 22. septembrom. Zahteva po poznejšem začetku šolskega leta je bila postavljena zato, da bi šolske oblasti lahko sprejele vse tiste ukrepe (točna porazdelitev učnega osebja), v pomanjkanju katerih so se začetki prejšnjih šolskih let odvijali v precejšnjih težavah. Za konec šolskega leta je deželna uprava F-JK določila 11. junij. Ocenjevanja bi tako lahko bila med 12. in 15. junijem, dan ka-

sneje pa bi se lahko začeli izpiti v osnovnih in nižjih srednjih šolah. Datum maturitetnih izpitov pa — kot znano — neposredno določa samo ministrstvo za šolstvo.

Kar se pa tiče noveletnih počitnic naj bi po mnenju deželne uprave bile od 22. decembra do 5. januarja (6. januarja je ponovno vsedrjavni praznik). Velikonočne počitnice pa naj bi bile po mnenju Dežele od 16. do 24. aprila: pri tem se opaja, da so se tradicionalne velikonočne počitnice podaljšale za nekaj dni, pri čemer pa je tudi treba upoštevati, da bo 25. april (vsedrjavni praznik) prihodnjega leta na soboto.

Deželna uprava F-JK nadalje predlaga, da bi ponovno uvedli praznik patrona ter da bi na novo uvedli en praznični dan, ki bi ga šolske oblasti lahko izkoristile za praznovanje posebnih krajevnih obletnic. Na osnovi vseh teh predlogov bi šolsko leto 1986-87 v deželi Furlaniji-Juljski trajalo 201 dan.

Razpis natečaja

Deželna služba za odnose z Evropsko gospodarsko skupnostjo sporoča, da je bil v Uradnem listu 178 (16. 7. 86) objavljen razpis natečaja za mesto glavnega upravitelja pri službi carinske zveze pri komisiji evropskih skupnosti. Kandidati morajo imeti univerzitetno diplomu ter najmanj dvajsetletne izkušnje v carinskem sektorju; nadalje morajo dobro obvladati enega od jezikov EGS. Vse informacije lahko prejmejo na pristojnem uradu v Ul. sv. Frančiška 41.

Trst v najbolj počitniškem tednu poletja

Preživeti poletne počitnice doma? »Običaj« dobre tretjine Tržčanov

Z včerajšnjim dnevom smo stopili v zares najbolj "vroče" obdobje letošnjega poletja, ne le zaradi za ta letni čas razumljivo visokih temperatur, temveč predvsem vsled tradicionalnega počitniško-prometnega vrhunca, ki ga Trst močneje občuti zaradi neposredne bližine meje. Kdor se je pretekli konec tedna napotil v mestno središče, je zlahka našel parkirni prostor, saj se je običajna sobotna gneča preselila v kopališča in na plaže ob barkovljanskega gozdička do Devina. Ob robovih obalne ceste ni bilo najti prostora niti za zgodovinski "cinquecento", tržaški zaliv pa je doživljal pravo cestno "gnečo" vsemogočih plovil.

Ponedeljek je mesto zatekel v znamenju velikošmarne zaspanosti: kot ponavadi je veliko število prodajal vseh vrst zaprlo vrata za počitniški prenos, tiste, ki so še odprte, pa bodo povečini izkoristile naslednji konec tedna in ga z "mostom" povezale s četrtkovim praznikom. Razumljivo je zato pričakovati veliko gnečo v trgovinah z živili in še večjo na plažah, saj gre upoštevati, da kakih 40 odstotkov Tržčanov poletni dopust preživi doma. Podatek bo verjetno marsikoda presenetil, toda če upoštevamo delež, ki ga med Tržčani predstavljajo upokoenci, brezposelni in davci v dopolnilni blagajni, nas kar hitro prepriča. Le-ti že doma s težavo povežejo mesečne plačilne dni, kaj šele da bi si privoščili še tako skromne počitnice ob morju ali v planinah, kjer se zdi, da je treba plačati tudi zrak, ki ga dihamo. Dokaz, da je podatek resničen, so tudi prenatrpane tržaške plaže, kjer bomo le težko našli kakega turista, ki bi se odpovedal bližnjim istrskim plažam na račun tržaških kopališč, tako da se v slednjih gnetejo izključno domačini, predvsem mladina in upokoenci.

Večina tranzitnega turističnega prometa gre te dni — kot ponavadi — čez Kras, množica hiti po nedokončani novi avtocesti, da bi čimprej prekoračila mejo na poti v Istro ali Dalmacijo, ali pa da bi čimprej prišla domov, če so počitnice pri kraju. Če je v kolonah vozil, ki se pomika proti meji, veliko italijanskih registrskih tablic, je med po-

vratniki največ Nemcev, Avstrijcev, Švicarjev in drugih zahodnoevropskih državljanov, ki svoje počitnice v glavnem začnejo in končajo prej kot Italijani. Prištetih pa jim moramo še številne turške, grške in jugoslovanske državljane, ki se po v domovini preživetih dopustih vračajo na delo v tujino.

Vse te tranzitne turiste ali sodobne nomade, kot jim radi rečemo, Trst ne uspe in ne uspe ustaviti. Ponavlja se stara zgodba o "hotel bi, a ne morem", o naravni turistični funkciji našega mesta, ki je res daleč bolj "naravna", kot pa dejanska. Kaj ponujamo ljudem, ki drvijo čez Kras v eno ali drugo smer? Še vedno prav ničesar; prireditve letošnjega mestnega poletja — kot so na primer razstava o Maksimilijanu Habsburškem in festival Operete — so daleč premalo vabljive, pa tudi sicer bolj zanimive za Tržčane, kot za tujce. Vsiljuje se torej vprašanje, kaj bi slučajnega popotnika ustavilo na njegovi poti in misel nas zanese k načrtu, imenovanem "Padriški hrib": urejen kotiček bujnega kraškega gozda z razgledom na mesto in zaliv, udobno parkirišče s počivališčem in higienskimi napravami, stezice za sprehod in rekreacijo po dolgi vožnji, odprto ognjišče z mizami in klopi za lastnorčno pripravljen prigrizek, koski s spominki in še s čim, kar človek po poti potrebuje. Ko ob načrt ureditve, si bo obiskovalec lahko tudi premislil in se namesto proti meji, napotil v mesto ali v smer, ki jo mu bo bližnji kažipot označil kot najbolj zanimivo.

To je seveda le ena od izvirnih in zelo prikupnih zamisli, ki je — zahvaljujoč padriški Gozdni zadrugi — že na poti ureditve in ki bo ne samo dobrodošla turistu, pač pa tudi kraški naravi sami. Za take pobude pa je potrebno veliko domišljije in dobre volje, še zlasti pa pripravljenosti za delo. Turizem in bi v Trstu nedvomno prinesel mnogo koristi tudi tistim 40 odstotkom njegovih prebivalcev, ki si danes ne morejo privoščiti drugačnih počitnic od tistih ob barkovljanski obali. Tam jih bomo našli tudi na veliki smaren, če bo vreme, ki sicer kaže prve znake popuščanja nezonsne vlažne vročine, ostalo naklonjeno.

Nespodbudna slika tržaške navtične ponudbe

Trst zanimiv le za večje jahte manjša plovila se ga izogibajo

Trst odkriva svoje navtično-turistično poslanstvo navadno le v zimskih mesecih ali pa spomladi. Želje in megalomanski načrti navadno skopnijo s prvim poletnim soncem, ponovno pa butnejo na dan jeseni.

Naše mesto pa ima navsezadnje idealno geografsko lego, ki je kot nalašč za severno in srednje-evropske dopustniške kapitane. A kaj ko manjkajo potrebne infrastrukture. Trst nima primernih dvigal, da bi z njimi splavljali jahte, saj primanjkuje celo primerne drče. Žerjavi, ki jih rabimo za domače potrebe, ko morajo domačini dvigovati plovila za vsakoletno vzdrževanje in barvanje, so v glavnem za tujce nedosegljivi. Svoje storitve navadno nudijo po dogovoru, tujec pa bo do njih dospel le s težavo.

Seveda je treba tu omeniti že kronično pomanjkanje privezov. Tujec, ki bi mu v Trstu uspelo splaviti svoje plovilo, bi moral čimprej odpluti. Kljub temu pa se je letos po podatkih pristaniškega poveljstva povečalo število jaht, ki so se za kak dan ustavile v našem pristanišču. V glavnem so bile to velike motorne jadrnice daljše od 15 metrov. Za te je v našem pristanišču kar dovolj prostora, saj imamo kilometre neizrabljene operativne obale. Za manjša plovila pa je ta operativna obala nezanimiva. Ne toliko, ker ni priključkov za elektriko in vodo, kolikor zaradi operativne globine, ki zahteva skrbno sidrenje, kar pa je najhujše: globina in precejšnja vodna pot do prvih valobranov povzročata tako imenovano mrtvo morje. Gladina morja se dviga in niža, da se bivanje, predvsem pa spanje v podkrovlju spremeni v pravo moro. Nič čudnega torej, da se v naše mesto podajo predvsem težke jahte, ki mrtvega morja ne občutijo. Takih jaht je bilo to poletje v našem mestu nad trideset. V glavnem so bile britanske, nekaj je bilo Nemcev in Nizozemcev. Za manjša je jahte pristaniško poveljstvo ne vodi natančne evidence.

Pristaniško poveljstvo prav tako nima več vpogleda v število domačih jaht, ki so letos odplule v Jugoslavijo. Novi navtični zakon je namreč opravil dosedanje določilo, da je moral vsak dopustniški kapitan zaprositi za dovoljenje pristaniškega poveljstva, če je hotel zapustiti italijanske ozemelske vode. Z novim zakonom so dopustniški kapitani zadovoljni, manj pristaniška poveljstva, ki so tako izgubila kontrolo nad gibanjem domačega turističnega ladjevja. Resnici na ljubo, bi bilo prav, da bi imela pristaniška poveljstva vpogled nad odhodi in prihodi, a kaj ko je meja med prepotrebno in birokratskim šikinarjem tako labilna.

In prav birokratska džungla v italijanski navtični ponudbi je drugi razlog, da se tuji dopustniški kapitani izogibajo našim pristaniščem.

Sprehod po tržaških trgovinah z navtično opremo potrjuje ugotovitev, da s svojim plovilom le redki zaplujejo v naše mesto. Tujci prihajajo v Trst po opremo, a z avtomobili. Gliserje, motorne čolne in jadrnice puščajo raje v sosednji Jugoslaviji. Kupljeno opre-

mo nato vgrajajo delavci v jugoslovanskih marinah. Isto velja za nadomestne dele motorjev.

Iz vsega tega je lahko vsakomur jasno, da bi lahko Trst postal izredna odskočna deska za ves jadranski navtični turizem. Tu bi lahko severnjaki pričeli svoja križarjenja v zadovoljstvo vseh, tako domačih kot jugoslovanskih turističnih operaterjev. Jugoslovanske marine so zgovorno dokazale, da se take investicije kljub odsotnosti grad-

bene špekulacije izplačajo. V Trstu bi morali tujim dopustniškim kapitanom nuditi predvsem tisto, kar primanjkuje v jugoslovanskih. V glavnem so to servisi za motorje, za jadra in za vso navtično opremo. Trst ima navsezadnje svetovno priznano tovarno barv Veneziani, a v Trstu le redki tujec poveri barvanje domačemu obrtniku, raje to prepusti jugoslovanski marini, ki pa bo v številnih primerih morala po strupeni premaz in po barve prav v Trst.

Kogar z manjšim plovilom zanese v poletnih mesecih v tržaško pristanišče bo lahko nekaj dni prebil na varnem le v "Sachetti", kjer je zaradi križarjenj domačinov precej razpoložljivih mest

»Karamalada« pomorskega kluba Sirena tudi tokrat privabila veliko udeležencev

Že tradicionalna "Karamalada" Tržaškega pomorskega kluba Sirena se je v nedeljo zvečer v zadovoljstvo vseh, organizatorjev in obiskovalcev, z uspehom zaključila. In kako bi se tudi ne? Vreme je bilo naklonjeno, pasja vročina je naravnost silila ljudi na odprto, na sveži zrak ob morju, organizatorji pa so tudi bili kos svoji nalogi in so ponudili udeležencem vse, kar so si poželeti - od dobre domače kapljice do "karamalov" in številnih drugih dobrot.

Poletni praznik, imenovan pa kalamarih, ali kakor jim v Barkovljah pravijo "karamali", se je začel v soboto zvečer, ko so številni gostje napolnili lepi prostor ob morju, kjer ima svoj sedež pomorski klub Sirena.

»Uspelo nam je, da smo ga za to priložnost opremili tudi s primerno razsvetljavo, ki nam omogoča, da so prazniki na prostem lepši in bolj razsvetljeni; omogoča pa našim tekmovalcem in drugim članom, da lahko ob pravilni razsvetljavi spravijo svoje čolne in druga plovila, nam je povedal predsednik kluba E. Filipič.

Ko smo se tako pogovarjali o tem poletnem prazniku, ki je postal že tradicionalen, nam je še s ponosom po-

vedal, da sta njihova mlada člana Andrej Ferfolja in Miran Guštin zasedla prav tega dne tretje in peto mesto na tekmovanju v Gradežu, v skupini optimist.

»Seveda pomeni električna napeljava precejšnjo finančno obremenitev, ki jo bomo morali kriti do konca tega leta, vendar smo zadovoljni, da smo tudi to v redu izpeljali«.

In res je bil prostor oba večera, ko je potekal praznik, lepo razsvetljen,

obiskovalci pa so svoje zadovoljstvo pokazali s tem, da so se na prireditvenem prostoru zadržali do poznih nočnih ur.

Če so torej organizatorji napravili vse, da bi praznik dobro uspel, so svoje pridale tudi pridne Barkovljanke, ki so pripravile veliko dobrot.

Pokukali smo v "kuhinjo" in si ogledali ter poskusili razne specialitete. Nekaj podatkov sta nam posredovali Sabina Nibrandt in Ida Gregorič.

»Glavna jed so bili seveda karamali, sta povedali. V soboto zvečer pa tudi brodet s polento; postregli smo gostom tudi s hrenovkami, sendviči, pa z že znanimi in zelo cenjenimi "fancli za dušo", ki jih je tudi letos pripravila naša Ljana. Napravili pa smo tudi okrog 50 kg raznih slaščic, med katerimi domačo potico, pa sirov in jabolrni zavitek, kuhane štruklje in še marsikaj. Imeli smo pač vse, kar si je kdo zaželel.«

Potico je, kot vedno, pripravila Sabina v domači krušni peči. »Letos me je zatajil domači kvas. Lani so bile moje potice boljše. Dela pa je z njimi toliko, da sem začela s pripravami že zgodaj zjutraj in končala pozno zvečer. Če ne bi imela rada tega dela, se ga ne bi lotila. Pripravljati slaščice za tolikšno število ljudi ni lahka zadeva in če se kaj ponesreči, se tega ne da več popraviti.«

Gostje pa so bili zadovoljni z vsem - z lepo urejenim prostorom, z lepo slovensko glasbo, ki je odmevala daleč naokoli, z dobro postrežbo in z vsemi ponujenimi dobrotami.

Lep praznik torej, ki ga nameravajo organizatorji tudi v bodoče ponoviti.

Deželna uprava nakazala Trstu 12 milijard lir za Soški vodovod

Na predlog deželnega odbornika za javna dela Adriana Bombena je dežela nakazala tržaški občini 12 milijard lir za dograditev severnega odseka Soškega vodovoda.

Nakazilo spada v okvir zneska 52 milijard lir, ki ga predvideva triletni načrt za leta 1986-88. Z njim bo dežela Furlanija Juljska krajina uresničila pomembne zdravstveno-higienske pobude v glavnih mestih pokrajin in v večjih občinah.

Pred tem nakazilom je dežela dala tržaški občini za začetek del na Soškem vodovodu 33 milijard lir. S tem v zvezi je odbornik Bomben povedal, da so dosegli sporazum z vsemi zainteresiranimi občinami in z ACEGA. V kratkem bi morali torej dokončno rešiti vprašanje zadostne oskrbe vode za Trst.

Po dokončanih delih na severnem odseku Soškega vodovoda bodo začeli z deli na južnem, v ta namen bodo potrebovali nekaj deset milijard lir nakazil.

Na Opčinah bodo danes odprli razstavo lutk in mask Kresne noči

Z odprtjem razstave lutk in mask Trdinove-Sosičeve Kresne noči se bo danes, ob 20. uri začel v Prosvetnem domu na Opčinah Tabor '86, tradicionalna velikošmarška prireditev istoimenskega openskega kulturnega društva. Današnje odprtje razstave, ki je tudi nosilna prireditev letošnjega Tabora, bo obenem priložnost za slovesno srečanje z vsemi člani društva, ki so letos dobili priznanja najrazličnejših organizacij in skladov. Med nagradenci je veliko tudi tistih, ki so sodelovali pri oblikovanju Sosičeve Kresne noči. Predstava, ki jo je režiser priredil po Trdinovi bajki, je žela veliko uspeha med občinstvom in med kritiki, zaslužila si je tudi vrsto pohval in priznanj. Lutke so pripravile Giuliana Gerdol, Magda Tavčar in Ani Tretjak, razstavni prostor je oblikoval Miloš Jugovič, uvodno besedo pa bo danes zvečer imel Sergej Verč.

Jutri se bo Tabor '86 nadaljeval z odprtjem razstave knjig in plošč, od petka do sobote pa bo kulturno zabavni spored bogatejši. V petek, 15. avgusta, ob 18. uri, je na sporedu komedija Piknik s tvojo ženo, v nedeljo po velikem šmarnu pa bo, prav tako ob 18. uri, nastopil pihalni orkester Refolo iz Škedenja. Poleg kulturnega sporeda bo vse tri večere tudi ples. V petek in soboto se bodo obiskovalci lahko zavrteli ob zvokih ansambla Taams, v nedeljo pa bo igral ansambel Lojze Furlan. Ob vsem tem bodo delovali dobro založeni kioski z domačo kapljico in gastronomskimi specialitetami.

Da bi podprli kandidaturu Pariza za olimpijske igre Pariški kotalkarji prispeli iz Olimpije v naše mesto

Za kratek čas se je včeraj v Trstu ustavila skupina petih francoskih kotalkarjev, ki kroži po Evropi, da bi podkrepila pariško kandidaturu za poletne olimpijske igre.

Štacija je odpovala iz Pariza in se s kotalkami po evropskih cestah prebila do Olimpije v Grčiji. Na povratku so šli mimo številnih jugoslovanskih mest. Kot zadnje so obiskali Reko, včeraj pa so srečno prispeli v Trst. Peterico športnih navdušencev je sprejel tudi tržaški župan Agnelli. Ti so mu izročili sporočilo pariškega župana in se nato odpravili na pot. Odhodu iz Trsta proti Gradcu je prisostvoval tudi župan.

Pariški kotalkarji so se torej odločili za neobičajno reklamo svojemu mestu. Dokazali pa so izredno mero smelosti, saj si lahko samo mislimo, kakšni so občutki kotalkarja, ki mora kotalkati v sedanjem poletnem prometnem vrvežu.

V ponedeljek na Opčinah začetek letošnjega poletnega centra v priredbi Sklada »Mitja Čuk«

V ponedeljek 18. t.m. zjutraj — torej le nekaj ur potem, ko se bo na Opčinah zaključil letošnji Tabor 86, se bo prav tako v prostorih Prosvetnega doma Tabor začel poletni center, ki ga prireja Sklad »Mitja Čuk«.

»Letos je že tretjič, ko bo na Opčinah poletni center za otroke od treh do štirinajstih let starosti, med katere so všteti tudi prizadeti oroci. Prvo leto smo center organizirali skupno s starši in slovensko sociopsihopedagoško službo, lani pa v soorganizaciji staršev. Tokrat smo se odločili, da ga izvedemo sami ter da prepustimo administrativno in pedagoško plat poletnega centra ravnatelju, v našem primeru Sonji Sirk, ki je po poklicu učiteljica, sicer pa uslužbena pri ustanovi IRRSAE (Deželni zavod za pedagoško izpopolnjevanje in eksperimentiranje na šolskem področju).«

Tako nam je povedala tajnica Sklada Stanka Čuk, ki je še dodala, da gre organizatorjem v glavnem za izpopolnjevanje kvalitete tega poletnega letovanja. »Nočemo, da bi bilo to le nekakšno "parkirišče" za otroke, ki bi samo razbremenilo starše. Želimo, da iz tega centra otroci tudi nekaj odnesejo. Zato smo tudi izbrali temo letošnjega centra, ki se glasi "Človeško telo in ekologija". Program bomo sestavili na prvem sestanku z vzgojitelji in animatorji ter spremljevalkami.«

Včeraj so se v zvezi s pripravi na letošnji center sestale na Opčinah vzgojiteljice in animatorke, navzoča pa je bila tudi psihologinja dr. Nada Bercić, ki je spregovorila o programiranju dejavnosti v centru, ki bi bila primerna za vse otroke.

KD Tabor in športno društvo Polet bosta tudi tokrat dala na razpolago svoje notranje in zunanje prostore, kjer bo potekalo delovanje centra.

»Tokrat bo Sklad plačal nekatere spremljevalke prizadetih otrok. Prav tako moramo povedati, da smo bili tudi letos deležni denarne pomoči s strani Hranilnice in posojilnice na Opčinah, medtem ko bodo starši plačali po 40.000 lir, s čimer bomo krili stroške za zavarovalnino in za hrano.«

Letos so organizatorji na željo staršev podaljšali dobo dnevnega bivanja v centru, in sicer od osme ure zjutraj pa do 17. ure.

»Dvanajst bo vzgojiteljic in animatorke, ki bodo delale v dveh izmenah. Prva skupina dopoldne, druga popoldne.«

Na vprašanje, kako bodo v centru razvijali temo »Človeško telo in ekologija«, nam je Stanka obrazložila, da bodo tu predvidene razne raziskave, pa tudi razne dejavnosti, kot telesna vzgoja, predvideno je izdelovanje raznih predmetov, ki jih bodo potem pokazali na zaključni prireditvi; v dejavnost centra pa je vključena tudi glasbena vzgoja.

»Tu zopet računamo na pomoč glasbene pedagoginje Tatjane Mihalič iz Ljubljane, ki se je že lani tako dobro vključila v naš center in dokazala s svojim delom, da lahko tudi prizadeti otroci z uspehom sodelujejo v tej dejavnosti. Sama je bila, kot smo bili tudi mi, presenečena nad doseženim uspehom.«

Predpripisov letos ni bilo in bodo tako otroke vpisovali v ponedeljek in v torek, ko se bo poletni center, ki bo trajal do vključno 29. t.m., tudi začel.

»Ste optimisti glede uspeha letošnjega centra?« smo jo še vprašali.

»Sem. Otroci sami so pokazali, da je tako zamišljeni poletni center zelo koristen in uspešen. Otroci nimajo pregrad in ovir, ki morda še bremenijo nas odrasle. Zato znajo pravilno sprejemati tudi prizadete otroke ter razumejo, da pri igri in športu ni pomembno, kdo je prvi, kdo znaga, temveč, da je pomembno predvsem to, da lahko vsakdo nekaj pokaže.«

»Želimo si seveda sodelovanja s starši, ker je tudi to pri našem delu zelo potrebno« je še pristavila Stanka Čuk, ki nam je povedala, da bodo otroci tudi letos obdovali v gostilni Veto, da bodo imeli dve malici in da bodo napravili tudi več izletov; za oddih pa bodo imeli tudi uro pravljic. »Pa še nasvidenje na zaključni prireditvi...«

N. L.

Prvi obračun družabnih večerov v miljski občini

Uspele norčije poletnega pusta privabile v Milje tisoče ljudi

Ob vsaki tržaški manifestaciji, zimski ali poletni, boš med organizatorji in pobudniki vedno staknil koga, ki mu ni bilo kaj pogodu. Zato pa te funkcionar miljske občine Adi Millo (»Ukvarjam se z organizacijo družabnih srečanj, pusta in športnih prireditev.«), kar preseneti, ko ti na vprašanje: »Kakšen je bil uspeh letošnjega poletnega pusta?« odgovori: »Succeso, successo, successo. Trikrat uspešno?« Megauspešno! Vreme je bilo vseskozi lepo. Kioski so prodali ogromno pijače. Ljudi je bilo kot lista in trave. Takega uspeha nismo še imeli v vseh dvajsetih letih Miljskega poletja in Miljskega pusta. Na tisoče ljudi vsak večer! Mislim, da smo marsikateri sosedni šagri in poletni prireditvi odščinili kakega »gosta«.

Kdo pa je zaslužen za takšen uspeh, Miljska občina, Letovišarska ustanova tržaške pokrajine ali pustne skupine? »Vsi po vrsti, čeprav so pustne skupine tiste, ki se najbolj trudijo. Sicer pa smo bili letos deležni obsežne reklame, kar je prav gotovo pripomoglo, da je običajno število udeležencev Miljskega poletnega pusta tako naraslo. Prav gotovo pa je recept poletnega pusta že po svoji zasnovi dokaj uspešen.«

»V prejšnjih letih, ko se je osrednja miljska poletna manifestacija še imenovala Miljsko poletje, so se pustne skupine omejevale na odpiranje kioskov ob glasbeni spremljavi svojih godb. To pa je bilo za obiskovalca premalo. Kulturni programi pa so bili dokaj revni...«

Kaj pa poletni pust? »To pa je čisto druga zadeva. Pustne skupine še vedno imajo svoje kioske in godbe. (Edinole skupini »Più che cisti« in »Spasimo« nimata kioskov, zato pa sta toliko bolj aktivni pri organizaciji družabnih večerov). Višek programa pa niso več razni čepci, pač pa nora tekmovalnja, odprta vsem. Letos smo npr. prvič uvedli zimski plesni maraton. Drzniki plesalcev, ki bi si upali v taki vročini plesati v zimskih škornjih in z volneno kapo na glavi, ni bilo veliko, (6 parov, op. ur.) dva para pa sta plesala nepretrgoma od 19. do 23. ure. Maraton smo morali prekiniti, ker smo lahko »razgrajali« le do 23. ure. Zmagovalca pa smo morali kar izžrebati.

»Uspešen je bil tudi srečolov. V velikem plastičnem škafu si s trnkom lovil nagrade. Dva dni srečolova in nagrade so bile oddane, teh pa je bilo kakih 1.800! Prvi dan smo prekinili srečolov, ker smo ostali brez nagrad. Vse so polovili.«

Kako pa je bilo z letošnjim veslanjem v maskah (remada in masche-ra)? »No, to je edina tekma miljskega poletnega pusta, ki se je lahko udeležijo le člani pustnih skupin. Tekme se je udeležilo 11 čudaških posadk. Prvi so priveslali do cilja člani skupine »Più che cisti«.

Razgovoru z »večnamenskim funkcionarjem miljske občine« je prisostvoval tudi predstavnik te skupine, ki je hudo muhno dodal, da je sicer v tržaškem italijanskem dnevniku pisalo, da so priveslali na cilj Vikingi. Očitno pa so se rahlo ušeli, saj so bili to Indijanci iz Kanade...

»Izreden uspeh je žel tudi maraton v maskah. Letos je teklo kar 220 ljudi, 100 več kot lani. Med tekom smo jih seveda pridno oblivali z vodo,

moko, kakavom... cilj pa smo postavili »en meter po pomolu«, tako da so vsi končali s skokom v morje. Brez slanege in mokrega cilja pa je bila tekma Rodamata. Prvi so »prispeli« Spazzacimini z Biciclom, nekateri tekmovalci pa so se prijavili s pravimi umetninami!«

Čez teden dni bodo v Miljah »pozabili« na letošnji poletni pust in si zavihali rokave za Miljski pust 1987.

e. f.

Blatna etapa sobotnega maratona v maskah

Huda nesreča v Ulici Giulia blizu Ljudskega vrta

Motociklist do smrti zbil priletnega pešca

Žrtev je 85-letni upokojenec Marcello Temporini, ki je prečkal na zebristem prehodu

V Ulici Giulia, nedaleč od sedeža mestnih redarjev v Ljudskem vrtu, se je včeraj okrog 14.30 pripetila huda prometna nesreča, v kateri je bil ob življenje 85-letni upokojenec Marcello Temporini, doma v Ulici della Fabbrica 4. Na prehodu za pešce ga je z motornim kolesom cagiva zbil 19-letni Glauco Heidebrunn (Drevored XX. septembra 84), ki je s 13-letno sestro Giado na zadnjem sedežu vozil proti mestnemu središču.

Na kraj nesreče so nemudoma prihiteli bližnji redarji, le nekaj minut kasneje pa še dva rešilca: posebno opremljeni rešilec, tako imenovan UME Rdečega križa, in pa rešilec gasilcev. Z UME so hudo ranjenega Temporinija prepeljali v katinarsko

bolnišnico, vendar že med prevozom je zaradi notranjih poškodb in številnih zlomov izdihnil. V glavni bolnici pa so bratu in sestri nudili le prvo pomoč: fant se bo zdravil 10 dni, sestra pa 6.

Preiskavo o vzrokih nesreče so uvedli mestni redarji.

Na sliki (Giovanni Montenero): prizorišče po nesreči. Oba motociklista sta v padcu izgubila čeladi, morda tudi zato, ker ju nista pritrčila.

Martone (KPI) pri podpredsedniku tržaške pokrajinske uprave

Načelnik svetovalske skupine KPI v pokrajinskem svetu Ezio Martone se je v prejšnjih dneh sestal s podpredsednikom pokrajinske uprave Dariom Locchijem. Med pogovorom je Martone opozoril na nevarnosti, ki pretijo pokrajinski ustanovi zaradi politične in institucionalne krize, le-ta je namreč onemogočila, da bi Pokrajina sprejela finančni proračun za leto 1986; načelnik svetovalske skupine KPI je tudi opozoril na negativne posledice zaradi pomanjkanja ustreznih sklepov pokrajinskega sveta o vrsti finančnih posegov.

Martone je tudi vztrajal, da bi se pokrajinski svet vsekakor sestal v torek, 26. avgusta. S svoje strani si je podpredsednik

vse dni veliko ljudi, včeraj je govoril prof. Spadaro, odgovoren za kulturo pri KPI, vsak večer pa je bil na sporedu ples z domačim ansamblom.

● **Sindikalni organizaciji** stanovanjskih upravičencev SUNIA (Ul. S. Lazaro 9) in SICET (Ul. sv. Frančiška 4) obveščata vse zainteresirane IACP v Trstu, da se na navedena urada lahko obrnejo za informacijo in posvetovanje glede kontrole najemnin in prikljin.

Zveza slovenskih kulturnih društev obvešča, da bodo njeni uradi zaprti do 16. avgusta zaradi letnega dopusta.

† Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša draga

**Marija Miklavc
vd. Kette**

Pogreb bo jutri, 13. t.m., ob 11.15 iz mrtvašnice glavne bolnice na pokopališče pri Sv. Ani.

Žalostno vest sporočajo brat Tonči, sestra Pepca in Alma, nečaki z družinami, Klavdijo z družino ter drugi sorodniki iz Boljuna in Doline.

Kolonkovec, Trst, Boljunec, Dolina, 12. avgusta 1986

† Dotrpela je naša draga

Stana Repinc

Žalostno vest sporočajo sestra Nada in brat Srečko z družinama ter drugo sorodstvo.

Od pokojnice se bomo poslovili jutri, 13. t.m., ob 16. uri na piranskem pokopališču.

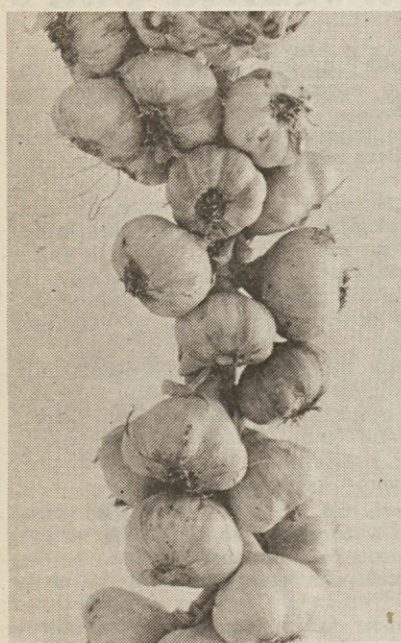
Trst, Piran, 12. avgusta 1986

Bivši sošolci znanstvenega liceja F. Prešeren izrekajo Robiju Seražinu globoko sožalje ob izgubi očeta.

Antibiotik, ki ga lahko gojimo na vrtu

Njegovo veličanstvo - česen

Med najstarejše kulturne in zdravilne rastline človeštva brez dvoma prištevamo česen. "Čudežno rastlino", kot so jo nekoč imenovali, omenjajo največja literarna dela, bodisi v sanjski knjižnici pisatelja Indijca, bodisi v Bibliji, pri Homerju, Vergilu, Pliniju ali Eddi. Iz spodnjega zapisa pa bo bralcem jasno zakaj.

Velika zdravilnost česna sloni v glavnem na treh organskih snoveh, ki so v soku čebulic. To so jodova spojina, žveplo vsebujoče eterično olje, ki daje česnu poseben vonj in manjša količina organske kremenčeve kisline. Te snovi so v čebulicah vsebovane v tako zgoščeni obliki, da učinkujejo

zdravilno tudi razredčene, vendar so popolnoma neškodljive, tudi če jih nenehno zaužijemo večjo količino.

Česnov sok ima izredno razkuževalno moč in zmoglost. Neki jugoslovanski zeliščar, ki je vrsto let proučeval učinke česna, je prišel do zaključka, da je česen pravzaprav edini naravni antibiotik. Na podlagi svojih dognanj je sestavil pravo lestvico načinov zdravljenja s česnom in njegovimi derivati, uspeh pa je bil tolikšen, da je začela ena izmed največjih farmacevtskih industrij v Jugoslaviji izdelovati zdravila, ki vsebujejo česnovne učinkovine. Ta lahko kupimo v lekarni, kjer jih prodajajo v obliki dražejev. S česnovim sokom ne samo preprečimo, temveč tudi najprej pozdravimo nalezljive bolezni črevesja, izredno učinkovit pa je zlasti pri terapijah zoper tifus, paratifus in kolero.

Zanimivo je tudi, da česen pozitivno vpliva na krvni pritisk. Ker je slednji največjega pomena za dejavnost srca, postane očiten velik učinek tudi na ta organ. Ker pospešuje prekrvavljenost, odstranjuje tudi strupene snovi iz organizma, ureja krvni obtok in seveda na ta način spodbuja normalno delovanje srca; utrip se upočasni, srce je bolj prekrvavljeno, vse to pa blagodejno vpliva na nespešnost, živci se bodo okrepili, izginila bo preutrujenost, razdraženost, glavobol, omotičnost, neugodje in nenazadnje tudi duševne depresije. Zdravilne snovi, ki jih vsebuje česen se postopoma razširijo po vsem telesu, tudi v dihalne organe. Najnovejša dognanja pri raziskovanju so si edina celo v tem, da je česnov sok eno izmed najbolj učinkovitih zdravil pri zatiranju tuberkuloze!

V ljudskem zdravilstvu je poleg česnovnega soka najbolj v rabi še tinktura.

Prvega pridobimo tako, da česnovne stroke stisnemo, ročno ali s strojčkom, sok pa takoj uporabimo. Tudi priprava tinkture ni zahtevna: 250 g česnovih čebulic olupimo in razrežemo in denevmo v liter žganja. 14 dni pustimo stati pri približno 30 stopinjah na soncu ali v bližini ognjišča. Vsebino steklenice, ki naj bo neprodušno zaprta, večkrat na dan pretresemo. Ko preteče 14 dni, precedimo. Tako dobljena tinktura je uporabna eno leto.

Uporabljamo jo pa pri bronhitisu in drugih prehladnih boleznih ter pri kašlju in sicer po kapljicah - 5 do 10 kapljic na dan. Nadalje še pri bolečih pikih žuželk, pri pasjem ugrizu in kačjem piku kot prvo pomoč. Nečista koža na obrazu, kot so mozolji in podobno, se popravi, če zmasiramo obraz z razredčeno česnovno tinkturo. Če nas boli uho, bodo bolečine prenehale, če nakapljamo malo česnovnega soka v pogreto oljno olje, pomešamo in to zmes počasi kapljamo v boleče uho. Pri nespečnosti popijemo zvečer kozarec mlačne vode, v katero smo zmešali 25 kapljic česnovne tinkture in 1 do 2 čajni žlički medu. Še najbolj učinkovita je česnovna tinktura pri zdravljenju kožnih čirov ali tvorov, ki jih moramo večkrat na dan namazati ali nanje poliziti obkladke.

Marsikdo česna ne mara, ker neprijetno diši oziroma se je njegovega vonja težko znebiti. Z raznimi ustnimi vodami, ki so nam danes na razpolago, pa stvar ni več tako težavna, prav tako zelo učinkovito zatremo vonj po česnu, če zgrizemo nekaj kavinskih zrn. Vsekakor pa bi bilo treba to skromno in nezahtevno, obenem pa neprecenljivo dragoceno rastlino vse bolj uporabljati, pa najsi bo v kuhinji ali v zdravilne namene. (mi)

Neda Ukraden v Nabrežini

Neda Ukraden, danes verjetno najbolj znana pevka lahke glasbe v Jugoslaviji, je nastopila v soboto s celovečernim programom v Nabrežini. Koncert so na igrišču ŠD Sokol organizirali mladinci KD Igo Gruden. Ko pišemo, nam se zveni v ušesih melodija hita Zora je, s katerim je Neda zaslovela med širšo publiko. Značajna Neda se je predstavila maloštevilnemu, a zato toliko bolj toplemu občinstvu s popevkami iz novega albuma Hoću tebe. Naj povemo, da je avtor Nedinih pesmi G. Novaković, to je skladatelj, ki je v preteklosti zapisal z zlatimi črkami lastno ime v zgodovino jugoslovanske lahke glasbe z uspešnicami Nikada, Tike tike tačke, Šior Bepo kapitan itd.

Praznik na tržaškem nabrežju

V petek, 8. t. m., se je na tržaškem nabrežju, pred Pomorsko postajo, začel praznik, ki ga prireja boksarski odsek rekreacijskega krožka Pristaniške ustanove. Čeprav od blizu spominja na šagro sardele izpred nekaj let, sta drugačni lokacija in pobudnik. Praznik bo trajal do nedelje po velikem šmarnu. Vsem, ki so se odločili, da 15. avgust preživijo doma, pa so na voljo predvsem ribje specialitete in vsakovrstne zabave.

menjalnica

NAKUPNI TEČAJI 11. 8. 1986

Ameriški dolar	1.400.—	Japonski jen	8,75
Nemška marka	685.—	Švicarski frank	850.—
Francoski frank	209.—	Avstrijski šiling	97,20
Holandski florint	608.—	Norveška krona	190.—
Belgijski frank	32,5	Švedska krona	201.—
Funt sterling	2.060.—	Portugalski eskudo	9,20
Irski sterling	1.890.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	180.—	Avstralski dolar	805.—
Grška dragma	10.—	Debeli dinar	3.—
Kanadski dolar	1.000.—	Drobni dinar	3,20

BCTKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedež 61446 - 68881
Agencija Domjo 831-131

kino

ARISTON - 21.00 A cena con gli amici, kom., ZDA 1983; r. Stuart Rosenberg; i. MickeyRourke, Steve Guttenberg.
LETNI KINO V LJUDSKEM VRTU - 21.15 Alba rossa akc., ZDA 1984; r. John Milius; i. Patrick Swayze, C. Thomas Howell.

NAZIONALE II - 16.30, 22.00 Nightmare 1, shr., ZDA 1984, 91'; r. Wes Craven; i. Heather Langenkamp, Ronnee Blakley.

NAZIONALE III - 16.00, 22.00 Un mercoledì da leoni, dram., ZDA 1982, 100'; r. John Milius; i. Jean-Michel Vincent, William Katt.

NAZIONALE I - 16.00, 22.00 Paris Supergirl, porn., □ □
EDEN - Zaprto do 13. avgusta.

EXCELSIOR I - Zaprto do 21. avgusta.
EXCELSIOR II - Zaprto do 21. avgusta.

GRATTACIELO - 17.00, 21.45 Greystoke - la leggenda di Tarzan, dram., ZDA 1984, 140'; r. Hugh Hudson; i. Christopher Lambert, Ralph Richardson.

CAPITOL - 16.30, 22.00 La foresta di smeraldo, dram., VB 1985, 115'; r. John Boorman; i. Powers Boothe, Charley Boorman.

FENICE - Zaprto do 21. avgusta.

MIGNON - 17.00, 22.15 La casa vuota dopo il funerale, (Vamping), shr., ZDA 1985, 100'; r. Frederick King Keller; i. Patrick Duffy, Catherine Hyland.

ALCIONE - Zaprto.

LUMIERE FICE - Zaprto do 29. avgusta.

VITTORIO VENETO - Zaprto do 20. avgusta.

RADIO - 15.30, 21.30 Notti particolari e bagnate, porn. □ □

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □ □

poletne prireditve

GLEDALIŠČE ROSSETTI
FESTIVAL OPERETE

Drevi ob 20.30: Pri belem konjičku (R. Benatzky in R. Stolz). Ponovitev še v četrtek, 14. 8.

TRG UNITA' - V petek, 15. t. m., ob 20.30: Koncert Mestne godbe G. Verdi.

MIRAMARSKI PARK
LUČI IN ZVOKI

Drevi ob 21. uri v angleščini in ob 22.15 v italijanščini.

V četrtek, 14. t. m., ob 21. uri in 22.15 v italijanščini.

Galerija

Ul. sv. Frančiška 20

vabi na ogled

POLETNE GRAFIČNE RAZSTAVE

Avgust Černigoj, Liana Drašček, Marjan Kravos, Zora Koren, Zoran Mušič, Klavdij Palčič, Klavdija Raza, Lojze Spacal, Franko Vecchiet, Edi Zerjal.

čestitke

10. avgusta je prav na tiho praznoval ALEŠ svoj rojstni dan. Vse najboljše mu ključjo prijatelji.

Danes praznuje 1. rojstni dan IVANA ŠKABAR. Vse najboljše in obilo sreče v življenju ji želijo mama Cinzia, očka Sergij ter bratec Peter. Voščilom se pridružujejo tudi noni in nono, tete in strici ter sestrične Katja, Martina in Manuela.

včeraj-danes

Danes, TOREK, 12. avgusta
RADA

Sonce vzide ob 6.01 in zatone ob 20.19 — Dolžina dneva 14.18 — Luna vzide ob 13.29 in zatone ob 23.13.

Jutri, SREDA, 13. avgusta
LILIJANA

PLIMOVANJE JUTRI: Ob 2.00 najvišje 7 cm, ob 6.34 najnižje -24 cm, ob 14.39 najvišje 37 cm, ob 22.05 najnižje -22 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 29 stopinj, zračni tlak 1016,5 mb rahlo narašča, veter 10 km na uro jugozahodnik, vlaga 65-odstotna, nebo skoraj jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 26 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Davide Stelli, Giulia Marinsek, Luca Varesano, Marco Palcic, Valentina Prodi, Sammy Carli, Martina Giassi, Antoine Zona, Anna Roarzi, Matteo Mastropasqua.

UMRLI SO: 78-letna Caterina Soffici vd. Puhar, 72-letni Carlo Ielusic, 88-letna Elisabetta Rosin vd. Buiat, 81-letni Bruno Ventrucci, 91-letna Carmela Iacopici vd. Silvestri, 98-letni Giovanni Gabrieli, 61-letna Bruna Nicoli vd. Fedrigo, 66-letni Vladimiro Malalan, 81-letna Paola Miloch, 66-letna Gigliola Pasquali, 56-letna Iolanda Berce, 71-letna Licia Bacci, 66-letni Giusto Flego, 52-letni Ennio Esposito, 84-letna Giuseppina Pizziga, 84-letna Anna Vouch vd. Černigoj, 54-letni Giorgio Gustini, 58-letni Bruno Miani, 86-letni Giovanni Lisot, 75-letna Giuseppina Krizmancich, 73-letni Edoardo Cuttin, 66-letna Antonia Franca.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 11., do sobote, 16. avgusta 1986

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Ul. Commerciale 26, Trg XXV. aprila 6 (Nasleje Sv. Sergija), Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini, Lungomare Venezia 3 (Milje).

FERNETIČI (tel. 229355) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 19.30 do 8.30

Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Lungomare Venezia 3 (Milje). FERNETIČI (tel. 229355) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

izleti

SPDT prireja enotedenski izlet od 23. do 30. avgusta v Dolomite v vzponi po normalnih in zavarovanih poteh na vrhove v bližini Corvare in Colfosca, kjer bodo udeleženci šotorili. Izlet vodi odbornik Ervin Gombač, vpisovanje pa je na sedežu ZSSDI v uradnih urah. Izlet bo z osebnimi avtomobili.

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu priredi 20. avgusta izlet v Kumrovec v rojstno hišo maršala Tita in v Spodnjo Stubico — spominsko obeležje hrvaško-slovenskega kmečkega punta v letu 1573, ki ga je vodil Matija Gubec. Vpisovanje jutri, 13. avgusta, od 10. do 11. ure v društvenih prostorih v Ul. Cicerone 8.

razstave

V umetnostni galeriji na Tržaški pokrajini — Trg Vittorio Veneto 4 je do 19. avgusta odprta Mednarodna poletna umetniška razstava z udeležbo Avstralije, Avstrije, Italije, Jugoslavije in Velike Britanije. Urnik: 19.00 - 22.00, prazniki: 11.00 - 13.00.

V Sesslanu na sedežu Turistične ustanove: Kamnarska umetniška obrt v Nabrežini - ob 2000-letnici kamnolomov. Razstavljajo: Ivan Ballarini iz Sempolaja, Nino Bon iz Križa, Antonio Mosetti in Milan Pernarčič iz Nabrežine, Albert in Miloš Zidarič iz Sempolaja.

V Palači Costanzi (Trg Unità) je do konca meseca na ogled zgodovinska razstava SANJE O VALČKU - dunajska opereta v Italiji.

Na Gradu sv. Justa so do 31. t. m. razstavljene STARINSKE MUČILNE NAPRAVE.

SKD Tabor — TABOR '86. Jutri, 12. avgusta ob 20. uri odprte razstave Lutke in maske Trdinove-Sosičeve KRESNE NOČI. Uvodna beseda Sergej Verč.

mali oglasi

TEREN v okolici Bazovice ali Lonjerja vzamem v najem za obdelavo ob prostem času. Tel. 577786 — Elide.

RESTAVRACIJA išče sposobno kuharico-natakarico. Ponudbe na Oglasni oddelk Primorskega dnevnika — Ul. Montecchi 6, 34137 Trst pod šifro "Kuharica".

PRODAM 80-basovsko harmoniko scandalli v odličnem stanju. Telefonirati v večernih urah na št. (0481)78034.

PRODAM mercedes 200 — benzin, v odličnem stanju, letnik '79, prevoženih 90.000 km. Tel. 299269.

PRODAM avto 127, letnik '79, v odličnem stanju. Tel. 228670.

PRODAM moto guzzi 50, v dobrem stanju. Tel. 226113 ali 228547.

PRODAM motor alfa romeo 1750. Tel. 226113 ali 228547.

OSMICO je odprl Edi v Praprotnu. Toči sortirana bela vina in teran.

V SREDIŠČU ŠTANDREŽA prodam zazidljivo parcelo, 506 kv. m. Tel. 0481/391697.

prispevki

V počastitev spomina dragega Pepija Husuja darujejo Berta, Vojka, Stanko in Ivan 60.000 lir za ŠD Primorje-Prosek in ne ŠD Primorec-Prosek.

V spomin na dragega brata Bernarda Žuljana darujejo sestre 50.000 lir za pevski zbor Slavec, 30.000 lir za cerkvene pevke in 20.000 lir za cerkev v Ricmanjih.

V spomin na ljubljenelega moža dr. Draga Martelanca daruje žena Jožica 500.000 lir za partizanski pevski zbor TPPZ P. Tomažič in 500.000 lir za obnovo Trubarjeve domačije.

Svojim dragim gledališkim kolegom Nadi, Ferdu, Eniju in Pepiju v spomin darujejo Joco in Zlata 100.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Bernarda Žuljana daruje Zora Vrabčeva 10.000 lir za ricmansko cerkev.

V spomin na Dušo Kosmino daruje Justa Bizjak 20.000 lir za Dijaško matico.

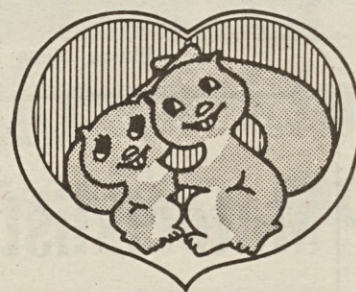
V spomin na ljubljeno sestro Marijo Bizjak-Vizzi daruje Justa Bizjak 100.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na prof. Jožeta Seražina in Rudija Žgurja daruje Justa Bizjak 20.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na dr. Draga Martelanca daruje Justa Bizjak 20.000 lir za KD Škamplele.

V spomin na Leonoro Kerkoč-Križman daruje Justa Bizjak 20.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na Pepija Husuja darujeta Tončka in Nanda Rocchi 20.000 lir za ŠD Primorje.

elio

obvešča svoje kliente,
da bo trgovina pohištva
zaprta

od 11. do 18. avgusta

Vsem prijateljem želi vesele počitnice.

MOBILI ELIO — Prosek (Trst) — Tel.: 225277

Poletna mešanica novih in starih navad

V lenih poletnih dneh se ljudje vračajo k zasebnemu in ekskluzivnemu

Poletje leno leze po plažah, med sencami borovih gozdičev, po poteh, ki peljejo v hribe. Poletje pa pomeni tudi dolge, neprespane noči, ples v disko klubih ali pa na odprtem. Pomeni pa tudi glasbo, nove popevke, nove zvezdice in zvezdnike, ki pogosto zagorijo in dogorijo v eni sami sezoni.

Na sliki Serena Grandi, italijanska zvezda erotičnega filma

Revije nam prinašajo dolge reportaže o novih modah, o drugačnih dopustih, o filmih, ki jih bomo gledali ob začetku sezone itd. Politiki gredo počasi na dopust in tudi resni časopisi morajo iskati novice na lahkotnejših področjih. Novi menežerji, filmski

ljudje, kak plejboj, modni kreatorji prevzemajo mesta, ki drugače pripadajo Craxiju (sedaj je na dopustu v svoji vili v Tuniziji), De Miti, Natti itd. Raznolikost vsekakor razveseljuje...

Bodimo konkretni: na dolgem seznamu novih hitov in pesmi se je to poletje pojavil stari mojster Bob Dylan. V novi preobleki osvaja top lestvice kot dokaz, da kvaliteta kljub vsemu nekaj pomeni. Presenetili so tudi Rolling Stonesi, Italijan Lucio Dalla še vedno nadvse uspešno tekmuje z mladimi kolegi. Še bi lahko naštevali kakega znamenitega pevca, ki ga po dvajsetih, tridesetih ali celo več letih čas ni odplaknil v pozabo. Tudi neizprosna glasbena industrija, ki ustvarja vedno nove obraze, ne more izbrisati šarma in učinkovitosti nekaterih legendarnih pevcev. To je vsekakor dobro. Poplava novega seveda obstaja kot neizprosna tržna nuja.

V filmu še vedno napovedujejo uspeh novega vala erotičnega filma. Ljudje neradi gledajo poceni pornografijo, filme, kjer se vse dogajanje skrči na spalnico. Ugajajo pa erotični fil-

mi, ki so narejeni z določenim okusom, kjer obstaja neka zgodba, kjer je nekaj prostora tudi za čustva. Ta sistem privablja gledalce v kinodvorane in tudi marsikateri film je užiten.

Moda ostaja italijanska. Italijanski stilisti proizvajajo visoko kvalitete zadeve in se borijo z veliko konkurenco: Italijani se bodo še vedno oblačili elegantno, očitno je minil čas neizbrnega oblačenja.

Sploh je to poletje opaziti težnjo k zasebnemu, ki pa mora biti ekskluzivno. Rahel priokus konservativnih teženj je zaželen. Celo na plažah je to opaziti. Ob kopalnih oblekah zgoraj brez je vedno več enodelnih kopalk (to seveda velja za ženske).

To naše poletje je vsekakor pokazatelj naših navad in novih predlogov, ki jih ponuja konzumna industrija in ki jih na svoj način narekuje čas. Seveda ne smemo vsega jemati preresno; poletje naj bi bil brezskrbni čas počitnic, ko zlezemo iz naše vsakdanje kože in naredimo tudi kako norost, ki bi je v uradniških oblekah ne naredili.

filmi na tv zaslonu

kinoateltje

GIDEON IZ SCOTLAND YARDA — »Gideon's Day«, Velika Britanija, 1958.

Režija: John Ford. Igrajo: Jack Hawkins, Diane Foster, Anna Lee, Cyril Cusack. TV ZAGREB, ob 21.00.

Gotovo ni to vrhunsko delo irsko-ameriškega mojstra vesterna in pustolovskega filma, je pa pristen in človeški portret, ki prikazuje skozi dogajanje enega dneva najznačilnejše poteze v življenju inšpektorja angleške policije. Inšpektor Gideon iz Scotland Yarde je znan junak iz detektivskih romanov J. Creaseja. V filmu, ki je splet več žanrov (kriminalka, komedija itd.) in več zgodb, ima ta policaj opravka z različnimi nevarnostmi in drugimi značilnimi situacijami. Mora plačati globo za nepravilno parkiranje. Obravnava primer umora in lovi spolnega obsedenca. Mora kupiti ribo za ženo in priti pravočasno na hčerkin koncert...

INTEGRALI — TV Ljubljana, ob 22.00

V tedniku kulturnih oddaj ljubljanskega studia je tokrat prostor tudi za film. Novinarica Majda Knap je pripravila zanimivo reportažo o pravkar zaključenem 33. Festivalu jugoslovanskega igranega filma v Pulju. Bralci PD, ki so sledili dopisom s festivala, si lahko tako ogledajo tudi slike in podobe iz te edinstvene filmske manifestacije.

Prilaga: Iztok Jelačin

nedelja ob 11. uri

Vročih 10

Lestvica Radia Koper — Capodistria, Primorskega dnevnika in Primorskih novic

Lep sončen pozdrav z glasbenim priokusom. Lestvica je zanimivejša kot kdajkoli, vrh pa pripada domači glasbi. Martin Krpan verjetno že od izdaje Levstikovega romana ni imel toliko publicitete, zdaj pa k desetim najbolj vročim...

Štev. tednov na lestvici	Lestvica pretekli teden	
5	1	1. Martin Krpan - Od višine se zavrti
—	—	2. R. Brajko S. Ivančič - Vječnost jedne ljubavi
3	6	3. Gu Gu - Mango banana
9	—	4. Madonna - Live to tell
—	—	5. A-ha - Train of thought
5	—	6. Bazar - Sabina
—	—	7. Madonna - Papa don't preach
2	5	8. Brian Ferry - Is your love strong enough
—	—	9. Big Ben - Za mano še jokala boš
2	10	10. Gino D'Elisio - Magari sarà domani

Martin Krpan je resnično vroč, na prvem mestu najpopularnejših komadov našega konca, četrtič zapored! Druga sta Rosana Brajko in Slavc Ivančič. Vječnost neke ljubezni, ki je med drugim tudi večna tema pop glasbe, velik uspeh novostavljene dueta. Mango banana je bila sicer na MMSU pred zgoraj omenjeno, vi pa ste se pač odločili drugače. Madonna se je z Live to tell vrnila na lestvico, Papa don't preach pa je novouvrščena. A-ha, naši stari znanci imajo po dolgem sušnem obdobju spet komad na lestvici opečenih. Povratniki so tudi Bazar, tako da ima tudi Slavc komada na lestvici, kar ga verjetno zelo žalosti... Brian Ferry je vse te spremembe preživel in ostal na lestvici, ki gosti še Goričane Big Ben in Gina D'Elisa... Dobro, toliko o tem. Kaj pa ono? O tistem nimamo pojma in se zato na tem področju ne bomo ustavljali. Pišite kaj...

Z nagradami sodelujejo še:

Glasovnica za Vročih 10

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Glasujem za: _____

Moj predlog: _____

Bralci Primorskega dnevnika ali Primorskih novic na Tržaškem in Goriškem naj pošljejo glasovnice na naslov: Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst; bralci obeh časopisov v Sloveniji pa na naslov: Primorske novice, OF 12, 66000 Koper. Vsi naj pripišejo oznako »Vročih 10«.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

13.00 Baletna predstava: Poletni maraton
13.30 Dnevnik
13.45 Film: Sopra di noi il mare (dram., VB 1954, r. R. Thomas, i. J. Mills, J. Gregson)
15.20 Risanka: Grisù il draghetto, 15.40 Le allegre avventure di Scooby Doo e i suoi amici
16.25 Nanizanka: Sette spose per sette fratelli
17.15 Risanka: Tom story
18.00 Nadaljevanka: Guerra e pace (2. del)
19.40 Almanah jutrišnjega dne
19.50 Vremenske razmere
20.00 Dnevnik
20.30 Dokumentarna oddaja: Quark speciale - Il sorprendente linguaggio degli animali
21.25 Nadaljevanka: Storia d'amore e d'amicizia (1. del)
22.25 Dnevnik
22.35 Glasbeni spored: Napoli prima e dopo, vodita Giulia Fossà in Antonio Casagrande
23.35 Dnevnik

CANALE 5

8.25 Nanizanke: Mary Tyler Moore, 8.45 Maude, 9.15 Dalle nove alle cinque, 9.40 Alice 10.00 Una famiglia americana, 11.00 Navy, 11.45 Love Boat, 12.40 Lou Grant, 13.30 Navy
14.30 Film: Gli amori di Manon Lescaut (dram., It. 1955, r. Mario Costa, i. Myriam Bru, Franco Intergrigli)
16.30 Nanizanke: Hazzard, 17.30 Il mio amico Ricky, 18.00 L'albero delle mele, 18.30 Dalle nove alle cinque, 19.00 Arcibaldo, 19.30 Kojak
20.30 Nadaljevanka: Colorado (9. del)
22.30 Nadaljevanka: Mississippi - Una tigre assetata di sangue
23.30 Športna oddaja
0.30 Nanizanka: Sceriffo a New York

RETEQUATTRO

8.30 Nanizanka: I giorni di Brian
9.20 Nadaljevanka: Mary Benjamin
10.10 Film: I quattro tassisti (kom., It. 1963, r. Giorgio Bianchi, i. Gino Brambieri)

RAI 2

13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.15 Nanizanka: Saranno famosi
14.10 Zabavni spored: L'avventura, vmes risanka Esteban e le misteriose città d'oro in nanizanka Folly Foot
17.10 Film: Avvenne... domani (kom., ZDA 1944, r. René Clair, i. Dick Powell)
18.30 Dnevnik - športne vesti
18.40 Nanizanka: C'era una volta un samurai - La spada di legno
19.40 Vremenska napoved
19.45 Dnevnik
20.20 Dnevnik - športne vesti
20.30 Film: 3 uomini da abbattere (kom., Fr. 1980, r. Jacques Deray, i. Alain Delon, Dalila di Lazzaro, Michel Auclair)
22.05 Dnevnik - večerne vesti
22.15 Il linguaggio dei luoghi
23.20 Dnevnik - zadnje vesti
23.30 Film: Marmittini al fronte (kom., ZDA, 1951, r. Alexander Hall, i. David Wayne, Marina Berti)

RAI 3

18.25 Castronuovo Sant'Andrea: Un paese e il suo santo
19.00 Dnevnik
19.20 Deželne vesti
20.00 Finestra aperta
20.30 Orson Welles nella terra di Don Chisciotte
21.00 Recital di June Anderson
21.45 Dnevnik
21.10 Recital di June Anderson (2. del)
23.00 Film: La strada scarlatta (dram., ZDA, 1945, r. Fritz Lang, i. Joan Bennett, Edward G. Robinson)

Po znani oddaji Piera Angele bodo ob 20.30 po RAI 1 dokumentarci o novih odkritjih glede živalskega jezika

RTV Ljubljana

18.10 Poročila
18.15 Dokumentarec: Živi planet - Nebo (7. del)
19.10 Risanka
19.24 TV nocoj
19.26 Zrno do zrna
19.30 Dnevnik
19.45 Vremenska napoved
19.50 Glasbena oddaja: Gallusove moralije (Komorni zbor RTV Ljubljana poje Gallusa)
20.15 TV drama: S. Vlakovič: Jackpot
21.30 Dnevnik
21.55 Vremenska napoved
21.59 TV nocoj in jutri
22.05 Integrali

Po Italia 1 bo ob 21.25 film Druga odiseja v kateri igra Bruce Dern

TV Koper

17.00 Otroški program, vmes risanka Lamù deklica iz vesolja
18.00 Nadaljevanka: Ljubezen in oblast
18.55 TV Novice
19.00 Odprta meja

Po današnji Odprti meji bodo na sporedu tudi naslednji prispevki:
TRST — Trst ni več mesto največjega blagostanja
REŽIJA — Ponovno zaživel folklorni festival
GORICA — O težavah pri parkiranju
PALMANOVA — Razstava o starih trgih

19.30 TVD Stiščice
19.50 Tedenska rubrika: Novosti na knjižni polici
20.30 Nanizanka: Bellamy
21.30 Nanizanka: Kavalirji neba
22.00 TVD Vsedanes
22.10 Dokumentarec: Charles de Gaulle
23.40 Nanizanka: Lucy

zabavne glasbe; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Mozaik lahke glasbe; 0.05-4.30 Nočni program.

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Kratka poročila; 7.20-8.00 Dobro jutro po naše; 8.10 Morje, zibelka človeštva; 8.30-10.00 Glasbeni almanah; 9.00 Slučajnosti med literaturo in fantastiko; 10.10 Koncert v Kulturnem domu v Trstu: violinist Črtomir Šiško; 11.35-13.00 Glasbeni almanah (2. del): Sestane ob 12.00 - Dramska vetrovnica; 13.20 Glasba po željah; 14.10-17.00 Poletni mozaik: otroški kotiček; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Slovenka; 18.30 Poletni mozaik.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 21.00 Poročila; 4.30-8.00 Jutranji spored; 8.05 Za šolarje; 8.35 Mladi koncertant: Barbara in Vilma Zalaznik; 9.05 Z glasbo v dober dan; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Znano in priljubljeno; 11.35 Naše pesmi in plesi; 12.10 Danes smo izbrali; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Po domače; 13.30 Od melodije do melodije; 13.45 Mehurčki; 14.05 Odrasli tako, kako pa mi?; 14.35 Iz mladih grl; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Sotočja; 18.45 Glasbena medigra; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute z klaviristom Miho Kraljem; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 20.35 Mladi na glasbenih revijah in tekmovalnih; 21.05 Radijska igra; 22.00 Našim po svetu; 22.30 Pevci

TELEFRIULI

13.00 Film: Il grande gauchio (pust., r. Jacques Tourneur, i. Gene Tierney, Roy Calhoun)
14.30 Risanka: Hanna e Barbera Show
15.30 Glasbena oddaja: GTX music
18.30 Nanizanka: Arrivano le spose
19.30 Dnevnik
20.40 Informativna oddaja: Il sindaco e la sua gente
22.00 Nanizanka: Un equipaggio tutto matto
22.30 Dnevnik
23.00 Nanizanka: Skag

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Fatti e commenti

TELEPADOVA

14.00 Nadaljevanka: Anche i ricchi piangono, 15.00 Andrea Celeste
15.45 Nanizanka: Missione impossibile
16.30 Otroški spored: Tivulandia, vmes nanizanka Viaggio in fondo al mare in risanka Kimba

ITALIA 1

8.35 Naniz.: Sanford & Son, 9.00 Daniel Boone
9.45 Film: La tragedia del Rio Grande (pust. 1956, r. J. Arnold, i. J. Chandler, O. Welles)

Stroji v tržiških tovarnah mirujejo

Delavci na kolektivnih počitnicah novih naročil v ladjedelnici ni

Tovarne so v teh dneh zaprte. Delavci so šli na kolektivni dopust. Prav tako so v teh dneh zaprta tudi avtoprevozna podjetja, saj v številnih tovarnah ni moč natovarjati blaga, v drugi pa ga ne moreš izročiti naslovniku.

Nekoč smo poročali o kolektivnih dopustih v velikih tovarnah v Gorici, Trzinu, Krmini in drugod pri nas. Danes je takega poročanja čedalje manj, zato ker je teh tovarn čedalje manj. Kjer so, je v njih malo zaposlenih, veliko manj kot pred nekaj leti. Številne tovarne, ki so bila desetletja v ponos tukajšnjemu gospodarstvu, so zaprli, bodisi zaradi tega ker so bile naprave v njih zastarele, bodisi zato ker so jih tovarnarji opustili.

Večji tovarniški kompleksi so se ohranili v Trzinu. Vendar tudi tam ne gre brez težav. V tovarni elektromotorjev Ansaldo hočejo v kratkem času zmanjšati število zaposlenih na pol tisoč ljudi. Zaradi tega so na razne finančne načine omogočili odhod delavcev iz tovarne. Zaradi tega imajo tudi precej dopolnilne blagajne. Kolektivne počitnice v tej tovarni bodo podaljšali za teden dni. Vendar bo to dopolnilna blagajna.

V ladjedelnici pa bodo po kolektivnih počitnicah nadaljevali z deli na pomorski ploščadi Micoperi in na eni vojaški podmornici. To sta edini ladji,

ki sta sedaj v delu v tej tovarni. Z deli na ploščadi Micoperi hitijo, saj hočejo to veliko ladjo-delavnico izročiti naročniku v pogodbenem roku. Morda bi jim to prineslo v bodoče podobna naročila. Zaradi tega imajo delavci, ki so tu zaposleni, kar veliko dela.

Drugi tehniki in delavci pa imajo opravka s podmornico, ki jo izdelujejo po naročilu vojaške mornarice. V Trzinu so se s takimi deli specializirali. Naročil pa ni veliko.

Lani so sindikati upali, da se bodo v času gradnje ploščadi Micoperi vsi vrnili na delo. Ni bilo tako. Polno delavcev je še vedno v dopolnilni blagajni. Na vidiku pa ni novih naročil. V Trzinu sicer upajo, da bo družba Fincantieri, ki je lastnik tudi tržiške ladjedelnice, tudi tej dala naročila za ladje, ki bi jih dobila in da bi bilo naročil čimveč.

Državna družba, ki upravlja ladjedelnico je bajé v zadnjem času dobila naročila za nekaj malih ladij, ki bi bile v oporo ribiški floti. Gradnjo pa morajo baje porazdeliti med razne ladjedelnice.

Naročil za nove tovarne ladje pa ni. Tovarni ladijski promet se je v nekaj letih zmanjšal za 40 odstotkov. Zaradi tega ladjarji ne potrebujejo novih plovil.

Drevi v Gradišću ob Soči prvi od treh glasbenih večerov

Drevi se bo v Gradišću ob Soči pričela poletna glasbena sezona, ki jo prireja tamkajšnja letovišarska ustanova. Koncerti bodo kar na ulici pred županištvom, ki bo seveda zaprta vsakemu avtomobilskemu prometu.

Drevi bo baletni večer s sodelovanjem baletne skupine Arene iz Verone in filharmonije iz Benetk. Jutri, v sredo, bo na vrsti Verdijeva opera La Traviata. Sodeluje orkester Filharmonica Veneta pod vodstvom Franca Ferrarisa, pel bo zbor tržiškega Verdija. V vlogi Violette nastopa pevka Rita Lantieri.

V petek zvečer pa bo skupina pevcov izvajala selekcijo arij iz znanih dunajskih operet. Vsi koncerti se bodo pričeli ob 21. uri.

Štipendije

Dežela Furlanija-Juljska krajina bo s posredovanjem pokrajinske uprave tudi letos nudila štipendije in podpore vsem otrokom zdomcev, ki bodo obiskovali šolo v goriški pokrajini. V poštev pridejo otroci zdomcev, ki so trenutno zaposleni v tujini ali pa so se vrnili v Italijo po 1. januarju 1985.

Prošnje na navadnem papirju lahko zainteresirani pošljejo goriški pokrajinski upravi in v znanje Deželnemu uradu za emigracijo v Vidmu, Ul. Poscolle 11/a do dvanajste ure 30. septembra. Polnoletni dijaki lahko kar sami podpišejo prošnjo, če pa so še mladoletni, jo morajo podpisati starši ali njihovi nadomestniki.

Deželni urad - urad za šolstvo je tudi na razpolago za katerokoli pojasnilo. V tem uradu lahko zainteresirani dobijo tudi potrebne obrazce.

Prometna nesreča v Pevmi

V Pevmi se je včeraj popoldne nekaj pred tretjo uro pripetila prometna nesreča katere žrtev je 50-letni Sergio Covacci iz Gorice, Ul. Ascoli številka 16. Covacci je sam vozil v fiat 127 v smeri iz Pevme proti Gorici, ko je na blagem ovinku morda zaradi prevelike

ke hitrosti izgubil nadzorstvo nad lastnim avtomobilom in silovito treščil v drog elektrike. Pločevina avtomobila se je tako skrotovila, da je bil nujen poseg gasilcev. Ti so morali prerezati kar oba prednja sedeža, da so lahko izvlekli nesrečneža iz avta. Covaccija so takoj prepeljali v zelenim križem v glavno bolnišnico. Zaradi zloma desne piščali in leve stegenice se bo moral zdraviti 60 dni.

V jutranjih urah pa se je v Mošu pripetila druga prometna nesreča, v kateri je voznik traktorja Valerio Braidot povozil mopedista Pietra Leoneja.

Oborožena in zakrinkana roparja sta v nedeljo, okrog 19.15, iz pisarne italijanskega avtomobilskega kluba (ACI) na mednarodnem mejnem prehodu pri Štandrežu, ukradla približno 50 milijonov lir. V glavnem gre za italijansko valuto, dolarje, dinarje in manjše zneske drugih valut. Denar je bil shranjen deloma v zidni blagajni, deloma pa v manjši prenosni blagajni. Po ropu sta se menda oddaljila z avtomobilom.

Verjetno sta roparja predhodno do potankosti zasnovala svoj podvig in posebno pozornost namenila izbiri pravega trenutka. Običajno na mednarodnem mejnem prehodu pri Šempetru ni velike gneče, nekakšno mrtvilo pa je nasploh ob nedeljah popoldne. Ni bilo torej dolgih avtomobilskih kolon, ki bi lahko pomenile zapreko ob begu. Ob tisti uri tudi ni bilo pričakovati strank v uradu ACI.

Na podlagi izjav, ki sta jih dali uradniki 22—letna Marina Fleibani in 24—letna Viviana Cusatto, ki sta ju roparja presenetila v pisarni, naj bi se dogodki odvijali nekako takole: eden od roparjev, oba sta imela zakrinkan obraz in pištolo, se je takoj usmeril proti pisarni ravnatelja, medtem ko je drugi Fleibanijevi zvil roko na hrbet ter zahteval naj pove, kje je spravljen denar. Dekle je seveda povedalo, kje

Dolgotrajno sušno in zelo vroče obdobje postavlja pred resno preizkušnjo upravitelje vodovodnih omrežij. Ne toliko zaradi tega, ker bi v zemlji zmanjkalo podtalnice, ampak zaradi prekomerne porabe vode. Posebnih težav doslej na Goriškem sicer še ni bilo, vendar se utegnejo pojaviti v prihodnje, če se bo suho in vroče vreme nadaljevalo. Lani je bilo največ problemov šele proti koncu septembra in v začetku oktobra. Z vodo kaže torej ravnati kar se da gospodarno. Zato, da bo oskrba za vse kolikor toliko zadovoljiva.

V tem smislu so pri vodovodnem konzorciju CAFO, ki med drugim dobavlja vodo tudi širšemu predelu na goriškem Krasu, te dni izdali posebno obvestilo uporabnikom naj varčujejo z vodo. Voda mora služiti le za higienske in gospodinjske namene, nikakor pa za zalivanje vrtov, pranje avtomobilov, za polnjenje bazenov ali pa za napajanje vodometov. Skrajno varčevanje je potrebno, dokler se splošne vremenske razmere ne bodo spremenile.

Občasne težave do katerih prihaja, zlasti na kraškem delu omrežja in tudi drugod, na bolj oddaljenih in višjih

mestih, kjer prihaja do občasnih prekinitev, oziroma voda le s težavo pri teka iz pip, kažejo na to, da priporočila doslej niso naletela na dovolj odziva. Pri vodovodnem konzorciju CAFO zato ponovno naprošajo uporabnike naj kar se da varčujejo z vodo, sicer bodo v prihodnje prisiljeni uvesti raciniranje na posameznih območjih. Po udarjajo pa tudi, da so proti kršilcem prepovedi, možne tudi denarne sankcije. Globa doseže lahko tudi znesek 200 tisoč lir.

Lani in prejšnja leta je bilo v poletnih mesecih največ težav na kraškem delu vodovodnega omrežja CAFO, ki ga napajajo iz zajetja pri Petovljah. V vodnjaku je, po zagotovilih tehnične službe, zaenkrat še dovolj vode in tudi precejšnja rezerva. Vprašljivo je seveda, koliko bo lahko trajala, ob zelo veliki porabi.

Dovolj vode iz Mrzleka za Gorico

Kljub sušnemu obdobju ko marsikje primanjkuje vode, iz vodovoda Mrzlek

Najboljši so iz Šturij Pritrkovalci iz Slovenije spet zmagali v Podturnu

Tudi letos so pritrkovalci iz sosednega primorskega območja zmagali na tekmovanju v podturnskem zvoniku. V tem goriškem predmestju namreč že vrsto let prirejajo v tem času, takrat ko je tam poletna šagra, tekmo pritrkovalcev, na katero pridejo skupine iz Goriške, iz Furlanije ter iz sosedne Slovenije.

Slovenski pritrkovalci so zmagali že v prejšnjih letih. Letos, v nedeljo popoldne, je sodelovalo 21 skupin. Prvi so bili tekmovalci skupine Šturje I, drugi tisti iz Mirna, tretji pa iz Gore-

njegapolja. Najboljša italijanska skupina je bila tista iz Buie v Furlaniji.

Med mladimi so bili spet najboljši pritrkovalci iz Šturij. Povprečna starost članov te skupine je 12 let. Najmlajši med njimi ima osem let.

Šagra v Podturnu se bo nadaljevala do vključno nedelje. Kdor bo za veliki šmaren ostal doma bo lahko kar v mestu lahko preživel prijeten večer.

Sicer pa je v teh dneh tudi v drugih krajih precej šager. Med najbolj uspel je tista v Jasihu pri Krmini, ki bo trajala do nedelje. To pa ni običajna »cesarska« šagra.

Rop v poslovalnici kluba ACI na mejnem prehodu pri Štandrežu

hranijo denar, ki sta se ga roparja polastila.

Preden sta se oddaljila sta uslužbenkama zagrozila, naj dve minuti ne pokličeta policije. Tako se je tudi zgodilo, saj sta bila roparja, kot kaže, zelo odločna in nasilna. Uslužbenki sta nekaj sekund zatem ko sta roparja zapustila urad, slišali le kako se je z močnim hrupom oddaljil avto, menda v smeri proti Italiji. Kakšen minut zatem sta obvestili policijo. Bilo pa je, kot kaže, že prepozno, kajti roparja sta se medtem že oddaljila. V teku je preiskava, ki pa najbrž ne bo lahka, saj imajo policijski organi menda na razpolago le nekaj skromnih elementov.

Tako naj bi bila roparja različne postave: eden srednje visok, drugi pa precej manjši. Tistih nekaj stavkov, ki sta jih izgovorila, sta povedala s precej poudarjenim južnjaškim akcentom. Obklečena sta bila menda zelo nemarno.

Povedati je treba tudi, da sta rop izvedla zelo hitro in se prav tako hitro tudi oddaljila. Ni izključeno, da ju je v avtomobilu čakal še tretji pajdaš.

V izpostavi italijanskega avtomobilskega kluba (ACI) na mednarodnem mejnem prehodu pri Šempetru je to že drugi rop, odkar so pisarno odprli. Tik pred božičem lani (21.decembra) je v prostor vdrl ropar ter ukradel inkaso. Plen je bil sicer takrat samo nekaj milijonov lir.

pri Solkanu redno in brez težav dobavljajo dovolj vode za preskrbo oziroma porabo na območju Nove Gorice, Šempetra in Gorice v Italiji. Zmogljivost tega vodovoda je namreč zelo velika in še zdaleč ni izkoriščena. Iz vodovoda Mrzlek, ki so ga Goriški vodovodi v zadnjih letih prenovili in posodobili, tako da je zdaj najmodernejši v Jugoslaviji, pošljejo v Gorico vsak dan okoli 8 tisoč kubičnih metrov vode. Voda iz Jugoslavije za kritje dela potreb v Gorici je bila dogovorjena v Mirovni pogodbi med Jugoslavijo in Italijo, ki je začela veljati daljnega 15. septembra leta 1947. Dobava vode iz Mrzleka v Gorico znaša letno okoli 3 milijone kubičnih metrov.

Naj poudarimo, da imajo v vodovodu zelo moderno in učinkovito čistilno napravo, ki preprečuje oziroma onemogoča kakršno koli onesnaževanje vode. (m. d.)

Nova številka hitre službe
ZELENEGA KRIŽA V GORICI
3-11-11

Nova telefonska številka
PROMETNE POLICIJE
V GORICI
22-333

izleti

Slovensko planinsko društvo v Gorici obvešča, da bo od četrta, 14., do sobote, 16. t.m., tridnevni izlet na Triglav in Cmir. Informacije pri Ivu Berdonu.

prispevki

Za goriški Zeleni križ so v razne namene darovali naslednje denarne vsote: sosedje pokojne Carmele Lusa vd. Puia 135 tisoč, družine Bregant, Ogera, Cech, Iolanda, Stibel, Zanin, Leghissa, Fassina, Martinetto, Taglioni, Campanati, Miniussi 125 tisoč, družina Vuga 40 tisoč, družini Cattalini in Makuz 50 tisoč, družina Rieder 30 tisoč, poštni uslužbenci iz Pevme in Števerjana 50 tisoč, Roberta Stani 25 tisoč, sostanovalci Jolande Gallinucci 100 tisoč, družine Miniussi, Martinetto, Campanati, Galliussi 40 tisoč, družine Turra in Zampar 100 tisoč, družine Cernigoi, Nutrizio, Podbersig, Pesce, Scaramuzza, Vivarelli, Gubana 70 tisoč, sostanovalci Corrada Simsica 150 tisoč, sodelavke Claudie Simcic 90 tisoč, družina Sgualdino 10 tisoč, družine Giardossi, Milano in Fait 10 tisoč.

kino

Gorica

VERDI — Zaprto do 16. avgusta.
CORSO 18.00 - 22.00 »Innamorarsi«
VITTORIA Zaprto do 18. avgusta.

Tržič

EXCELSIOR Zaprto.
COMUNALE Zaprto.

Nova Gorica in okolica

SOČA 19.00 »Polica j na robu zakona«
21.00 »Morilec v hiši«
DESKLE 19.30 »Nekontrolirana moč«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Alesani, Ul. Carducci 38, tel. 84268.

DEŽURNA LEKARNA V TRZINU

Comunale, Ul. Terenziana 26, tel. 44387.

POGREBI

Danes v Gorici ob 8. uri Angela Divinar vd. Caucic iz kapele in cerkve sv. Justa na glavno pokopališče.

Marko Waltritsch

10.

partizansko gospodarstvo na sovodenjskem območju

Prvi predsednik Podružnice DZS za Slovensko Primorje je bil Jožef Štrukelj-Miloš, tovarnar iz Gorice. Njegov namestnik je bil Vladimir Žvab-Nikolaj. Sedež podružnice je bil najprej v vasi Lepenje pri Šempasu. Kasneje, po nemškem vdoru v vas in aretaciji obeh, pa v Cerknem. V kasnejših mesecih so tu pa tam, kjer se je seveda to dalo, odprli tudi ekspoziture.

Kasneje so v Podružnici sestavili tudi seznam vseh na Primorskem delujočih denarnih zavodov tako italijanskih kot slovenskih. Še vedno so namreč delovale nekatere slovenske podeželske posojilnice. Ker so delale brez izgub in so jih domačini imeli trdno v rokah, jih fašistična oblast ni mogla uničiti, kot je naredila z večino slovenskih kreditnih zavodov. V nekaterih primerih je bilo v že omenjenem seznamu tudi napisano s kolikšnimi vsotami denarja razpola-

ga posamezni kreditni zavod. Tudi ta denar so namreč uporabili za podporo partizanskemu gibanju.

Tako je bilo tudi s Kmečko-delavsko posojilnico v Sovodnjah. Ta domači kreditni zavod, ustanovljen v letu 1908, posluje še danes. Na čelu te domače banke so vedno bili in so še domačini, pa čeprav je v času fašizma Banca d'Italia poslala v nadzorni odbor svojega zastopnika, najprej Italijana, potem pa Slovenca, domačina, ki naj bi nadzoroval delo upraviteljev posojilnice. V letu 1942 je bil predsednik posojilnice Andrej Pipan, v odboru so bili Andrej Vižintin, Anton Cotič, Alojz Tomšič, Aleksander Marušič, v nadzorstvu pa Ivan Ferligoj, Ludvik Lukežič in Franc Cotič. Zapisnike so takrat morali sestavljati v italijanskem jeziku. Prav takšno je bilo vse dopisovanje.

Vendar je bilo tudi v sovodenjski posojilnici vzdušje drugačno od tistega, ki so ga želeli fašistični oblastniki. Komaj nekaj dni po padcu Mussolinijeve vlade (ta je bila prisiljena odstopiti 25. julija 1943), ko so se na redno sejo sestali odborniki sovodenjske posojilnice, bilo je 1. avgusta 1943, je bil zapisnik ponovno napisan v slovenskem jeziku. Minilo je osem let, odkar je moral zapisnikar Ludvik Lukežič v teh zapisnikih pozabiti na slovenščino. S svojo značilno, včasih težko čitljivo pisavo, je Lukežič zapisnik 1. avgusta ponovno napisal v slovenskem jeziku. Tudi vnaprej je bilo tako, pa čeprav je v deželi vladala še vedno protislovenska vojaška in civilna administracija. Tudi odborniki so

se, vsaj nekateri in čeprav le delno, podpisali drugače, kot je bilo napisano na njihovih uradnih dokumentih. Sicer niso na tej seji razpravljali nič posebnega. Le o uradnih zadevah. Vsaj tako razberemo iz zapisnika.

Naslednja seja je bila že v času nemške zasedbe 11. oktobra 1943. Tudi na tej je bil predmet pogovora navadno upravljanje. Na naslednji seji, 26. decembra 1943, ko so zaključevali letne račune, so odborniki s hvaležnostjo vzeli na znanje, da je knjigovodja Ksikst Hrovatin, ki je dolgo vrsto let urejal njihove knjige, tokrat zavrnil letno nagrado 600 lir in jo namenil v sklad posojilnice.

V letu 1943 je bilo zaradi političnih in vojaških razmer prometa zelo malo. Zasluzka so imeli le 569,35 lir. Občni zbor je bil 28. maja 1944. Zapisnik, ki so ga morali poslati v vednost goriškemu sodišču in zavodu Banca d'Italia, je bil napisan samo v italijanščini. Le malo članov je bilo prisotnih na tem občnem zboru, čeprav je imela takrat posojilnica 166 članov. To je bilo čisto razumljivo, saj je bilo veliko Sovodencev v partizanih. V Sovodnjah pa so takrat imeli nemško posadko. Na občni zbor so prišli le Anton Cotič, Marčelo Krasček, Marija Lukežič in Ivan Cotič ter odborniki Anton Cotič, Alojz Tomšič, Andrej Vižintin, Franc Cotič, Ludvik Lukežič in predsednik Andrej Pipan. Tako slabo obiskanega občnega zbora v posojilnici niso imeli nikdar prej, odkar je bil ta sovodenjski kreditni zavod ustanovljen v letu 1908. Zakonu pa so z občnim zborom zadostili v drugem sklicu, ker očitno ni bilo v prvem sklicu prisotna niti polovica zadrušnikov - članov posojilnice.

Premiera Velike puntarije v Šentprimozu

Uzaveščanje boja slovenskega ljudstva

Pod prekrasnim zvezdnatim nebom, ki ni dovolilo niti za trenutek temnim oblakom, ki so za trenutek pretili, da izlijejo svojo moč, so se v soboto zbrali koroški puntarji v Spodnjih Vinarih pri Šentprimozu v Podjuni. Zbralo se je okrog tisoč obiskovalcev, ki so prišli z mnogih krajev na avstrijskem Koroškem pa tudi iz Slovenije in našega konca, da bi ob ogledu Velike puntarije Bratka Krefta obudili zgodovinski spomin na upornost, boj, preteklost in slovensko tradicijo. Pravzaprav niti ni šlo za obujanje spomina: šlo je za potrjevanje žilavosti in življenjskosti, za dodatno uzaveščanje pravičnosti boja za obstoj...

Najbrž je prav s sobotno premiero koroških amaterjev gledališče do skrajnosti še enkrat potrdilo tudi svojo izvenumetniško funkcijo, to je družbeno, angažirano in politično ostrino, kar dela teater za vedno dinamično silo našega časa, ki izraža svojo moč navzven, kakor jo seveda izraža vsaka literatura. To je bilo med nastopom Slovenskega ljudskega gledališča Samorastniki kar se da živo čutiti in otipati. Zato predstava Velike puntarije pomeni veliko več kot navaden gledališki dogodek, pomeni kohezijsko stremiljenje v določeni strategiji kulturnega dela, ki je na Koroškem bolj kot kjerkoli drugod povezano z golim vsakodnevnim zajemanjem iz studenca življenja.

Kreftova Velika puntarija, ki je na prostranem in prekrasnem prizorišču med slokimi smrekami zahtevala napor skoraj sto nastopajočih (igralci in statisti), je pod pokroviteljstvom Slovenske prosvetne zveze iz Celovca hotela obeležiti tudi 400. letnico Primoža Trubarja, kot je v soboto poudaril dr. Bratko Kreft, ki je epopejo slovenskih kmečkih uporov povezal z duhom partizanskega upora proti okupatorju. Pravzaprav je to kontinuiteta uporniške

ga sporočila, saj je bil sploh prvi slovenski kmečki upor na Koroškem že v letu 1478.

Kot znano je Velika puntarija posvečena slovensko-hrvaškemu uporu leta 1573, ki je zajel večji del slovenskega ozemlja, čeprav je bilo glavno vodstvo v Stubici pod Gubcem in Gregoričem, na Štajerskem pa ga je vodil Šterc. Najbrž bi bilo odveč obnavljati celotno fabulo drame pa vendar lahko rečemo, da je bila postavitev koroških Slovencev zvesta literarni predlogi, ki zahteva še dodatne napore pri postavitvi, kar je režiser Marijan Srienec nadvse korektno opravil in izpostavil predvsem tista mesta, ki z niti ne tako skrito alegorijo butajo v današnji čas in izpostavljajo tipično podobo prostora in časa, ju opremljajo z dodatnim sporočilom. Šlo je pravzaprav za trkanje na zavest in srce, za sozvočje intimnih srečanj notranjih bojov puntarjev in monumentalnostjo množičnih prizorov, bitk, krvi in poraza Gubca, Gregoriča in puntarske vojske. Vendar ta poraz ni bil nikoli dokončen, vedno je v prizorišču in nad njim prevladovala slutnja, da je še špranja, ki dopušča vpogled in vstop v svetlejši čas. To je pokazala Srienecova zamisel, ki je rasla in živela v stiliziranih scenografskih zasnovah Melite Vovkove, brisala meje med življenjem in smrtjo v koreografskih vložkih Lojzke Žerdinove ter čarala tudi izjemno sugestivnost s pirotehniko (Igor Završnik), glasbo (Lado Jakša) in lučmi (Drago Cerkovnik, Marko Polcer) in masko (Zoran Lemajič). Skratka, na trenutke poetična, privlačna in za oko nadvse prijetna uprizoritev, ki pa ni nikoli izgubila svoje temeljne niti.

Omenili smo že množičen pristop in nastop igralcev ter statistov. Tu so se tudi pokazali največji razkoraki in nedoslednost med posamezniki, saj so

bile razlike med dobro zaigranimi vlogami in nedorečenimi preočitne. Uskladitev tako oddaljenih nastopov je seveda malce izbrisala vso dramatičnost Velike puntarije, kar bi se dalo popraviti z očitnim posegom v tekst, njegovim krajšanjem, s čimer bi vsa stvar pridobila na dinamičnosti in učinkovitosti. Res pa je, da se je domala vsem nastopajočim poznal čustveni pristop do problematike, igrali so srčno in vneto, kar je pripomoglo k svojevrstni simbiozi zgodovinskih likov s konkretno situacijo. Lahko bi mogoče malce bolj imponiral lik Matije Gubca, ki ga je dobro igral Miha Kap, vendar s premajhnim glasovnim razponom, ki bi odločilno pripomogel k sicer monumentalni figuri, v kateri so se združile poštenost, čustvo, pravičnost in odločnost obenem. Skoraj nemogoče je, da bi na tem mestu omenili tudi vse ostale igralce, ki so mestoma dovolj tekoče okarakterizirali svoje like in ustvarili predstavo, ki bo najbrž še dolgo odmevala. Odpraviti bo najbrž treba trenutke statike, v katere se je preočitno vrinjal glas napovedovalke, a prepričani smo, da bo z reprizami in utečenostjo veliko bolje.

Na koncu se lahko spet vrnemo na izhodišče. Velika puntarija, ki je veliko več od navadnega gledališkega poskusa amaterjev, je teatrsko učinkovito delo, zgrajeno na trdni osnovi in mnogimi ambicijami, ki seveda morajo voditi vsako gledališče, da postane verodostojno in izzivalno. To je koroška postavitev vsekakor bila in drzno smo si upati, da ne bi vse skupaj ostalo samo pri tem nastopu, pač pa da bi bil to zarodek pravega in stalnega koroškega gledališča. Za to so Slovenci dovolj pripravljeni, kar je pokazala tudi sobotna premiera Kreftove zgodovinske drame.

MARIJ ČUK

revije

Mladika 7

Sredi poletja je zagledala svet sedma številka tržaške Mladike, ki je sicer malce manj zajetna kot običajno, a vseeno prinaša nekaj tradicionalnih rubrik in vesti.

Na prvem mestu je tokrat tematika Benečije, saj bo oktobra minilo točno 120 let, odkar je Beneška Slovenija pripadla Italiji. Intervju s Ferrucciom Clavaro skuša predstaviti današnje življenje Slovencev v Videmski pokrajini, njihovo kulturo, ki se je tako lepo izrazila na Kulturnih dnevih v Cankarjevem domu v Ljubljani. Daljši intervju je tudi z msgr. Angelom Cracino, enim "izmed tistih kaplanov Čedrmacev, ki so se s svojim delom, žrtvami in idealizmom zapisali v našo kulturno zgodovino".

Sledijo običajne, nekoliko skrhane puščice in druge rubrike, pa še en intervju, in sicer s Pavletom Merkujem o Kogoju. Sredi revije je mladinska priloga Rast, nakar se srečamo z običajno "anteno", Merkujevo rubriko o imenih naših krajev ter Jevnikarjevi ocenami zamejske in zdomske literature. Prav slednja rubrika je nadvse pomembna, saj so iz leta v leto v njej zapisi o domala vseh knjigah, ki izhajajo v tem našem zemljepisnem prostoru. Tokrat je na vrsti ocena knjige Zore Tavčar "Poklical si me po imenu".

Darujte v sklad
Mitje Čuka

Predsezonski pogled za kulise tržaških gledališč

V raznoliki ponudbi kar dve lastni postavitvi gledališča La Contrada

Morda pa le vsi ne poznajo gledališča La Contrada v Ulici Ghirlandaio, prav blizu SSG. Gre za razmeroma mlado gledališko ustanovo, ki praznuje letos svojo deseto obletnico. V prvih letih svojega delovanja so se ustanovitelji Contrade posvetili predvsem produkcijam za otroke in mladino, zadnje štiri sezone pa so postavili na oder prava, »resnejša« drama dela in si tako prislužili status polnopravne gledališke ustanove. Na začetku ustanovitelji še niso razpolagali z lastnimi prostori in so torej svoje igre in dela predvajali v raznih dvoranah. Končno pa se je pojavila izredna priložnost - lahko so najeli velike prostore bivše kinematografske dvorane Cristallo, ki lahko sprejme približno desetsto gledalcev.

Orazio Bobbio, ravnatelj, igralec, priložnostni režiser in koordinator tega gledališča pravi, da je Contrada dejansko gledališče za lastno mestno četrt. »Abonenti iz okolice Trsta obiskujejo večinoma tudi Rossetti, Verdi ali SSG, tisti pa, ki stanujejo v bližini Ulice Ghirlandaio, prihajajo navadno le k nam. Naša zasluga je torej, če so se ti ljudje približali odrski umetnosti.«

S svojim letošnjim repertoarjem je želelo gledališče La Contrada nadaljevati svojo štiri let trajajočo odrsko tradicijo. Abonenti si bodo lahko od dvanajstih predloženih del izbrali osem iger, ki so med seboj izredno raznolike. Vodje Contrade so v program vključili zabavne programe, prav tako pa niso zanemarili večjih umetniških dramskih del. V lastni produkciji pa bo gledališče Contrada predstavilo dve igri. Prvo sta napisala Carpinteri in Faraguna, delo pa nosi naslov »Dva para dunajskih svilenih nogavic«. Gre za briljantno komedijo v tržaškem narečju, po vzoru popularnih iger v času »fin de siecla«. Odrsko uprizoritev preprečajo paradoksalne situacije, ki se rojevajo iz najrazličnejših nesporazumov. Za kraj dogajanja sta si avtorja izbrala kar naše mesto v času propada avstrijske oblasti nad temi kraji. Igra prikazuje torej Trst kot mesto, ki preživlja obdobje razdvojenosti med nostalgijo za minule čase in željo po

napredku. V glavnih vlogah igrata Ariella Reggio in Mimmo Lo Vecchio, režiser pa je Francesco Macedonio. Občinstvo bo prav gotovo pritegnila zanimiva scenografija v stilu naincevev.

Contrada pripravlja obenem tudi igro češkoslovaškega avtorja Josefa Topola z naslovom »Ura ljubezni«. V tem delu odkriva dramatik najgloblje koticke človekove duše, ki se želi otestiti vsakršnega pogojevanja družbe in časa. Vsebinska je na videz precej preprosta: moška osebnost Eli sporoči ženski protagonistki Eli, da bo moral za vedno odpotovati. Odmerjen jima je le še čas ene ure. Štiri stene preproste sobe so priča razgovoru in sanjarjenju mladega para. Njune sanje in načrte pa grobo prekine tretja osebnost, dekletova teta. Scenografija Josefa Svobode, v tej stroki svetovnega umetnika, ki zna pričarati najlepše trenutke s preprosto igro luči, bo dala igri še poseben poudarek.

Repertoar Contrade sestavljajo obenem tudi gostovanja drugih italijanskih gledališč. Občinstvo si bo lahko ogledalo Molierovo delo »Tartuffe«. V glavni vlogi bo igral Gastone Moschin. Kasneje bo na sporedu priljubljeni avtor odrskih del Goldoni z manj znanim delom »Družina antikvarija« z igralcem Gianfrancem Tedeschijem. Zanimiva pa bo tudi Feydeaujeva komedija z naslovom »Gospod odhaja na lov«. V glavnih vlogah bodo nastopali znani igralci kot Lauretta Masiero in Gianpiero Bianchi. V repertoar je vključena tudi zabavna kabaretna predstava, zgrajena po tekstu Woodyja Allena.

Bobbio me je obenem opomnil tudi na produkcijo za otroke, ki je nikakor ne mislijo zanemarjati. Mladim gledalcem bo Cristallo nudil predstavo »Zastava« Maria Lodija, ki je po poklicu učitelj in torej najbolje pozna otroško dušo. Gre za čudovito zgodbo o drevesu in o njegovih listih, ki doživljajo vsak drugačno ljubezensko in življenjsko usodo.

HJ

Slovenci v 16. stoletju

Na veliki razstavi v ljubljanskem Narodnem muzeju je tudi portret Kristofa Ravbarja, ki ga je napravil Adolph de Breckerfeld

Knjiga o muzi eksistencializma Juliette Greco

Kdo je Juliette Greco? Ta muza eksistencializma, kot so jo imenovali, je komaj devetnajstletna zaslovela v Parizu, neposredno po zadnji vojni. Začela je svojo pot kot pevka in igralka, plesalka in filmska umetnica, v družbi Sartra, Cocteauja, Jeana Renoira, Orsona Welsa, Simone de Beauvoir, Charlesa Aznavourja, Sacha Distela in drugih slavnih osebnosti tedanjega Pariza. Mnogi pesniki so zanjo pisali pesmi in tekste za šansone, ki jih je pela, glavni glasbeniki so jih uglasbili prav zanjo. Juliette Greco ni živela v senci velikih osebnosti, temveč je postala samostojna velika osebnost povojnega Pariza, osebnost, ki je slavo francoskega šansona ponesla v vsej Evropi in vsem svetu. Zato je zanimivo brati, kaj ta umetnica pripoveduje o svojem življenju, o svojih mislih, čustvih, o svojih spoznanjih sveta in ljudi. Kaj, o tem bodo lahko spoznali tudi slovenski bralci. Pri Državni založbi Slovenije je namreč izšla knjiga, ki jo je slavna pevka napisala in izdala v originalu pred tremi leti, zdaj pa je slovenski prevod pripravil Marjan Poljanec. Originalni naslov knjige je Jujube (ljubkovalno ime avtorice same), slovenski prevod pa se glasi ONA IN DRUGI. Pod to oznako bodo naši bralci prebirali zanimivo branje, ki jih bo povedlo v svet šansone, popevke, predvsem pa v svet povojnega Pariza, znamenitih osebnosti, v svet živahnega kulturnega ter umetniškega utripa.

Pričevanje Juliette Greco se začne s pripovedjo o mladosti, končuje pa v osemdesetih letih. Mladost, vojna, povojni Pariz, uspehi, zrela leta, moški, otrok, to so nekatere poglavitne teme njenega avtobiografskega pričevanja. Druga osrednja tematika pa je življenje Pariza s

pesniki, igralci, režiserji, pevci. To dvojnost pripovedi poudarja tudi slovenski naslov. Na eni strani gre za prikaz lastnega življenja in usode, na drugi strani pa za prikaz sveta okoli nje. In prav zaradi te dvojnosti, ko nas zanimajo uspehi in življenje slavne pevke, na drugi strani pa življenje takih ljudi kot so bili Sartre, Jacques Brel, Françoise Sagan, Cocteau, Piacoli in številni drugi, je ta pripoved Juliette Greco imenitna knjiga. Nedvomno bo osvojila tudi slovenske bralce in se uvrstila med uspešnice, zlasti med tiste, ki imajo radi biografske romane. Tu sicer ne gre za roman, temveč za avtobiografsko pripoved, toda neposrednost, popolna iskrenost in zanimivost je tisto, kar daje taki pripovedi še večjo privlačnost.

Sicer pa je bilo že življenje Juliette Greco neka posebnost. Najnežnejšo mladost je preživela v rodni južni Franciji pri starih starših, potem so jo komaj štirinajstletno med vojno Nemci zaprli, nakar se je sama odpravila v Pariz. Tu se je zatekla k svoji učiteljici francoščine in se izpopolnjevala v francoščini, recitaciji, plesu, petju in še ne dvajsetletna prišla po osvoboditvi v družbo slavnih mož, med katerimi se je vzpela na vrh svetovne slave. Ob tem se nam vsiljuje vprašanje. Kot bomo v tej knjigi je bilo po vojni v Parizu vse življenje zelo enostavno in preprosto. Umetniki vseh vrst so se zbirali po kavarnah in nočnih lokalih, polni novih vzpodbud so pisali pesmi, recitali, peli. Po gledališčih so igrali sama nova dela mladih avtorjev, pevci so nastopali po kabareti in kavarnah, nastajala so nova dela, vse svet je prihajal poslušat in gledat te ljudi. Umetnike Pariza je spo-

znal ves svet, oni pa so postali velike osebnosti sveta. Zelo preprosto in enostavno. Ali jih je ustvaril Pariz, ali so zasloveli zato, ker so živeli in delovali v pariškem ozračju. Ali pa so bili oni tisti, ki so ustvarjali Pariz in mu dajali tisti mir, ki je privlačeval ljudi z vsega sveta. Kdo ve, kje je resnica? Najbrž je bil Pariz tisti, ki je dajal ton vsemu temu živahnemu umetniškemu življenju, na drugi strani pa so bili umetniki tisti, ki so temu mestu dajali svoj pečat. Medsebojno oplajevanje torej. In vendar je bilo, če bomo pričevanje Juliette Greco, pravzaprav vse precej enostavno, preprosto. Sprva morda tudi improvizirano, potem pa vse bolj dognano, vse bolj zrelo in popolno. Le delali so vsi veliko, po cele dneve, po ves teden, brez pravega počitka. In če se vprašamo, zakaj ni bilo drugod podobno, je težko najti odgovor. Je bil samo jezik tisti, ki je ustvarjal ta sloves? Ali pa je Pariz le eden na

vsem svetu, mesto, kamor se stekajo ljudi z vsega sveta?

Pripovedovanje Juliette Greco je prepričljivo, preprosto in jasno. Zelo je neposredna, odkrita in o sebi in o bližnjih se ne boji povedati resnice. Barvitost njenega življenja je posrečeno prenesena na papir in nastala knjiga je polna bridkih spominov na mladost, na začetke, na nekatere bližnje ljudi; pa tudi spominov na lepe in zanimive zgodbe ter simpatične ljudi, ki jih je bilo v življenju slavne šansonjerke, vse polno. Gre torej za prijetno in zanimivo branje, za prikupno pripoved, za paleto ljudi, ki jih poznamo vsi ali pa tudi ne, ki so tvorili povojni svet Pariza; in za razkrivanje take osebnosti kot je bila Juliette Greco, majhna suhljata pevka, črnolasa, s košutimi očmi, črno frizuro, črnim trikotjem, pa slavnica po vsem kulturnem svetu.

Zanimiva knjiga o slavni francoski pevki in prijetno branje!

Sl. Ru.

Gledališča iz SFRJ neznana v svetu

Jugoslovansko gledališče je premalo navzoče in poznano v svetu, celo v Evropi, sodi Mira Trailović, direktorica Bitefa, ki je bila dve sezoni tudi direktorica Mednarodnega gledališkega festivala v Nancyju.

Jugoslovanska gledališča so na umetniško zavidi ravnati tudi v mednarodnih okvirih, zato je prava škoda, meni Mira Trailović, da jih v tujini tako slabo poznajo. Kakšno gledališče sicer občasno gostuje v tujini na podlagi kakšne konven-

cije o kulturnem sodelovanju, vendar je to premalo. Trailovičeva pogrša predvsem pravo iniciativo: "Potrebovali bi neko strokovno telo, ki bi načrtno skrbelo za taka gostovanja. Drugod imajo take centre, ki so zelo aktivni." Skratka, treba bi bilo bolj izkoristiti jugoslovanski oddelek Mednarodnega gledališkega instituta, saj ta ustanova predstavlja možnost predstavitve jugoslovanske dramatike in gledališke umetnosti v svetu.

AVTOMOBILIZEM: po dirki za VN Madžarske v formuli ena

Borba na vrhu še bolj odprta

BUDIMPEŠTA — Formula 1 je torej uspešno nastopila tudi na Vzhodu, kar predstavlja nekakšen mejnik v zgodovini tega športa. Vsa pričakovanja in upanja organizatorjev so se tudi uresničila, rekordno število gledalcev (daleč nad pričakovanji, saj se je okrog proge zbralo skoraj dvesto tisoč ljubiteljev avtomobilizma) pa je bilo mogočen okras te športne manifestacije. Organizacija se je izkazala, četudi je bila tu in tam kaka pomanjkljivost. V glavnem pa so na Madžarskem vsi zadovoljni za organizacijski uspeh, kateremu so časopisi dali velik poudarek. Tudi na Zahodu so uradna mnenja pozitivna glede poteka VN Madžarske, četudi so se nekateri piloti pritoževali zaradi proge, češ da je prenaporna in prenatrpana z ovinki. Treba pa je tudi omeniti, da so se za progo organizatorji izjemno potrudili, saj so jo začrtali oktobra meseca lani, se je lotili februarja in dokončali pred enim mesecem. Velja še povedati, da je prvič v zgodovini tudi sovjetska televizija nepo-

sredno prenašala dirko.

Kar se tiče tekme same lahko povemo, da je bila ena zanimivejših v letošnji sezoni, saj je bila borbena do zadnjega kroga. Glavna protagonista sta bila Brazilca Senna in Piquet. Zlasti Piquet se je izkazal s svojo drznostjo. Po dolgi in naporni borbi je tudi tokrat zmaga pripadla bolj izkušnemu Piquetu, ki je podobno kot pred petnajstimi dnevi v Hockenheimu ugnal mlajšega rojaka. Na tretje mesto se je po solidnem nastopu uvrstil trenutni vodilni na skupni lestvici, Anglež Nigel Mansell.

Tudi tokrat sta popolnoma odpovedala oba McLarna, kar je presenetljivo, saj si je bilo težko misliti, da bi ta avtomobilski hiša, ki je prepričljivo ugnala vse nasprotnike v zadnjih dveh letih, dvakrat zaporedoma ostala brez uvrstitve. Težave so delno rešili pri Ferrariju, saj se je Johansen po solidni vožnji uvrstil na četrto mesto. Smolo je imel Alboreto, v katerega se je zaletel Warwiek.

Naslednja dirka bo že v nedeljo, in sicer za VN Avstrije v Zeltwegu, kjer se obeta velika borba med Mansellom, Senno in Piquetom za svetovni naslov, medtem ko ima Prost, zlasti po zadnjih nastopih, manj možnosti, da bi spet osvojil lovoriko najboljšega.

VRSTNI RED: 1. Piquet (Braz. - williams) v 2.00'34"503 s poprečno hitrostjo 151,800 km na uro; 2. Senna (Braz. - lotus) po 17'673; 3. Mansell (VB - williams) po enem krogu; 4. Johansson (Šve. - ferrari) po enem krogu; 5. Dumfries (VB - lotus) po 2 krogih; 6. Brundle (VB - tyrrell) po dveh krogih; 7. Tambay (Fr. - lola) po dveh krogih; 8. Streiff (Fr. - tyrrell) po dveh krogih.

SKUPNA LESTVICA PILOTOV ZA SP: 1. Mansell (VB) 55; 2. Senna (Braz.) 48; 3. Piquet (Braz.) 47; 4. Prost (Fr.) 44; 5. Rosberg (Fin.) 19; 6. Lafitte (Fr.) 14.

SKUPNA LESTVICA ZA AVTOMOBILSKE HIŠE: 1. Williams 102; 2. McLaren 63; 3. Lotus 50; 4. Ligier 28; 5. Ferrari 16.

V 1. in 2. jugoslovanski nogometni ligi

Sankcije se obrestujejo

Posebej za Primorski dnevnik
FRANCI BOŽIČ

Ostre kazni nogometne zveze Jugoslavije so očitno prestrašile jugoslovanske prvoligaše na startu 41. povojnega nogometnega prvenstva. Gledalci so v prvem kolu prve zvezne lige videli brezkompromisne, privlačne in učinkovite igre (skupno 28 golov ali v povprečju več kot 3 na tekmo). Še zlasti ambiciozno in privlačno so igrali kaznovani klubi, med njimi je le zeniški Čelik ostal pri minus šestih točkah.

Najbolj burno je bilo na Reki, kjer je gostoval splitski Hajduk. Reški zvezdnik Nenad Gračan, ki je v prestopnem roku iz Rijeke prestopil k Hajduku, je dosegel vodilni gol za goste, potem pa so mu ostri nekdanji soigralci zlomili nogo. Za Rečane je bil nato dvakrat uspešen nekdanji Hajdukov mladinec Janković, na 2:2 pa je izenačil Deverić.

Črna zvezda je v Prištini po dobri igri zmagala z golom novince Stojkovića, debut trenerja Vasovića je bil torej zelo uspešen. Partizan je imel doma na začetku nekaj težav z novincem Spartakom iz Subotice, toda finiš je bil odličen, strelca za Partizana pa sta bila Djurovski in Djelmaš. Zagrebški Dinamo je z drugim novincem Radničkim iz Niša zmagal z golom Beska, toda igral je tako slabo in nepovezano, da ga je kakih 15 tisoč gledalcev izžvižgalo.

Do neverjetnega preobrata je prišlo na zanimivi tekmi v Zenici, kjer je Čelik z Veležem vodil že z 2:0, nato pa so gostje zaporedoma dosegli pet golov, pri čemer sta se še zlasti odlikovala mlada reprezentanta Kajžar in Tuče. Tudi sarajevski Željeznikar je z Vardarjem igral zelo navdahnjeno, strelci pa so bili Mihajlović, Skoro in Matković.

Še ena tekma je bila posebej zanimiva: Budućnost - Dinamo (V). Vinkovski Dinamo je namreč v prejšnjem prvenstvu doma prepustil točko Budućnosti, da je lahko ostala v ligi, letos pa je bilo pričakovati prijateljski remi. Toda ni ga bilo. Morda je odpovedala režija (gostje so v finišu napravili izredno prilož-

nost, ko niso zadeli prazne mreže), možno pa je tudi, da so se akterji po akciji nogometne zveze Jugoslavije enostavno ustrašili sankcij.

Štariši so tudi nogometaši v obeh drugih ligah. Edini slovenski predstavnik Maribor je v prvem kolu v Banjaluki z Borcem izgubil 0:2. Mariborski vjoličasti niso igrali tako slabo, a vendarle niso imeli veliko možnosti za ugodnejši izid. Morda bi bil razplet le drugačen, če bi v prvem polčasu Žurman po veliki priložnosti izenačil na 1:1, toda ni zadela prazne mreže. Toda v nadaljevanju pa bi zelo solidni Borac lahko dobil napolnil mariborsko mrežo.

REZULTATI 1. KOLA 1. ZNL: Osijek - Sutjeska 1:2 (1:0), Priština - C. zvezda 0:1 (0:1), Budućnost - Dinamo (V) 2:1 (1:1), Partizan - Spartak 1:0 (0:0), Sloboda - Sarajevo 2:2 (1:1), Čelik - Velež 2:5 (2:3), Dinamo (Z) - Radnički 1:0 (0:0), Željeznikar - Vardar 3:0 (1:0), Rijeka - Hajduk 2:2 (2:1).

VRSTNI RED: Hajduk in Sloboda 1, Dinamo (V), Osijek, Priština, Radnički, Spartak in Vardar 0, Velež, Željeznikar, Partizan, Budućnost, Sutjeska, Črna zvezda in Dinamo (Z) minus 4, Rijeka in Sarajevo minus 5, Čelik minus 6.

PARI PRIHODNJEGA KOLA (17. t. m.): Spartak - Črna zvezda, Sutjeska - Priština, Vardar - Osijek, Radnički - Željeznikar, Hajduk - Dinamo (Z), Velež - Rijeka, Sarajevo - Čelik, Dinamo (V) - Sloboda, Partizan - Budućnost.

REZULTATI 1. KOLA 2. ZNL ZA: HOD: Vojvodina - Proleter 2:1 (0:0), Jedinstvo - Dinamo 3:0 (0:0), Sloga - Famos 0:1 (0:1), Gošk Jug - Leotar 0:0, Mladost - Šibenik 0:0, Iskra - Kikinda 2:0 (1:0), Borac - Maribor 2:0 (2:0), Vrbas - Rudar 2:0 (0:0), Split - Novi Sad 0:0.

VRSTNI RED: Jedinstvo, Borac, Iskra, Vrbas, Vojvodina in Famos 2, Gošk Jug, Leotar, Mladost, Novi Sad, Split in Šibenik 1, Proleter, Sloga, Kikinda, Maribor, Rudar in Dinamo brez točke.

PRIHODNJE KOLO (17. t. m.): Maribor - Vrbas.

V SKOKU V DALJINO Evropski rekord

BUDIMPEŠTA — Na mednarodnem atletskem mitingu v Budimpešti je Bolgar Hristo Markov z znakmo 17,80 m dosegel nov evropski rekord v tro skoku. Prejšnja znakma je pripadala Sovjetu Nikolaju Musjenku, ki je 7. junija v Leningradu skočil 17,78 m.

Izreden dosežek je na tem mitingu zabeležil Američan Edwin Moses. Prvi je namreč prišel skozi cilj (47'76) in tako dosegel že svojo stoto zaporedno zmago na uradnih tekmovanjih v teku na 400 metrov z ovirami.

Lendl se je oddolžil

STRATTON MOUNTAINS — Čehoslovak Ivan Lendl se je oddolžil Zahodnemu Nemcu Borisu Beckerju za wimbledonski poraz. V finalu teniškega turnirja v Stratton Mountainsu ga je namreč gladko premagal s 6:4, 7:6 (7:0). V polfinalu je Lendl s 6:4, 3:6, 6:2 premagal Connorsa, Becker pa s 3:6, 7:5, 7:6 (10:8) McEnroeja.

MOTOCIKLIZEM: po nedeljski dirki

Tudi Lawson nedosegljiv

ANDERSTORP — Četudi do konca svetovnega prvenstva manjkata še dirki v Misani (80, 125, 250 in 500 ccm) in Hockenheimu (80, 125 ccm), je v nekaterih razredih že vse odločeno. V četritlitrskem razredu je Lavado nedosegljiv za drugouvrščenega Španca Ponsa. Enako pa velja tudi za polliterski razred. Po nedeljski zmagi v švedskem Anderstorpu si je namreč Američan Eddie Lawson (yamaha) že zagotovil svetovni naslov za letošnjo sezono.

V razredu 125 ccm pa so Italijani dosegli pravo zmagovalstvo, saj so osvojili vsa tri prva mesta. Zmaga je tokrat pripadla Gresiniju pred Cadoloro, ki je tudi v vodstvu na skupni lestvici. Italijanskim barvam končna zmaga v tem razredu razumljivo ne more uiti.

125 ccm: 1. Gresini (It. - garelli), ki je 92,713 km prevozil v 40'40"50 s

povprečno hitrostjo 136,7 km na uro; 2. Cadalora (It. - garelli) po 2'96; 3. Brigaglia (It. - ducados MBA) po 26'72; MBA po 31'59; 5. Pietroniro (Bel. - MBA) po 31'90.

Lestvica: 1. Cadalora (It.) 98; 2. Gresini (It.) 89; 3. Brigaglia (It.) 69; 4. Gianola (It.) 49; 5. Kneubuehler (Švi.) 40.

500 ccm: 1. Lawson (ZDA - yamaha), ki je 120,930 km prevozil v 48'59"33 s povprečno hitrostjo 148,1 km na uro; 2. Gardner (Avstral. - honda) po 16'04; 3. Baldwin (ZDA - yamaha) po 18'44; 4. McElnea (VB - yamaha) po 18'56;

Lestvica: 1. Lawson (ZDA) 124 (svetovni prvak); 2. Gardner (Avstral.) 105; 3. Mamola (ZDA) 95; 4. Baldwin (ZDA) 70; 5. McElnea (VB) 60; 6. Sarron (Fr.) 53; 7. De Radigues (Bel.) 38.

SMUČANJE: moški smuk za svetovni pokal

Vreme se je zarotilo

LAS LENAS — Kaže, da se je vreme dobesedno zarotilo proti organizatorjem prve letošnje tekme svetovnega smučarskega pokala. Tudi včeraj je namreč pihal silovit veter in že tretjič zapored so morali odložiti moški smuk. Izpeljati bi ga bili morali že v soboto, zatem so upali, da se jim bo sreča nasmejala v nedeljo, vendar je bilo upanje zaman. Nič boljše ni bilo včeraj, ko je še vedno pihalo. Za petek je na isti progi v programu drugi smuk. Morda se bo dotlej le obrnilo na bolje.

UEFA spet grozi

AMSTERDAM — Evropska nogometna zveza UEFA bo verjetno povzela nove ukrepe proti britanskim nogometnim klubom. Zgleda namreč, da dosedanje kazni britanskim navijačem niso bile dovolj (kot znano,

so angleške klube po tragediji v Belgiji izključili iz evropskih pokalov, FIFA pa jim je prepovedala tudi prijateljske tekme, a ta prepoved se je sčasoma omilila): v petek je na nekem trajektu, ki bi jih moral prepeljati na Nizozemsko, izbruhnil krvav pretep, predvčerajšnjim ponoč pa so divjali po amsterdamskih ulicah, kjer so razbijali, kar jim je prišlo pod roke. Divjanje se je začelo po koncu tekme med Ajaxom in Manchester Unitedom (zmagal je Ajax z 2:1). Večji skupini navijačev so ob vkrcanju na trajekt, ki jih je popeljal domov, odvzeli potne liste.

De Leon boljši od Greera

GIARDINI NAXOS (Messina) — Portorčan Carlos De Leon je z zmago s KO v 7. krogu proti Američanu Michaelu Greeru ubranil svetovni naslov v težko lahki kategoriji (WBC).

Vrsta prijateljskih nogometnih tekem

Prijateljske nogometne tekme se te dni vrstijo kot na tekočem traku. Tako je bilo tudi v nedeljo, ko je nastopila tudi Triestina, ki pa je proti Vicenzi zgubila z 2:0 (strelca Carrotti v 9. min. in Fortunato v 28. min.). Pri tržaški ekipi pa so manjkali Romano, Cinello in De Falco, ki se ubadajo z lažjimi poškodbami.

Izidi ostalih tekem: Forlì - Dnjepr 0:3; Modena - Steaua 1:1; Ascoli - Slavija Praga 0:1; Padova - Brescia 1:0; Viareggio - Sampdoria 0:6; Siena - Cagliari 1:1; Poggibonsi - Pisa 0:5; Perugia - Lazio 1:4; Atalanta - Benacense 5:0; Catania - Monopoli 1:0; Pergocrema - Cremonese 3:1; Avellino - Sorrento 0:0; Casale - Juventus 0:2; Parma - Inter 0:0.

Danes Columbus Cup

GENOVA — V Genovi se bo danes pričel mednarodni nogometni turnir, na katerem bodo tako igrali: Genoa - Sampdoria, Milan - Argentinos.

Proces o črnih stavah in Triestina

Dvomi in zaskrbljenost

TRST — Koordinacijski center Triestine Club je včeraj v brzojavki komisarju italijanske nogometne zveze Carraru izrazil svojo veliko zaskrbljenost, da bi se prizivna komisija na procesu o črnih stavah iz zgolj organizacijskih razlogov lahko izognila spremembi prvostopenjske razsodbe. Kot znano, bodo namreč takoj po objavi razsodbe prizivne komisije sestavili kolektarje A in B lige. Če pa bi prizivna komisija morebiti oprostila Triestino, bi slednja morala odigrati dodatno tekmo z Empolijem za prestop v A ligo. Bojazen Triestine je sedaj ta, da ne bi spremenili razsodbe iz omenjenih organizacijskih razlogov, ker morajo takoj sestaviti kolektarje prihodnjega prvenstva.

Včeraj se je oglasil tudi predsednik Triestine De Riù, ki je iz delovnih obveznosti v Nemčiji. De Riù je naglasil, da je utemeljitev razsodbe na procesu v Milanu potrdila njegovo prepričanje, da tako Braghin kot društvo nista na noben način vpletena v afero o črnih stavah in da je potemtakem razsodba nerazumljiva in nezaslišana. De Riù izraža seveda upanje, da bo prizivna komisija le sprevidela, kaj je resnica.

Miru si seveda ne dajo niti pri Udineseju. Predsednik Mazza je namreč zavrnil zahtevo, ki mu jo je naslovil lastnik večine delnic, Finanziaria Lombarda, da bi odstopil in s tem omogočil društvu učinkovitejšo obrambo na prizivnem procesu. Zato je bodoči predsednik Dal Cin izjavil, da se bodo danes obrnili do pretorja z zahtevo, da Mazzo suspendira.

Včeraj pa so na procesu o črnih stavah v C ligi objavili utemeljitev razsodbe, v kateri sodniki v začetku poudarjajo verodostojnost obtožb, ki so jih izrekli Bidese, Pignone, Reali in Legrenzi. Njihove izjave, pravi utemeljitev, so bile dane v obdobju, ko niso mogli imeti kakršnega koli stika med sabo in torej niso mogle biti domene. Zato, zaključujejo sodniki, so povsem verodostojne. Zatem utemeljitev podrobno obravnava vseh deset sračni, o katerih je tekla beseda na procesu.

ŠAH: KASPAROV - KARPOV Sinoči prekinitev

LONDON — Sinoči je bila na sporedu 6. partija povratnega dvoboja za svetovni naslov med Karpovom in Kasparovom. Partija je bila na sporedu že v petek, vendar je Kasparov prosil za preložitve. Sinoči sta partijo prekinila v 42. potezi. Bele figure je imel Kasparov. Po mnenju izvedencev je sicer položaj izzivalca za nianso boljše, vendar je predviden remi. Igrala sta rusko obrambo.

Sukovi končna zmaga

MONTREAL — V finalu ženskega teniškega turnirja v Montrealu je Čehoslovakinja Helena Sukova s 6:2, 7:5 premagala Američanko Pam Shriverjevo.

ATLETIKA: na mitingu v Grossetu

Rucll ponovno v ospredju

GROSSETO — Beneški rojak Giorgio Rucll se je izkazal tudi na mednarodnem atletskem mitingu v Grossetu, kjer se je na 400 m z ovirami oddolžil Cosiju. Slednji ga je namreč premagal na nedavnem italijanskem prvenstvu. Rucll je zmagal v času 50"51, drugouvrščen Cosi pa je imel čas 50"54.

Ponovno se je izkazal Jugoslovian Nenad Stekić, ki je v daljino skočil 8,12 m, čeprav ga konkurenca (drugouvrščen Zanchettu je dosegel 7,34 m) ni mogla motivirati. V sprintu se je na 100 m uveljavil Calvin Smith (ZDA — z 10"24) pred Ullom (It. — 10"47). Po pričakovanju se je med ženskami uveljavila Ashfordova, ki je 100 m pretekla v odličnem času 11"05.

Italijanom zlato

MONTECATINI — Na svetovnem prvenstvu v modernem peterboju je Italija osvojila zlato odličje v članski

kategoriji. Sledijo: Madžarska, Poljska, SZ, ČSSR. Med posamezniki je prvo mesto zasedel Starostin (SZ), srebrno medaljo je osvojil Massullo, bron pa Masala (oba Italija).

totip

1. — 1. Dorval	X
2. — 1. Candial	2
2. Dittres Mo	1
3. — 1. Guaricino	2
2. Conduittore	1
4. — 1. Duncan	X
2. Agnone	X
5. — 1. Debilyogo	1
2. Celicola	X
6. — 1. Besef d'Is	2
2. Agonismo	X

KVOTE

12 (18 dobitnikov) — 20.559.000 lir
11 (428 dobitnikov) — 835.000 lir
10 (4.358 dobitnikov) — 77.000 lir

KOŠARKA: pri goriškem Segafredu

Manjka še drugi tujec

Novi ameriški center goriškega Segafreda Reggie Hannah privablja v telovadnico v Podgori veliko radovednežev, ki z zanimanjem sledijo pripravam temnopoltga igralca. V tem trenutku pa je pozornost vodstva osredotočena okoli drugega tujca, ki bi moral zagotoviti ekipi potreben režijski doprinos. Znano je, da je trener Medot na potovanju v ZDA z velikim zanimanjem sledil 24-letnemu Ennisu Whatleyu, 191 cm visokemu igralcu, ki je v zadnjih treh sezonah igral v prvenstvu NBA.

Sicer je prihod Whatleya v Gorico vezan na vrsto težav, ki niso lahko premostljive. Tako ali drugače se bo Segafredo v najkrajšem času moral odločiti za svojega drugega tujca.

Potreba po predprvenstvenih tekmah je torej neobhodna, tako da imajo goriški košarkarji na sporedu že sedaj vrsto prijateljskih tekem. Prvo srečanje bo že v petek, 15. avgusta, ko bo-

do igrali na Dunaju proti ekipi Avstrije v okviru turnirja Alpe Jadran. Po tem srečanju bo na vrsti serija prijateljskih tekem. Pred domačim občinstvom bodo igralci Segafreda nastopili 27. avgusta, ko se bodo srečali z Arexansom iz Cantuja. Nekaj dni prej, od 22. do 24. avgusta, pa bodo sodelovali na tradicionalnem turnirju v Lignano, kjer bodo nastopile še ekipe Stefanela, Fantomija in Gioma. Drugo srečanje turnirja Alpe Jadran bo 31. avgusta v Gorici, ko bo na vrsti derbi med Segafredom in Stefanelom.

Stefanel v težavah

Glede tujcev so pri tržaškem Stefanelu še vedno v težavah. Kaže, da so se pogajanja zapletla celo s Samom Williamsom. Tako sedaj upajo, da bo iz Amerike, kjer so kontaktirali nekaj igralcev, prišla kakšna razveseljiva novica.

Pri KK Adria se tekmovalna sezona še ni končala Konec meseca še v Avstrijo

»Naši predstavniki se sleherni konec tedna selijo širom po naši deželi, občasno pa tudi preko meje, v sosednjo Slovenijo ter Avstrijo. Privoščijo si zanemarjati treninge, česar jim pa v mesecu kakršen je avgust ne gre oporekati, saj gre za pristne amaterje, ki so kolesarsko tekmovalno dejavnost prisiljeni deliti s službenimi obveznostmi.«

Slednje nam je uvodoma povedal Radivoj Pečar o delovanju članov kolesarskega kluba Adria iz Lonjerja. Dalje je poudaril, da je tekmovalno obdobje, ki se običajno pričinja marca meseca ter se izteka tja do konca decembra, izjemno naporno in za nepoklicnega kolesarja tudi skrajno zahtevno: pripravljen mora biti žrtvovati domala vsak konec tedna, vaditi pa mora natanko vsak dan.

»Uspehi ter zadoščenja po tolikšnem trudu seveda ne izostajajo. Slehera preizkušnja postreže našim tekmovalcem z nadvse spodbudnimi dosežki, ki zlasti mlajše naravnost ženejo v vse vztrajnejšo vadbo.«

»Kaj pa z nadaljnjimi nastopi?« smo ga za konec pobarali.

»Udeležili se bomo še kakih 10 do 15 dirk, med katerimi naj navedem dirko v St. Johannu v Avstriji, kjer bo predvidoma konec meseca potekalo nekakšno svetovno cikloamatersko prvenstvo; poleg te vrhunske preizkuš-

nje, bomo prisotni tudi na slikovitem vzponu na Vrščic, nakar je predvideno gostovanje pri kolesarskem društvu Grosuplje ter nenazadnje sodelovanje na Kamniškem maratonu.« (pv)

Na sliki: tradicionalni cilj Adrianih dirk nad Lonjerjem.

Ob objavi lestvic košarkarskih mladinskih lig

Bor najuspešnejše društvo sezone

Uradno sporočilo košarkarske zveze, v katerem so navedena imena pokrajinskih prvakov iz sezone 1985/1986, je priložnost, da pognovno izpostavimo laskave uspehe ter priznanja, ki so jih bile naše peterke deležne zlasti na mladinskem področju. Letos je po levjem delu naslovov posegel košarkarski klub Bor, ki je osvojil prvo mesto kar v treh kategorijah: edinstven uspeh so dosegli dečki, ki so se na državnem prvenstvu uvrstili na končno šesto mesto, moštvi mladincev ter propaganda pa sta se »zadovoljili« z lovriko deželnih prvakov.

Za kratko oceno minule tekmovalne sezone smo se zglasili pri načelniku

košarkarske sekcije pri SZ Bor Sergiju Pertotu.

»Letošnjih uspehov smo se sicer na tihem nadejali, nismo pa pričakovali uvrstitve v sam državni vrh. Ne nanašam se izrecno na neponovljivo zadoščenje, za katero nam je poskrbel ekipa dečkov, marveč tudi na deželna naslova, do katerih smo se prebili brez večjih težav.

Pred leti, ko smo si omislili preosnovno društvo, smo obenem sklenili gojiti ter izobraziti nov, domači trenerski kader, ki naj bi poskrbel za kakovostni skok našega naraščaja. Do slednjega je seveda prišlo bržkone še pred-

časno in spodbudnih dosežkov že nekaj let ne pogrešamo.«

Za konec pa smo v redakciji izdelali, na podlagi uradnih lestvic, ki zadevajo mladinska prvenstva, društveno lestvico mestnih košarkarskih klubov, ki so se v pretekli sezoni udeležili sledečih prvenstev:

URADNA LESTVICA FIP:

Mladinci: 1. Bor; 2. Libertas; 3. Intermuggia. **Kadeti:** 1. Scoglietto; 2. Inter 1904; 3. Ferroviario. **Naraščajniki:** 1. Don Bosco; 2. Ricreatori; 3. SGT/Tecnoluce. **Dečki:** 1. Bor; 2. Don Bosco; 3. Servolana/Leasest. **Propaganda:** 1. Bor; 2. Servolana/Leasest; 3. Don Bosco.

Točke smo razporedili po sledečem merilu: prvouvrščena ekipa si zagotovi tri točke, drugouvrščena dve ter tretjeuvrščeno moštvo poseže po eni točki.

DRUŠTVENA LESTVICA:

1. Bor 9 točk; 2. Don Bosco 6 točk; 3. Servolana/Leasest in Scoglietto 3 točke; 4. Libertas, Ricreatori in Inter 1904 2 točki; 5. Intermuggia, Ferroviario in SGT/Tecnoluce 1 točka.

lotni slovenski skupnosti v Štandrežu in nas orisal kot zaprte, fanatične nacionaliste. To mnenje nas je globoko prizadelo in nas užalilo in smo prepričani, da se z njim bodisi častitljiva Brajnjkova žena bodisi italijanska skupnost iz štandreža, ne moreta strinjati.

obvestilo

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR

sporoča, da bo ob priliki tradicionalnih priprav organiziralo v Škofji Loki (od 21. do 31. avgusta) tudi tečaj za začetenje. Vpišejo se lahko dekleta letnika 1974 in mlajše ter fantje letnika 1970 in mlajši. Vpisovanja in informacije v Borovem športnem centru telefon 51377.

36. iskanje trenutkov

piše: Igor Škamperle

V teh dolinah je gorski svet nenačuden, drugačen, v svojem utripu in čeprav že dolgo časa hodim v naravo, mi postaja jasno, da se prostori ogromni, da so pravzaprav z vsakim korakom večji in mogočnejši, sam pa sem na tistem robu, ki se mu pravi začetek, in tako majhen, da še ne morem videti svoje majhnosti. Zato hočem naprej, tu sem s tovariši zato, da mimo vseh nepomembnih stvari pridem do bistva. Priti hočem do cilja in skrivnosti.

ANAPURNA, BOGINJA ŽETVE

Nosači se odpravijo na pot že zgodaj zjutraj, danes nas čaka še poslednji vzpon do baznega tabora. Dolina je poraščena samo še z bambusom, nizkim grmovjem in redkim, tu in tam posejanim samotnim drevjem, ki kmalu popolnoma izgine. Pri prečkanju deročega potoka imamo težave, saj je voda globoka skoraj do pasu in nosači morajo bresti s tovorom, kar ni samo težavno, ampak tudi nevarno. Vsi trije, z Benijem in Matevžem stojimo do stegen v deroči vodi in pomagamo fantom, ki počasi drug za drugim prebredejo.

Težave smo imeli tudi z nekim psom, ki nas je zvesto spremljal na poti. Panično se je bal vode, zato smo mu zvezali tace, spredaj, zadaj in okrog vratu in ga vlekli in nesli preko. Neki na sredini, kjer je bila voda najbolj globoka in mi ga je Beno podal, pa se je srobot, s katerim smo ga bili zvezali, strgal, pes mi je ušel in izginil v deroči vodi, preko slapu in brzic. Nemo smo gledali za njim in ga imeli že za izgubljenega, ko ga je

in fotografijah, ko smo načrtovali to odpravo in zdaj vem, da smo prišli tja, kamor smo namenjeni. Prikaže se nam vrh Anapurne, same stene pa še ne vidimo in megle, ki se opoletajo okrog belih grebenov, se kmalu razpotegnejo preko celotnega gorskega masiva in nam zakrijejo ves pogled.

Z Matevžem že veselo razpravlja, medtem pa naju preseneti manjša koliba, bazni tabor pod Mačapurijem. Beni je že tu in pije čaj, a dva zagorela domačina se prav bedasto režita. Čakata na turiste, trekingaše, to je planince, ki sledijo potem po dolinah in prelazih okrog himalajskih vrhov. Vendar je še nekoliko prezgodaj, vreme se še ni ustalilo in sama ždita v tej samoti. Spijemo čaj, pokrajina je od tod dalje kot nekakšna tundra. Na plitko travnato dolinico pritiska nizko sivo nebo, vzdusje je nekam resno in turobno. Bližamo se višini 4000 m, vendar ne čutim nikakršnih težav, z Matevžem kar hitro hodiva, nestrpna bi končno že rada prišla na cilj. Na vrhu ravnice se sredi megle, ki se je ta čas razlila že preko vse pokrajine, prikazeta Bogdan in Borut. Med velikimi skalami sta poiskala ravnico, kjer bomo postavili bazni tabor. Prostor je prijeten, tudi voda je blizu in pogled odprti na okoliške gore, pravita.

Ne bom pozabil Boruta, kako je bil ves žareč od veselja in pričakovanja. Borut je vedno hodil hitro, nestrpen je vsako jutro hotel vedeti, kaj bo zvečer, dolgočasili so ga prazni pogovori in včasih se je ukvarjal sam s sabo kot otrok, resno in zavzeto. Pred vsako nalogo je vedno bil nestrpen, pričakovanja je težko prenašal. Tudi

Južna stena Anapurne 1 iz baznega tabora

kakih petdeset metrov nižje vrglo ob breg, tace si je uspel razvezati in srečno se je izmazal. Še dolgo se je tresel od strahu, v ozko dolino pa je kmalu posijalo sonce in nas prijetno pogrelo.

Po nekajurnem zlozmem vzpenjanju, ko postaja vegetacija vse bolj enolična, pravzaprav samo še travnati šopi, nekaj rož in morda kak pritklav grm, se na koncu doline pne v soncu ožarjena Gangapurna, gora, na katero so z nasprotno, severne strani namenjeni Ljubljancani, levo, proti zahodu, pa se odpre nova dolina, manjša in bolj utesnjena, ki jo zapira visok, mogočen greben iz treh bolj ali manj enako visokih vrhov. Podoba mi je znana, večkrat sem jo opazoval na raznih slikah

stvari je vedno hotel uživati sam, drugače ni znal. S fotoaparatom na prsih in rokavi v žepih je zadovoljno kimal z glavo, kazal v smer, kjer se je sredi svetlih megel občasno pokazal delček ogromne, mogočne stene. Zdaj smo bili končno tu in iz vseh je izžarevalo prekipajoče veselje, le Borutov smeh je bil poseben. Ni mogel zakriti kančka vednosti, da bo vse skupaj minilo, da bo prav tako, kot je danasnji dan prvi in začetni povsem normalno in nujno nastopil tudi zadnji in poslednji. Mi na to nismo mislili, vedeli smo samo to, kar se nam je kazalo v tem trenutku. Borut pa je bil vedno strašno previden, vedel je, da vsaka lepa stvar skriva v sebi tudi grdo, ranljivo in minljivo obličje.

V Benečiji je nogomet najbolj popularna športna panoga

Poletni meseci so ponavadi čas obračunov. Tako je tudi na športnem področju, kjer se ob izteku sezone ocenjuje delo, ki je bilo opravljeno v preteklem letu. Potem ko smo že pregledali delovanja raznih športnih skupin na Tržaškem in Goriškem, se bomo danes malo zaustavili pri Benečiji.

Športna dejavnost je tudi v Čedadu in okolici zelo bogata, čeprav smo bolj malo seznanjeni z njo. Za vodiča, ki naj bi nas uvedla v beneško športno stvarnost, smo si izbrali Marka Predana, bivšega nogometaša (ko je obiskoval goriško nižjo srednjo šolo, je igral tudi za štandreško Juventino) in Pavla Caffija, ki urejuje športne dopise za Novi Matajur. Z beneškima rojakoma smo opravili izčrpen pogovor o telesnokulturni dejavnosti v Benečiji.

Prvi del tega pogovora je zaobjel samo nogometno problematiko, saj je nogomet vodilna športna panoga, ki ima največ privržencev. Vsaka občina, vsaka dolina, ima praktično svojo nogometno ekipo. Čeprav igrajo vse te ekipe v nižjih amaterskih ligah, jim stoji vedno ob strani velika množica gledalcev. Ob navijanju za lastno domačo enajsterico sledijo Benečani v veliki meri tudi domačim tekмам vi-

demskega prvotigaša. Odkar igra Udinese v A ligi, pa je seveda manj gledalcev ob robu domačih nogometnih igrišč, ker se v nedeljo popoldne, ko igrajo Videmčani doma, vije dolga kolona avtomobilov iz Čedada proti Vidmu. Benečani imajo tudi bogato nogometno tradicijo, saj so v teh dolinah zrastle zelo kvalitetni igralci, ki so z uspehom nastopali v velikih italijanskih klubih. Omenili bi samo dva najvidnejša Benečana, ki trenutno nastopata v prvotigaškem prvenstvu: Pierino Fanna in Paolo Miano.

Trenutno najmočnejše nogometno društvo je Valnatissone iz Špetra, ki nastopa v 1. amaterski ligi. Veliko pozornost polagajo pri tem društvu tudi mladinskemu sektorju, saj imajo pet mladinskih ekip. Največji uspeh, ki so ga mladinci dosegli, je bil osvojitve 2. mesta na turnirju v sklopu CSI. V članskih ekipah nastopajo v glavnem domačini, med temi je tudi mnogo mlajših igralcev, kar je za kontinuiteto nogometnega gibanja zelo spodbudno. Med njimi je seveda tudi mnogo Slovencev. Med posameznimi društvi obstaja velika konkurenca. Društva sama skušajo zato ojačiti lastne vrste z nakupom raznih tujih igralcev. Tako je

Ekipa, ki je zmagala letošnji turnir v Ljesah

na primer lansko leto nogometni klub odšel za prvenstvo 30 milijonov lir, da bi primerno okrepil svoje vrste, kar pa je seveda za tako majhna društva velika vsota. Ekonomske težave pestijo skoraj vse klube, tako da je tudi prišlo do razpustitve nekaterih ekip, prav zaradi pomanjkanja finančnih virov. Kljub vsem tem težavam pa je zanimanje okrog nogometa res veliko. Tudi v poletnih mesecih, ko prirejajo

razne vaške turnirje, je vedno mnogo navijačev, ki se zberejo vsak večer ob robu igrišča. Na enem izmed teh turnirjev v malem nogometu, ki se je odvijal približno pred enim mesecem v Ljesah pri Grmeku, se je zbralo tudi 500 oseb. Malo zaradi pasje poletne vročine, malo pa zaradi ne preveč posečenih sodniških odločitev, so nekaj minut pred koncem srečanja razjarjeni

navijači začeli metati razne predmete na igrišče, tako da je bil sodnik celo prisiljen prekiniti tekmo. Tudi ta nešportni dogodek pa je priča o velikem ljudskem zanimanju za nogomet.

Ko govorimo o nogometu, se lahko tudi dotaknemo stikov beneških društev s klubi iz matične domovine. V prvih dneh avgusta je bil namreč na sporedu mednarodni turnir v malem nogometu, ki se je odvijal na Livku. Udeležilo se ga je 16 moštev: 9 iz Jugoslavije, 7 pa iz Benečije.

»Na žalost je ta turnir eden redkih primerov sodelovanja, ki ga imamo s športnimi klubi Slovenije. Mnogo se govori in piše o sodelovanju, ki naj bi ga imeli s slovenskim športom, tega sodelovanja pa skoraj da ni. Ne bi hotel iskati pri tem krivca, ker vem, da je obojestranska želja, da bi bilo teh stvari več«, nam je dejal Predan, »dejansko pa se zgodi, da posežejo vmes razne objektivne težave, ki nam ne omogočijo, da bi lahko konkretno izpeljali svojih načrtov. Upam pa, da se bodo v bodoče stvari le nekoliko premaknile, saj je bilo vzdusje na dvodnevem turnirju na Livku res edinstveno, kar potrjuje, da si mi Benečani podobnih srečanj še kako želimo.«

MAL

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir; v SFRJ številka 70.- din, naročnina za zasebne mesečno 350.- din, letno 3.500.-, za organizacije in podjetja mesečno 500.-, letno nedeljski 1.200.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Os- mrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz de- žele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglaš- nem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

12. avgusta 1986

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretto De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst FIEG Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Statistični podatki za desetletje 1973-1983 Velik primanjkljaj Italije na prehranbenem področju

RIM — Za veliko večino agrarnih pridelkov je Italija odvisna od uvoza. Po podatkih, ki jih posreduje državni statistični urad za obdobje 1973-1983, zadostuje notranji porabi samo proiz- vodnja riža, sladkorja, sadja, zelenjave in vina. Vse ostale agro-alimentarne pridelke mora država uvažati, kar se odraža tudi v negativni plačilni bilanci.

Pri Evropski gospodarski skupnosti, katere član je Italija, so postavili kot bazo skupne agrarne politike težnjo po čimvečji agro-alimentarni neodvis- nosti. Cilj so v nekaterih sektorjih tudi dosegli, čeprav na račun velike narav- ne škode. V nekaterih primerih se je pridelek tako povečal, da je presegel notranjo porabo. Tako se dogaja, da so leta 1973 kmetijski obrati skupnosti pridelali 91 od sto porabe žitaric, 1983. se je proizvodnja zvišala na 109 od sto, kar pomeni, da je za vsakih 100 kilo- gramov 9 v presežku. V istem obdobju se je italijanska proizvodnja povečala od 68 na 81 od sto, torej mora Italija 19 od sto porabe žitaric kupovati v tujini.

Razlike med Italijo in EGS so še večje pri drugih pridelkih. Notranja proizvodnja mleka v prahu se je v EGS zvišala od 231 na 317 od sto, v Italiji pa od nič na 14 od sto; medtem pa je na Danskem proizvodnja »eks- plodirala« od 763 na 2.600 od sto, sko- raj enake podatke so zabeležili v Franciji.

Podobno se je proizvodnja masla, ki ni bila zadostna leta 73, dvignila na 147 od sto v desetih letih. Kvota Italije se ni spremenila in je ostala na 65 od sto notranje porabe glede na znatne poviseke drugih držav članic. Podobni so podatki tudi za druge proizvode: popolnoma negativna je na primer ita- lijanska proizvodnja sirov in mesa gle- de na notranjo porabo. Pozitivne in-

dekse o zunanji trgovinski izmenjavi na agro-alimentarnem področju ima Italija samo za nekatere pridelke: je največji pridelovalec riža, ki ga pride- lujejo samo štiri države EGS in ne za- došča notranji porabi, ravno tako je velik izvoznik sadja in zelenjave, ter vina.

Italija in Grčija sta največja pridelo- valca južnega sadja, ki ga je EGS za več kot polovico lastne porabe uvažala iz sredozemskih držav, predvsem Španije, ki je medtem postala članica skupnosti. Tudi podatki za vino, po- stavljajo Italijo na prvo mesto. Poleg nje so veliki izvozniki vina še Francija in Grčija (Španija ni bila še članica), vse ostale države pa so »vinsko odvis- ne« od uvoza.

Na poziv vlade, ne po uspehu sindikatov Japonci si bodo letos privoščili vsaj teden dni poletnega dopusta

TOKIO — To poletje si bodo Japon- ci prvič v svoji zgodovini vzeli teden dni dopusta. Gre za pomembno no- vost, če upoštevamo, da so poleti 1976 povprečno bili na počitnicah 3,2 dne- va. Zasluga za ta dosežek ne gre toli- ko sindikatom, kolikor vladi, ki je sprožila v ta namen pravcato kampa- njo. "Več zabave in manj dela," je npr. bilo geslo, s katerim je predsednik vlade Nakasone nastopal na zborova- njih pred nedavnimi volitvami, na ka- terih je, kot znano, požel izreden u- speh.

Japonci si jemljejo sploh malo po- čitnic, in ne samo poletnih. Tako je Mednarodna organizacija za delo ugo- tovila, da so leta 1983 Japonci bili na počitnicah povprečno po 6 dni, kar je

res malo, če upoštevamo, da so istega leta Francozi povprečno prebili na po- čitnicah po 35, Američani pa po 14 dni.

Kljub pritisku Nakasonejeve vlade je malo verjetno, da bodo Japonci v kratkem bistveno spremenili svoje po- čitniške oziroma delovne navade. Na vprašanje, zakaj ne izkoriščajo vsega dopusta, ki jim pritiče, navadno takole odgovarjajo: "Nočemo, da bi zaradi naše prevelike odsotnosti trpeli kole- gi, ki ostajajo na delovnih mestih." O resnicoljubnosti takšnih izjav marsik- do dvomi.

Tako je na primer neki Francoz, ki se je dalj časa službeno mudil na Ja-

ponskem, povedal, da si po njegovem Japonci ne privoščijo daljših dopus- tov, ker se boje, da bi padli v nemilost pri nadrejenih in da bi si zapravili možnosti napredovanja.

Da je v tej razlagi veliko resnice, lahko razberemo že iz reakcij, ki jih je med podjetniki izzvala namera vlade, da spodbudi potrošnjo Japoncev in da v ta namen sprejme vrsto ukrepov, kot je ravno vabilo na daljše počitnice. Predsednik družbe Kyocera, največje proizvajalke keramike na svetu, je npr. dejal, da taki ukrepi spravljajo Japonsko na pot, po kateri je zdrknila Evropa. "Če bi dolge počitnice prišle v navado, bi se japonsko blagostanje razblinilo v desetih ali največ dvajset- tih letih," je izjavil.

K dejstvu, da si Japonci privoščajo le kratke počitnice, pa prispevajo še številni drugi dejavniki. Tako je npr. treba upoštevati, da so na Japonskem sorazmerno malo razvite turistične in- frastrukture. Bivanje v hotelih je dra- go in sploh ni v navadi, da bi se kdo v njih mudil več kot tri ali štiri dni. Penzionov za letovanja sploh ni.

Povprečen Japonec preživi konec tedna oziroma nedeljo (5-dnevni de- lovni teden je malo razširjen) doma, in to večinoma pred televizijo ali pa v družbi s svojimi otroki, ki jih običajno skoz teden zelo malo vidi.

K Japončevi navezanosti na delovno mesto nekaj pripomorejo naposled tudi hišne gospodinje. Raje vidijo, da so njihovi možje in sinovi v službi kot pa doma, saj jim tako ni treba kuhati in drugače streči. Neka anketa je po- kazala, da je 61 od sto Japonk proti temu, da bi možki jemali dopuste dalj- še od tedna.

Kaj lahko kupimo v brezcarinskih prodajalnah

BEOGRAD — Pred kratkim je bil objavljen v Urad- nem listu Socialistične federativne republike Jugoslavi- je in je s tem stopil tudi uradno v veljavo, odlok o prodaji blaga v prostih carinskih prodajalnah. Prvi tak »free shop« pa so medtem že odprli na mejnem prehodu z Avstrijo pri Ljubelju.

V brezcarinskih prodajalnah bodo lahko tuji držav- ljani ter jugoslovanski državljani, ki delajo v tujini, ku- pili, ob odhodu iz države, najrazličnejše vrste blaga tuje in domače proizvodnje. V seznamu, ki je objavljen v odloku so med drugim: alkoholne pijače, cigarete in drugi tobačni izdelki, kozmetični in parfumski izdelki, stekleni in keramični izdelki, športna oprema, plošče, kasete, filmi, živilski proizvodi. Poleg brezcarinskih pro- dajaln na mejnih prehodih, predvideva odlok še dva posebna tipa podobnih trgovin v marinah in na magis- tralnih cestah. V prvih bodo lahko poleg ostalega blaga prodajali tudi nadomestne dele in druge proizvode ter

opremo, potrebno za popravilo in redno vzdrževanje jaht, jadrnic in drugih plovil. V prodajalnah, odprtih na magistralnih cestah, pa bodo lahko prodajali nadome- stne dele in drugi pribor za motorna vozila.

Kupci lahko blago plačujejo z devizami, dinarskimi čeki Narodne banke Jugoslavije (turistični čeki), kredit- nimi karticami in drugimi podobnimi deviznimi plačil- nimi sredstvi.

Tudi potniki, ki prihajajo v Jugoslavijo lahko kupu- jejo blago, a le v omejenih količinah in po seznamu, ki ga predvideva zakon o uvozu blaga.

Nov odlok omogoča organizacijam združenega dela odpiranje brezcarinskih prodajaln, ne samo na mejnih prehodih, v marinah in na magistralnih cestah, temveč tudi v hotelih, turističnih naseljih, motelih, navtičnih središčih in določenih plovilih ter letalih.

Ob koncu letošnjih pariških defilejev Francoska visoka moda je povedala svoje

PARIZ — Tudi francoska visoka moda je v teh dneh povedala svoje. Ker je konkurenca med raznimi hiša- mi visoke mode vedno večja, so to- krat nastopili s svojimi modnimi ko- lekcijami vsi modni ustvarjalci, ki na področju visoke francoske mode ne- kaj veljajo.

In uspeh je bil velik. Kupcev se je kar trlo na teh pariških modnih revijah, kar pomeni, da so bile tudi kupče- je dobre. Največ je bilo zopet kupcev iz raznih ameriških držav, prevlado- vali pa so ponovno Japonci.

Po tem, kar smo videli in kar so v Parizu prikazali, lahko rečemo, da so prevladovale v glavnem takšne ten- dence v ženski modi, ki poudarjajo ramena, ki ponovno odkrivajo noge, ki dajejo poseben pomen tkaninam, ki se ponovno vračajo k ozkim živetkom in seveda tudi k ozkim krilom.

Prikazanih modelov je bilo veliko, kot je bilo veliko tudi tendenc in linij, ki so jih posamezne modne hiše pri- kazale. Razlika v modelih je bila v izbiri barv in barvnih kombinacij, v izbiri tkanin, pa tudi v izbiri majhnih, a pomembnih detajlov, ki pa so pri visoki modi še kako pomembni.

Poglavje zase so v teh kolekcijah predstavljali krzneni izdelki. Tu so si modni kreatorji dovolili toliko varia- cij, toliko različnih krojev, tolikšno razkošje v uporabi raznih krzen, da je človeku skoraj zastala sapa. O cenah teh modelov ne bi hoteli govoriti, ker so bile prav gotovo astronomsko viso- ke; poudariti bi le hoteli napredek, ki

so ga dosegli krznarji pri strojenju in nato tudi pri uporabi krzna. Dosegli so tu že tako velike uspehe, da si lah- ko pri krojenju krznenih plaščev, jo- pic, pokrival, ogrinjal, privoščijo vse - tudi najbolj drzne modele.

Drugo poglavje zase, je povratek visoke mode h kratkim in ozkim krilom, ki so v velikem kontrastu s širo- ko krojenimi jopiči in širokimi rame- ni. Ženska je v teh oblačilih bogata in košata v ramenih, v pasu stisnjena nato pa ovita v krilu, ki odkriva noge nad kolenom.

Še poglavje zase so dekolteji, ki so jih francoski modni kreatorji pokazali, tako na oblačilih za dan, predvsem pa pri večernih, oziroma bolj sveča- nih oblekah. Nekateri izrezi so bili vr- toglavo globoki. Na visokih, izredno stasitih manekenkah, so bili kar v redu. Vprašanje je, kako bi se sicer obnšli pri normalno razviti ženski.

Pa še besedo o klobukih, ki jih modni kreatorji že dalj časa ponujajo svojim klientkam in kupcem, a jim še ni uspelo, da bi preplavili ženski svet. Tudi tokrat so imele manekenke raz- lična pokrivala - klobuke vseh oblik in različnih modnih tendenc. Ženska, ki nekaj da nase, bo morala ponovno nositi klobuk, je splošno mnenje fran- coskih modnih ustvarjalcev. Bo tokrat moda klobukov prodrla? Bomo ponov- no nosile klobuke raznih barv in ob- lik. Francoski modni ustvarjalci so mnenja, da je prišel čas, sedaj pravi čas...

Neposredna prodaja od proizvajalca do potrošnika sveže in zmrznjeno svinjsko meso kuhana - surova šunka

pršut v kosih - pleče - kotleti - jetra - srce - ledvice - jezik - tace - repi - rebrca - sveže svinjske klobase - kuhan pršut praga - hrenovke - kranjske klobase - vse vrste kuhanih in surovih salam

SVEŽI KOTLETI - po 7.200 lir
SVEŽA REBRCA - po 4.800 lir

vključen davek IVA

DUKE
grandi marche

INDUSTRIJSKA CONA - TRST
Strada Monte d'oro 332
(Dolga krona)

Tel.:820334-5-6 Telex: 460237

avtobus: 23 - 40 - 41

PROSTORNO PARKIRIŠČE

Kmečka vojna

Riše:
Ž. LORDANIČ

33.

VEČER 1573. KMETJE SO PILI V BRDŠKI KRČMI.

SE VESELITE, KAJ, NIČVREDNEŽI! POZAB- LJATE, DA RASTEJO VIŠLICE!

RASTEJO, RASTEJO! SAMO VRV SE VPRAŠU- JE, ALI ZA KMEČKIALI ZA GOSPOSKI VRAT!

ČAS JE, BRATJE! NA NOGE, ZA SVOBODO IN NAŠO PRAVDO!

